

P O L S K A A K A D E M I A N A U K

ODDZIAŁ W LUBLINIE

BIULETYN INFORMACYJNY

19

Lublin 2014

KOMITET REDAKCYJNY

Tomasz Trojanowski
Jan Gliński
Marek Rozmus
Iwona Czopska-Gródek
Piotr Gliński

Adres Redakcji: Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie,
Plac Litewski 2, 20-080 Lublin,
tel./fax (81) 441-30-00
e-mail: lublin@pan.pl
<http://www.pan-ol.lublin.pl>

© Copyright Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie, Lublin 2014

ISSN 1505-7445

Wyd. I. Nakład 150 egz.
Skład komputerowy: Iwona Czopska-Gródek
Druk: Polska Akademia Nauk
Warszawska Drukarnia Naukowa
ul. Śniadeckich 8, 00-656 Warszawa

SPIS TREŚCI

PREZENTACJE

Władze Polskiej Akademii Nauk i Oddziału PAN w Lublinie na kadencję 2011-2014		6
Stacje zagraniczne PAN	<i>Marek Rozmus</i>	8
Prof. Stanisław Jerzy Czuczwar	<i>Autoprezentacja</i>	10
Prof. Roman Prawocheński - biogram	<i>Zygmunt Litwińczuk</i>	12
Prof. Stanisław Bac - biogram	<i>Józef Kołodziej</i>	17

SPRAWOZDANIE

Sprawozdanie z działalności Oddziału PAN w Lublinie w roku 2013	<i>Tomasz Trojanowski, Jan Gliński, Marek Rozmus</i>	26
--	--	----

DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁU NA RZECZ REGIONU

Innowacyjne Programy Integralne Wczesnej Interwencji Socjalnej przeciwdziałające wy- kluczeniu społecznemu młodzieży w woje- wództwie lubelskim	<i>Piotr Majchrzak</i>	62
--	------------------------	----

KONTAKTY ODDZIAŁU Z ZAGRANICĄ

Międzynarodowa konferencja „Stosunki polsko-ukraińskie 1991-2013. Próba bi- lansu”	<i>Marek Pietraś, Beata Surmacz</i>	68
--	---	----

WYDARZENIA

Jubileusz 15- lecia Polskiej Akademii Nauk *Redakcja* 70
Oddział w Lublinie

KSIĄŻKI I CZASOPISMA

Piotr Gliński 74

KRONIKA ODDZIAŁU

Iwona Czopska-Gródek 95

Wstęp

Biuletyn Informacyjny Oddziału PAN w Lublinie jest cyklicznym czasopismem, wydawanym corocznie od początku istnienia Oddziału, tj. od 1998 r. Zawiera następujące działy: PREZENTACJE (placówek naukowych, jak i sylwetek naukowców z Lubelszczyzny); SPRAWOZDANIE (z działalności Oddziału w niniejszym roku); DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁU NA RZECZ REGIONU, KONTAKTY Z ZAGRANICĄ (wspólnie organizowane imprezy naukowe, konferencje, wystawy, wydawnictwa); WYDARZENIA (ważne w skali regionu lub kraju związane z Oddziałem i Polską Akademią Nauk); KOMUNIKATY (wybrane prezentacje głoszone podczas posiedzeń Komisji Oddziału, konferencji, Wszechnicy); CZASOPISMA I KSIĄŻKI (prezentacja publikacji wydawanych przez Oddział PAN, a także otrzymywanych bezpłatnie w ramach wymiany, które zasilają księgozbiór biblioteki Oddziału); KRONIKA ODDZIAŁU (chronologiczny, szczegółowy opis wydarzeń związanych z roczną działalnością Oddziału).

Redakcja

PREZENTACJE**Władze Polskiej Akademii Nauk na kadencję 2011–2014****Prezes:**

- prof. **Michał Kleiber**, czł. rzecz. PAN

Wiceprezesa:

- prof. **Marek C. Chmielewski**, czł. koresp. PAN
- prof. **Andrzej Górski**, czł. koresp. PAN
- prof. **Mirosława Marody**, czł. koresp. PAN
- prof. **Adam J. Zięcik**, czł. koresp. PAN

Dziekani Wydziałów:

- prof. **Stanisław R. Filipowicz**, czł. koresp. PAN
Wydział I Nauk Humanistycznych i Społecznych PAN
- prof. **Jerzy Duszyński**, czł. koresp. PAN
Wydział II Nauk Biologicznych i Rolniczych PAN
- prof. **Marek Grad**, czł. koresp. PAN
Wydział III Nauk Ścisłych i Nauk o Ziemi PAN
- prof. **Marian P. Kaźmierkowski**, czł. koresp. PAN
Wydział IV Nauk Technicznych PAN
- prof. **Jacek Zaremba**, czł. koresp. PAN
Wydział V Nauk Medycznych PAN

Prezesa Oddziałów:

- prof. **Jarosław Mikielewicz**, czł. rzecz. PAN - Gdańsk
- prof. **Jerzy Klamka**, czł. rzecz. PAN - Katowice
- prof. **Ryszard Tadeusiewicz**, czł. koresp. PAN - Kraków
- prof. **Tomasz Trojanowski**, czł. rzecz. PAN - Lublin
- prof. **Aleksander Welfe**, czł. koresp. PAN - Łódź
- prof. **Roman Słowiński**, czł. koresp. PAN - Poznań
- prof. **Andrzej Żelaźniewicz**, czł. koresp. PAN - Wrocław

SKŁAD OSOBOWY ODDZIAŁU POLSKIEJ AKADEMII NAUK W LUBLINIE

- prof. **Henryk Chojaj**, czł. koresp. PAN (Wydział I)
- prof. **Stanisław J. Czuczwar**, czł. koresp. PAN (Wydział V)
- prof. **Jan Gliński**, czł. rzecz. PAN (Wydział II)
- prof. **Janusz Haman**, czł. rzecz. PAN (Wydział II)
- prof. **Jan Kisiński**, czł. koresp. PAN (Wydział III)
- prof. **Stanisław Nawrocki**, czł. rzecz. PAN (Wydział II)
- prof. **Wiesław Oleszek**, czł. koresp. PAN (Wydział II)
- prof. **Lucjan Pawłowski**, czł. koresp. PAN (Wydział IV)
- prof. **Zygmunt Pejsak**, czł. rzecz. PAN (Wydział II)
- prof. **Franciszek Tomczak**, czł. rzecz. PAN (Wydział II)
- prof. **Tomasz Trojanowski**, czł. rzecz. PAN (Wydział V)
- prof. **Marian Truszczyński**, czł. rzecz. PAN (Wydział II)
- prof. **Jan Żmudziński**, czł. koresp. PAN (Wydział II)

Władze Oddziału PAN w Lublinie

Prezes - prof. **Tomasz Trojanowski**, czł. rzecz. PAN

Wiceprezes - prof. **Jan Gliński**, czł. rzecz. PAN

Wiceprezes - prof. **Marian Truszczyński**, czł. rzecz. PAN

Naczelnik Działu Obsługi Oddziału PAN w Lublinie - mgr inż. **Marek Rozmus**

POLSKA AKADEMIA NAUK
ODDZIAŁ W LUBLINIE

PREZENTACJE**Stacje zagraniczne PAN**

Polska Akademia Nauk ma obecnie 7 stacji zagranicznych w: Berlinie, Brukseli, Kijowie, Moskwie, Paryżu, Rzymie i Wiedniu. Celem stacji jest:

- promocja nauki polskiej za granicą oraz udział w organizowaniu polsko-zagranicznej współpracy;
- wspomaganie polskich naukowców podczas ich wyjazdów do zagranicznych ośrodków naukowych, a także ułatwianie naukowcom zagranicznym kontaktów z polskim światem nauki;
- organizowanie międzynarodowych naukowych i kulturalnych imprez, konferencji, warsztatów, sesji dla obywateli danego kraju.

Adresy stacji:

Centrum Badań Historycznych w Berlinie**Center for Historical Studies in Berlin**

Majakowskiring 47, 13156 Berlin

tel. (0-049) 30 486 285 40, fax: (0-049) 30 486 285 56

e-mail: info@panberlin.de

www.panberlin.de

Biuro Promocji Nauki PolSCA**Polish Science Contact Agency PolSCA**

Rue du Trône 98, B-1050 Bruxelles

tel 003222134160, 0032485587899

Fax 003222134169

e-mail: polsca@skynet.be

www.polsca.eu

Stacja Naukowa PAN w Kijowie**Polish Academy of Sciences Scientific Center in Kiev**

ul. B. Chmielnickiego 49/4; 01044 Kijów, Ukraina

tel. +38 0968532681,

e-mail: Henryk.Sobczuk@pan.pl

Stacja Naukowa PAN w Moskwie

Polish Academy of Sciences Scientific Center in Moscow

ul. Klimaszkina 4 , 123557 Moskwa, Federacja Rosyjska

tel. 007 495 23 11 710, fax: 007 495 23 11 711

www.panmoskwa.pl

Stacja Naukowa PAN w Paryżu

Scientific Centre of the Polish Academy of Sciences in Paris

Ośrodek Lauriston

74 rue Lauriston, 75116 Paris

Sekretariat Stacji

tel. (0-0331) 56 90 18 34, fax: (0-0331) 47 55 46 97

e-mail: sekretariat.parispan@free.fr

www.academie-polonaise.org

Stacja Naukowa PAN w Rzymie

Scientific Centre of the Polish Academy of Sciences in Rome

Vicolo Doria 2, Palazzo Doria (piazza Venezia) 00187 Roma

Biblioteka i biura

tel. (0-039) 06 6792 170, fax (0-039) 0667 94087

e-mail: accademia@accademiapolacca.it

www.rzym.pan.pl

Stacja Naukowa PAN w Wiedniu

Scientific Centre of the Polish Academy of Sciences in Vienna

Boerhaavegasse 25, 1030 Wien

tel:(0-0431) 713 5929, (0-0431) 71398 37, fax:(0-0431) 713 0383 550

e-mail: office.viennapan@ycn.com

www.viennapan.org

Czynione są obecnie starania o utworzenie kolejnych stacji w Mińsku i Wilnie.

Marek Rozmus

PREZENTACJE

Prof. dr hab. n. med. Stanisław Jerzy Czuczwar

Data urodzenia: 07-05-1952

Rodzaj doktoratu: praca doświadczalna w zakresie farmakologii (wpływ agonistów dopaminergicznych i GABA-ergicznych na próg drgawkowy w maksymalnym wstrząsie elektrycznym u myszy)

Doktor habilitowany w zakresie: farmakologia (znaczenie ośrodkowych receptorów adenylinowych w powstawaniu drgawek i mechanizmie działania leków przeciwdrgawkowych u zwierząt doświadczalnych)

Główne stanowiska:

- Kierownik Katedry i Zakładu Patofizjologii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie
- Kierownik Zakładu Fizjopatologii Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie

Członkostwo najbardziej prestiżowych organizacji naukowych o charakterze międzynarodowym:

- Europejskie Towarzystwo Neuropsychofarmakologii
- Niemieckie Towarzystwo Farmakologii Eksperymentalnej
- Polskie Towarzystwo Farmakologiczne

Wyróżnienia naukowe:

- Członek Komitetu Nauk Fizjologicznych PAN (od roku 1997)
- Członek Komitetu Nauk Neurologicznych PAN (od roku 2012)
- Członek Komitetu Neurobiologii PAN (2004-2012)
- Członek Komitetu Nauk o Leku i Terapii PAN (2007-2011)
- Członek Kolegium Redakcyjnego Pharmacology Biochemistry and Behavior (od roku 1999), Epilepsy Research (2000-2006), Epilepsia (2004-2006), Neurotoxicity Research (1999-2009), Neurochemical Research (od roku 2014)

Najważniejsze kierunki badań:

- Interakcje pomiędzy lekami przeciwpadaczkowymi w modelach padaczki doświadczalnej
- Wpływ innych leków na efektywność leków przeciwpadaczkowych
- Udział układów neuroprzekaznikowych w mechanizmie działania le-

ków przeciwpadaczkowych

Inne informacje:

- Liczba publikacji: 359 (baza Entrez Pubmed – stan na dzień 17.02.2014)
- Liczba cytowań bez autocytowań od roku 1996, to 4119 (baza Scopus, stan na dzień 17.02.2014), z autocytowaniami - 5888
- Indeks Hirscha = 40 (baza Web of Science – stan na dzień 17.02.2014) oraz wg bazy Scopus $H = 30$
- Łączny współczynnik wpływu (IF) publikacji: $IF=647,199$ (wg biblioteki głównej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, stan na dzień 17.02.2014)

Autoprezentacja

Prof. dr h.c. Roman Prawocheński, profesor i organizator hodowli zwierząt w Rosji carskiej i w Polsce

Prof. dr h.c. Roman Prawocheński jest osobowością, jak pisze prof. dr hab. dr h.c. Ewald Sasimowski, niezwykłą w wielu aspektach, m.in. pochodzenia, losów życiowych, uzdolnień, cech charakterologicznych, zdobytego doświadczenia oraz dorobku naukowego. Aktywnie działał na wielu płaszczyznach w momencie odzyskania przez Polskę niepodległości po I wojnie światowej, w okresie okupacji niemieckiej, a także po II wojnie światowej.

Prof. Roman Prawocheński urodził się 24 września 1877 r. w garnizonie wojskowym zapasowej brygady kawalerii, w której ojciec służył jako lekarz, tzn. we wsi Liwienka na pograniczu guberni woroneskiej i charkowskiej. Wychowywał się jako jedynak, ponieważ siostra Zofia zmarła (na tyfus brzuszny) we wczesnym dzieciństwie (w wieku 8 lat). Jako jedynak nie odbywał, zgodnie z ówczesnym prawem w Rosji carskiej, służby wojskowej. W 1888 r. ojciec zostaje służbowo przeniesiony do garnizonu wojskowego w Taganrogu, gdzie zamieszkuje wraz z rodziną w pobliżu portu, tam Roman Prawocheński kończy gimnazjum filologiczne. W roku 1896 zda je maturę i egzaminy wstępne do Instytutu Leśnictwa w St. Pteresburgu. Na 7 miejsc przeznaczonych dla katolików jest 8 na liście, podejmuje więc studia na Wydziale Przyrodniczym Uniwersytetu w St. Petersburgu. W wieku 20 lat (w 1897 r.) po raz pierwszy przyjeżdża do Warszawy. W swoich zapiskach podaje, że w porównaniu do Petersburga ówczesna Warszawa wyglądała „na prowincję”. Na trzecim roku studiów (w 1899 r.) wybiera specjalizację w zakresie agronomii oraz antropologii z geografą. Dyplom ukończenia studiów uzyskuje 17 czerwca 1901 r. na podstawie zdanych egzaminów i pracy dyplomowej na temat „Typu czaszek ludu białoruskiego w okolicach Nomastyków”. Następnego dnia (18 czerwca) bierze ślub z Heleną Świętokrzecką.

Bezpośrednio po studiach podejmuje pracę jako korektor w czasopiśmie „Konnozawodstwo i Koniewodstwo”, przygotowując m.in. artykuły na temat wpływu reproduktorów na wyścigową dzielność potomstwa, oparte na materiałach i obserwacjach z toru wyścigowego. Ważne miejsce w notatkach pro-

fesora z 1901 r. zajmuje zwiedzanie Państwowej Stadniny Koni w Chrewonoje, gdzie utrzymywano słynne klusaki orłowskie oraz współdział w organizowaniu wystawy rolniczej przez Mińskie Towarzystwo Rolnicze. W roku 1907 organizuje wszechrosyjski zjazd posiadaczy i pracowników hodowli koni, dokonuje lustracji państwowego stada owiec romanowskich w powiecie romanowskim, guberni jarosławskiej i włącza się aktywnie w poszukiwania na południu guberni kazańskiej miejscowego bydła bestuiewskiego. Rok później (w 1908 r.) wyjeżdża w delegację służbową do Szwecji i Danii w celu uzupełnienia fachowych wiadomości (jak pisze prof. E. Sasimowski) dotyczących organizacji rolnych i hodowlanych oraz spółdzielczości mleczarskiej. W drodze powrotnej powraca przez tereny Królestwa Polskiego, odwiedzając stację doświadczalną Centralnego Towarzystwa Rolniczego i najlepszą w ówczesnym czasie na tych terenach oborę czarno-białego bydła holenderskiego Czarnowskiego w Łękach k. Kutna. W 1909 r. obejmuje stanowisko centralnego specjalisty w sprawach hodowli zwierząt w Departamencie Rolnictwa w Petersburgu oraz kierownika doświadczalnej stacji hodowli koni, która posiadała 2 filie – w Petersburgu i Moskwie. W 1910 r. uczestniczy w ocenie zwierząt na wystawie w Moskwie i gdzie (jak pisze) szczególne uznanie wzbudziło polskie bydło czerwone. W 1912 r. przyjmuje zaproszenie do Pietrowsko-Rozmowskiej Akademii Rolniczej w Moskwie na wykłady z owczarstwa dla kandydatów na inspektorów hodowli. Rok później (w 1913 r.) przyjeżdża do Królestwa Polskiego, m.in. na wystawę hodowlaną w Lublinie (na zaproszenie prezesa Komitetu Organizacyjnego Antoniego Budnego). W czerwcu 1914 r. wyjeżdża do Anglii aby zwiedzić wystawy rolnicze i zakupić zwierzęta zarodowe, m.in. świnie rasy wielkiej białej angielskiej do chlewni Antoniego Budnego w Bychawie. Po wybuchu I wojny obejmuje w 1915 r. funkcję pełnomocnika zachodniego frontu (z siedzibą w Witebsku) do ewakuacji bydła zarodowego.

Po rewolucji marcowej 1917 r. następuje przeniesienie Ministerstw z Petersburga do Moskwy i tam organizuje kongres działaczy w hodowli koni, gdzie zostaje wybrany na wiceprezesa. Lato 1917 r. spędza z rodziną w swoim majątku w Bezkłopotach (na Białorusi), a po wybuchu rewolucji październikowej wyjeżdża z rodziną do siostry do Starodubu (gub. czernichowska). W 1918 r. następuje parcelacja majątku w Bezkłopotach, przemieszcza się więc do Starodubu i podejmuje decyzję o wyjeździe wraz z rodziną do Kijowa znajdującego się w strefie niemieckiej i bliżej Polski. Jednak i tam (w Kijowie) wybuchają walki w związku z tym podejmuje decyzję o wyjeździe na zachód (do Polski). 15 stycznia 1920 r. dociera do Lwowa, a 17 stycznia zgłasza swoją kandydaturę na inspektora hodowlanego w Lublinie z motywacją: „Teren lubelskiego województwa jest mi lepiej znany od innych, ponieważ niejednokrotnie bywałem w Lublinie na wystawach w roli sędziego” (Sasimowski, 2006). 8 lipca 1920 r. zostaje mianowany p.o. kierownikiem Działu Hodowli Zwierząt PING w Puławach. W 1922 r. przyjmuje obowiązki zastępcy profesora Ogólnej Hodowli Zwierząt SGGW w Warszawie, a 25 sierpnia 1923 r. otrzymuje od Prezydenta Rzeczypospolitej Sta-

nisława Wojciechowskiego i Prezesa Rady Ministrów Wincentego Witosa stałe minowanie na to stanowisko. W 1924 r. obejmuje stanowisko profesora zwyczajnego hodowli zwierząt i mleczarstwa na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W tym czasie prof. R. Prawocheński jest już osobą szeroko znaną w Europie, o czym świadczy odznaczenie przez Republikę Francuską w 1924 r. Krzyżem Oficerskim orderu „de Merite Agricole”, a 4 lata później (w 1928 r.) wybór na członka Royal Agriculture Society of England. W latach 30-tych angażuje się szeroko w działalność naukowo-badawczą i organizacyjną. W roku akademickim 1930/31 pełnił funkcję Dziekana Wydziału Rolniczego UJ, podjął także szeroką współpracę międzynarodową z czołowymi ośrodkami i naukowcami Europy, m.in. prof. Johnem Hammondem i Arturem Waltonem (w Anglii), Leopoldem Krügerem (w Niemczech), Telesforą Bonadonną (we Włoszech) i innymi. Prawie we wszystkich najważniejszych podręcznikach europejskich opisywany jest pionierski (jak na ówczesne czasy, rok 1936) eksperyment prof. R. Prawocheńskiego skutecznego zapłodnienia owcy (maciorki) spermatryką pobraną w Anglii i przesłaną drogą lotniczą do Polski. W roku 1936 obejmuje funkcję prezesa Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego. W czerwcu 1939 r. uczestniczy w kongresie rolniczym i wystawie w Lipsku, a w sierpniu wyjeżdża na międzynarodowy kongres hodowlany do Zurychu (Szwajcaria), poświęcony m.in. utworzenia Międzynarodowego Towarzystwa Zootechnicznego, którego siedzibę Niemcy chcieli ulokować w Berlinie. Do Polski wraca jednak określną drogą przez Mediolan, Wenecję, Triest, Budapeszt i Lwów.

Po wybuchu wojny wyjeżdża z Krakowa z żoną do wsi Buda Stalowska k. Tarnobrzegu, gdzie jego syn Roman jr. kieruje gospodarstwem rybackim. Wobec częstych bombardowań okolic Stalowej Woli i Tarnobrzegu (Centralny Okręg Przemysłowy) wyjeżdżają do majątku Tarnawatka, koło Tomaszowa Lubelskiego (własność hr. Tyszkiewicza). Jednak i tam nie jest spokojnie, podejmuje więc decyzję o powrocie do Krakowa. Na początku listopada 1939 wszyscy profesorowie UJ otrzymali od Rektora zaproszenie na odczyt Dr Mülera – obersturmbahnführera SS na temat życia uniwersyteckiego w Niemczech i zostali tam aresztowani. Umieszczono ich w więzieniu Montelupich w Krakowie, a następnie nocą przewieziono do więzienia we Wrocławiu a stamtąd do obozu koncentracyjnego w Oranienburgu-Sachsenhausen. 8 lutego 1940 r. profesor zostaje zwolniony z obozu (prof. Sasimowski pisze, że na skutek interwencji prof. Leopolda Krügera) i dostaje przydzielenie przez Arbeitsamt do pozostającego pod okupacyjnym zarządem PINGW w Puławach. Organizuje tam we współpracy z mgr. Zdzisławem Hrobonim doświadczalną stadninę koników polskich, która w 1944 r. została wywieziona do Niemiec ale po zakończeniu wojny powróciła z mgr. Hrobonim do Polski (do Zakładu Doświadczalnego w Grodzie Śląskim).

19 kwietnia 1945 r. prof. R. Prawocheński zostaje zaangażowany do nowo utworzonego Uniwersytetu Marie Curie-Skłodowskiej w Lublinie do zorganizowania Katedry Ogólnej Hodowli Zwierząt, obejmuje funkcję kierownika i zatrudnia tam m.in. dr. Adama Domańskiego – późniejszego Dziekana Wydziału Zoo-

technicznego i studenta Ewalda Sasimowskiego (późniejszego Rektora Wyższej Szkoły Rolniczej w latach 1969-1972). Pracuje tutaj tylko przez 2 lata, ponieważ z dniem 1 września 1947 r. obejmuje stanowisko kierownika Zakładu Szczegółowej Hodowli Zwierząt UJ w Krakowie. W tym też roku (1947) zostaje odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, a w roku 1948 otrzymuje godność Prezesa Honorowego Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego. W 1951 r. podejmuje dodatkowe zatrudnienie w dziale Hodowli Koni Instytutu Zootechniki w Krakowie, zostaje odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski i wybrany na członka korespondenta przez Society Italiana per Progresse della Zootechnica. W następnym roku (1952) zostaje powołany na członka tytularnego Polskiej Akademii Nauk. Dwa lata później (w 1954) doznaje paraliżu, który przykuwa go do łóżka na długie 11 lat. W 1961 r. Wyższa Szkoła Rolnicza w Krakowie nadaje mu tytuł *doctora honoris causa* jednak dyplomu nie mógł już sam odebrać, uczynił to jego syn Roman jr. Profesor zmarł w sierpniu 1965 roku i został pochowany na Cmentarzu Rakowieckim w Krakowie.

Dorobek publikacyjny prof. Romana Prawocheńskiego dotyczy wielu płaszczyzn związanych z hodowlą i użytkowaniem zwierząt, a nawet zagadnień ogólnoprzyrodniczych. Z opracowania prof. Ewalda Sasimowskiego wydanego w 2006 r. przez Wydawnictwo Akademii Rolniczej w Lublinie wynika, że opublikował On ponad 200 różnych pozycji, z tego najwięcej (ponad 100) z zakresu hodowli i użytkowania koni. Pierwszy artykuł „Choda i Chwalenij” opublikował już w 1897 r. (jako student II roku) w wydawanym w Petersburgu czasopiśmie *Koniewodstwo*. Ostatnie pozycje to publikacje z lat 1954-55 dotyczące także koni. W czasopiśmie *Chrońmy Przyrodę Ojczyzną* (nr 3-4) ukazał się artykuł o ochronie i restytucji koników polskich, a w *Rocznikach Nauk Rolniczych*, ser. B, t. 67 i w *Medycynie Weterynaryjnej* (nr 1, 1955) wyniki prac badawczych oceniających zdolność pociągową koni na podstawie prób dzielności. Najcenniejszą pozycją w dorobku prof. R. Prawocheńskiego jest zdaniem prof. E. Sasimowskiego (2006) wydany przez Bibliotekę Puławską w latach 1947-1950, trzy tomy podręcznik „Hodowla koni”, którego protoplastą był podręcznik 2-tomowy pt. „Hodowla, wychów i użytkowanie koni”, który ukazał się w 1924 roku. Profesor, jak pisze prof. E. Sasimowski, znał dobrze francuski, angielski, niemiecki i oczywiście rosyjski. Publikował więc w uznanych czasopismach zagranicznych, m.in. takich jak: *Livestock Journal* (1915), *The Horse Review* (1921, 1930), *Revue de Zootechnic* (1924), *Journal of Heraldity* (1936, 1948). Profesor był pionierem rozwoju stosowanych badań genetycznych, zastosowania metod matematycznych i statystycznych w doświadczałnictwie oraz inseminacji „na odległość”, a także prekursorem wykorzystania światowego piśmiennictwa zootechnicznego. Potwierdza to Jego publikacja z 1938 r. w *Nature* dotycząca znaczenia aklimatyzacji, w hodowli zwierząt domowych obecnie mówimy – gospodarskich.

Z przedstawionego biogramu wyłania się postać światowej sławy zootechnika, zamiłowanego i utalentowanego hodowcy koni, które już u kilkuletniego chłopca (jak podano w wydanych w 2013 r. *Pamiętnikach* prof. Romana Prawo-

cheńskiego – „Na drodze życia”) wzbudzały podziw np. „biały ogier pędzany w kółko i wysoko wyrzucający nogi”, na dziedzińcu majątku generała Ksawerego Topczewskiego. Przez ponad 40 lat (1913-1954) wykładał jako profesor w wyższych uczelniach rolniczych (w Moskwie, Warszawie, Lublinie, Krakowie). Miał także znaczące osiągnięcia w działalności organizacyjnej.

Jako XXI prezes (w latach 2006-2013) w ponad 90-letniej historii Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego poczytałem sobie za wielki honor i zaszczyt skierowaną do mnie prośbę władz Lubelskiego Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Lublinie o przygotowanie biogramu prof. R. Prawocheńskiego, który tą funkcję pełnił w latach 1936-1939 i był 3 w kolejności Prezesem tego Towarzystwa.

Zygmunt Litwińczuk

Prof. dr hab. Zygmunt Litwińczuk jest pracownikiem naukowym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Literatura:

1. Sasimowski E.: Roman Prawocheński (1877-1965). Wyd. AR Lublin, 2006.
2. Na drodze życia – Pamiętniki Profesora Romana Prawocheńskiego. Wyd. UR kraków, 2013.

Prof. dr hab. dr h.c. Stanisław Bac – członek rzeczywisty PAN i jej Prezydium – naukowiec, dydaktyk, wychowawca młodzieży akademickiej oraz bojownik o wolność i niepodległość Polski

Prof. dr hab. Stanisław Bac – senior, wybitny uczony polski ubiegłego wieku, znawca problematyki rolnictwa polskiego oraz wychowawca wielu pokoleń pracowników naukowych i studentów, wybitny bojownik o wolność i niepodległość Polski, urodził się 30 marca 1887 r. w Kazimierzy Wielkiej w powiecie pińczowskim na Kielecczyźnie. Pochodził z rodziny robotniczo-inteligenckiej. Szkołę podstawową kończył w 1898 r. w Proszowicach, znajdujących się w byłym zaborze rosyjskim, natomiast dalszą naukę kontynuował w Galicji. Z domu rodzinnego i ze szkół galicyjskich wyniósł niewątpliwie pracowitość, systematyczność i wielki szacunek do ludzi pracy, czym zyskiwał sobie sympatię społeczności akademickiej. Egzamin dojrzałości uzyskał w 1905 r. w średniej Szkole Realnej (Gimnazjum Matematyczno-Przyrodnicze) w Krakowie, studia odbył we Lwowie. W 1911 r. uzyskał absolutorium na Wydziale Inżynierii Wodnej tamtejszej Politechniki.

W 1912 r. opuścił Lwów, przyjmując stanowisko asystenta w Katedrze Inżynierii Wiejskiej Akademii Rolniczej w Dublanach, gdzie jednocześnie podjął studia rolnicze. Jako ciekawostkę mogę tu podać, iż szperając ostatnio w bibliotece Lwowskiego Państwowego Uniwersytetu Rolniczego – dawnej Akademii Rolniczej w Dublanach, napotkałem na ręcznie napisany podręcznik pt. Meteorologia autorstwa Stanisława Sokołowskiego – pioniera polskiego leśnictwa, profesora Wyższej Szkoły Lasowej we Lwowie, a następnie Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Prawdopodobnie z tego podręcznika korzystał Stanisław Bac – jako student dublańskiej Akademii. W dwa lata później (grudzień 1914 r.), już w czasie I wojny światowej, w przerwie w walkach na froncie, zdał egzamin dyplomowy na Politechnice Lwowskiej (tzw. drugi egzamin państwowy).

Po zakończeniu działań wojennych – aż po rok 1926 – pracował w różnych instytucjach, głównie w szkolnictwie średnim: w Krakowskim, gdzie był dyrektorem Miejskiej Szkoły Rzemieślniczej w Olkuszu oraz na dawnych naszych kresach wschodnich – w Wiśniowcu (dawny powiat krzemieniecki), organizując tam Szkołę Rzemieślniczo-Przemysłową.

W 1926 r. powrócił do działalności naukowej, podejmując pracę jako adiunkt w Katedrze Uprawy Roli i Roślin Politechniki Lwowskiej w Dublanach. Obok prowadzonej tam działalności naukowej wykładał maszynoznawstwo rolnicze na Wydziale Rolniczo-Leśnym w macierzystej Uczelni i meliorację torfowisk w SGGW w Warszawie. Miał wówczas 39 lat i bogatą przeszłość wojskową, wojenną i niepodległościową, już wówczas cieszył się powszechnym uznaniem i szacunkiem.

Był tytanem pracy. Kontynuował drugi kierunek studiów, a równocześnie prowadził intensywną działalność naukową. Po czteroletniej pracy w Dublanach, w 1930 r., złożył egzamin dyplomowy na Wydziale Rolno-Leśnym Politechniki Lwowskiej, a w rok później – 22 kwietnia 1931 r. – na podstawie przedłożonej rozprawy i zdanego egzaminu na Wydziale Inżynierii Wodnej Politechniki Warszawskiej – uzyskał stopień doktora nauk technicznych. Rozprawa miała tytuł: „Osiedlanie torfowiska dublańskiego pod wpływem odwodnienia”. Wkrótce potem, 26 kwietnia 1934 r., uzyskał stopień docenta (odpowiednik obecnego stopnia doktora habilitowanego) z zakresu zagospodarowania torfowisk – na Wydziale Rolnym SGGW w Warszawie. Tak więc w ciągu ośmiu lat pracy ukończył studia na drugim kierunku, obronił pracę doktorską i uzyskał tytuł doktora habilitowanego. Była to błyskotliwa kariera naukowa, rzadko spotykana nawet w czasach nam współczesnych, w dobie powszechnego dostępu do komputera i internetu. Jednocześnie, w latach 1930-1935, pełnił funkcję kierownika Działu Melioracyjnego Zakładu Doświadczalnego Uprawy Torfowisk pod Sarnami, patronując prowadzonym tam badaniom naukowym. Pracował także w Biurze Melioracji Polesia, gdzie – mówiąc językiem dzisiejszym, prowadzone pod Jego kierunkiem badania „wdrażał” do produkcji. W tym czasie dużo podróżował, po Szwecji, Danii, Niemczech, Finlandii i Czechosłowacji. Do roku 1937 – w ciągu dziesięciu lat pracy – wydał drukiem około 50 prac naukowych. Za tę działalność naukową Prezydent RP prof. dr Ignacy Mościcki dwukrotnie wyróżnił Go Złotym Krzyżem Zasługi (8 maja 1929 r. i 20 października 1938 r.).

W okresie pracy na Polesiu, w zakładzie doświadczalnym w Sarnach, ściśle współpracował ze znanymi naukowcami, późniejszymi profesorami różnych instytutów naukowych i uczelni polskich, między innymi ze Stanisławem Kulczyńskim – po wojnie rektorem Uniwersytetu Wrocławskiego i Politechniki Wrocławskiej, Janem Tomaszewskim, Bolesławem Świętochowskim, Stanisławem Tołpą, którzy – po II wojnie światowej – również pracowali w uczelniach wrocławskich, i innymi.

W 1937 r. otrzymał propozycję przejścia do pracy w Państwowym Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach, gdzie tworzone Dział Hydrologii i dalszą jego organizację zaproponowano Profesorowi. Profesor Bac przyjął tę propozycję i z wrodzoną Mu energią przystąpił do prac organizacyjnych nowej placówki. Już w dwa lata później prowadził tu szeroko zakrojone doświadczenia hydrologiczno-gleboznawcze i melioracyjne. Przejął także kierownictwo nad stacją meteorologiczną i rozpoczął nowe kierunki badań meteorologicznych.

W okresie okupacji Profesor nie przerwał działalności naukowej, pracował nadal, umiejętnie łącząc pracę naukową z wojskową działalnością konspiracyjną walcząc z niemieckim okupantem. W czasie ośmioletniej pracy w Instytucie Profesor dwukrotnie pełnił funkcję wicedyrektora PINGW: przed wojną (od 1938 r.) i tuż po II wojnie światowej (1944 r.).

Po powołaniu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, 23 października 1944 r., Profesor przyjął propozycję Rektora tej Uczelni – prof. Henryka Raabego i podjął pracę w Uniwersytecie jako profesor (23 kwietnia 1945 r.) i wraz z Lucjanem Kaznowskim i Jadwigą Ziemięcką – z puławskiego IUNG-u organizował Wydział Rolny w tej uczelni. Na tym Wydziale był twórcą dwóch zespołów naukowych, działających aktualnie w Katedrze Melioracji i Budownictwa Rolniczego oraz – do niedawna – w Katedrze Agrometeorologii (w r. 2011 – w ramach reformy Uczelni Katedrę zlikwidowano). Obu tym zespołom nadał oryginalne kierunki badawcze, które – w przypadku tej pierwszej – są aktualne do chwili obecnej. Instytutowi Melioracji i Budownictwa Rolniczego zaproponował badania nad erozją gleb, a Katedra Agrometeorologii skorzystała z doświadczeń Profesora i zajęła się mikroklimatem w łąkach roślin uprawnych. W obu zespołach wybitnie przyczynił się do wykształcenia kadry naukowej, która realizowała w przeszłości i realizuje obecnie zaproponowany przez Niego program badawczy. Znane są nie tylko w środowisku lubelskim nazwiska naszych profesorów(nieżyjących już): prof. Stefana Ziemińskiego – cenionego specjalisty w zakresie badań nad erozją gleb i prof. dr. Henryka Mitoska – jednego z prekursorów polskiej agrometeorologii. Obydwaj uczeni uważali się za uczniów Profesora Baca.

Z chwilą wyzwolenia Wrocławia Profesor przeniósł się z rodziną do tego miasta i tam – wspólnie ze swoimi dawnymi koleżankami i kolegami ze Lwowa – współorganizował od podstaw szkolnictwo wyższe. Objął wówczas kierownictwo Katedry Melioracji i Inżynierii Rolnej Uniwersytetu i Politechniki. Tu – 8 lipca 1948 r. – otrzymał tytuł profesora zwyczajnego. Po wyodrębnieniu się z Uniwersytetu Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu, przekształconej następnie w Akademię Rolniczą, zorganizował Wydział Melioracji Wodnych i był jego pierwszym dziekanem. Przy czynnym udziale Profesora opracowano wówczas plan i pierwsze programy kształcenia studentów tego Wydziału. Napisał także pierwsze podręczniki z tej specjalności. Dzięki Jego inicjatywie, odbudowano gmach Wydziału Melioracji przy ulicy Marii Curie-Skłodowskiej i oddano go dla potrzeb Wydziału.

W roku 1960, dokładnie: 30 września tegoż roku, przeszedł na zasłużoną emeryturę, ale naukowo pracował aż do chwili śmierci 30 maja 1970 r.

Działalność naukowa. Jako badacz nie lubił Profesor chodzić utartymi drogami, dlatego – oprócz zagadnień opracowanych przez inne zespoły badawcze – interesował się także zagadnieniami poprzednio przez wielu nie dostrzeganymi, albo też leżącymi na pograniczu różnych dyscyplin naukowych.

Głównymi kierunkami badań Profesora w ciągu kilkudziesięciu lat Jego pracy były: fizyczne i rolnicze właściwości torfu, melioracje torfowisk, erozja gleb, melioracje wodne (w skali makro) oraz gospodarka wodna w glebie i polowe zużycie wodne roślin uprawnych, melioracje leśne, hydrologia, bilans wodny Polski na tle lesistości kraju.

Prace naukowe prof. dr. Stanisława Baca, których drukiem wydał ponad 130, mają charakter kompleksowy. Najwięcej chyba czasu poświęcił fizycznym i rolniczym właściwościom torfu, problemom melioracji torfowisk i erozji gleb. Badania te prowadził w Zakładzie Doświadczalnym Uprawy Torfowisk w Sarnach, dysponującym 260 ha torfowisk i 15 ha gruntów mineralnych położonych w dorzeczu Słuczy, na skraju torfowiskowego bagna Czemerne koło Sarn oraz innego torfowiska – w pobliżu Dublan. Prace z zakresu torfoznawstwa: Osiadanie torfowiska Dublańskiego pod wpływem odwodnienia (1930 r.), O zmianach w torfowisku niskim powstałym wskutek nawodnienia i osuszenia (1932 r.), Osiedla na torfowiskach (1930 r.) dały w Polsce początek badań fizycznych i rolniczych właściwości torfu i melioracji torfowisk. Na tle tych badań, prowadzonych od 1926 r., wyjaśnił główne sprzeczności i błędy ówczesnych metod melioracyjnych i rolniczego użytkowania zmeliorowanych torfowisk. Wyjaśnił również dlaczego zmiana stosunków wodnych w torfowiskach powoduje równoczesną zmianę procesów glebowych, wpływających następnie na właściwości fizyczno-wodne i chemiczne gleb.

Prowadząc równoległe z badaniami nad meliorowaniem torfowisk badania erozji gleb mineralnych twierdził, iż gleba jest własnością nie tylko obecnego pokolenia Polaków, lecz również kolejnych pokoleń, które po nas przyjdą. Nie można więc dopuścić do zniszczenia jej wytwórczości wskutek braku walki z erozją wodną i przemieszczaniem gleb. Pierwsza w literaturze polskiej Jego praca pt. Przyczynek do badań nad zmianą położenia powierzchni ornych gruntów lessowych (1928 r.) rozpoczęła cykl prac Profesora na ten temat. Zajmując się wspomnianymi zagadnieniami poszerzył obserwacje o cały proces przemieszczania się gleby ku dołowi, wiązał to bowiem także z niewłaściwą orką „z góry na dół”. Działalność Profesora w tym zakresie zapoczątkowała powstanie „polskiej szkoły erozyjnej”, reprezentowanej obecnie przez licznych wybitnych specjalistów tego zagadnienia.

Duże zasługi położył Profesor w poszerzaniu wiadomości na temat melioracji wodnych. Wśród wielu publikacji z tego zakresu wyróżnić można prace meteorologiczno-rolnicze (1934 r.), prace interpretujące doświadczenia drenarskie w Kościelcu (1936 r.) oraz dotyczące melioracji łąk i pastwisk górskich (1950 r.). We wszystkich tych pracach zauważa się oryginalne poglądy i podejście naukowe do poruszanych w nich problemów. Melioracje traktował – prawdopodobnie pierwszy z grona meliorantów polskich - jako gospodarkę wodną, a nie tylko jako odprowadzanie wody z profilu glebowego. Będąc absolwentem dwóch różnych wydziałów o charakterze rolniczym doceniał zarówno urządzenia techniczne

do meliorowania pól i łąk, jak i odpowiednie przekształcenie bilansu wodnego uwzględniające właściwości fizyczno-chemiczne gleb, współdziałanie roślin, zabiegi agrotechniczne i potrzeby rozwoju gospodarki rolnej.

Pozostałe kierunki Jego zainteresowań to badania agrometeorologiczne, w dodatku prekursorskie. Profesor zawsze dużą wagę przykładał do obserwacji meteorologicznych, dlatego w miejscach swoich badań zakładał stacje meteorologiczne.

Ważną dziedziną jego naukowych zainteresowań z tego zakresu był klimat i mikroklimat pola uprawnego oraz wybrane elementy klimatu Polski, znajomość których uważał za niezbędną w codziennej pracy meliorantów. Na szczególne wyróżnienie zasługują badania dotyczące pionowych ruchów wierzchnich warstw gleby wskutek zamarzania i rozmarzania zawartej w jej przestworach wody. Skonstruował nawet specjalne urządzenie do ich wykrywania i pomiaru, popularnie nazywane *gleboruchomierzem Baca* i zainstalował je na czterech rodzajach gleb. Przyrząd ten stosowany był później przez inne zespoły badawcze do badań ruchów gleby w krajach polarnych. Badania te rozpoczął jeszcze w okresie międzywojennym na glebach torfowych w Sarnach i Dublanach, w czasie zimy 1931/32, a następnie kontynuował je w Puławach – na glebach lessowych i we Wrocławiu – już po drugiej wojnie światowej – na innych glebach. Wyniki wieloletnich badań, niezwykle interesujące z teoretycznego i praktycznego punktu widzenia i pierwsze w Polsce, publikował etapami, a syntezę całości wydał w 1952 roku. Pracę poprzedza syntetyczny opis mechaniki zamarzania wody w przestworach i wywołanych w skutek tego procesu ruchów gleby, a w części zasadniczej dokładnie ją scharakteryzował, podał zakresy wahań tychże ruchów w zależności od rodzaju gleb i z uwzględnieniem kolejnych poziomów profilu glebowego. Równocześnie badał i określał wyrządzane przez nie szkody w roślinach uprawnych, wyjaśnił na czym polega proces okorowywania korzeni czy wręcz przerywania systemu korzeniowego - oddzielnie systemu osiowego, wiązkowego i palowego. Pomimo upływu lat praca ta nic nie straciła na aktualności. Przy użyciu przyrządu Jego konstrukcji i stosując tą samą metodykę badawczą prowadzono badania na polu ustalonym Obserwatorium Agrometeorologicznego w Felinie koło Lublina (obecnie w granicach miasta), należącym do byłej Katedry Agrometeorologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Interesował się Profesor wpływem opadów atmosferycznych i w ogóle elementów meteorologicznych na plonowanie roślin uprawnych. Zainicjował tworzenie tzw. pól ustalonych, na których można prowadzić tego rodzaju badania i opracował szczegółową instrukcję ich prowadzenia. Na podstawie obliczonego bilansu wodnego opracował miesięczne wskaźniki polowego zużycia wody przez poszczególne rośliny uprawne, a w dalszej kolejności próbował określić zależność plonowania tych roślin od stopnia zaspokojenia ich potrzeb wodnych. Badania z tego zakresu dały początek planowym badaniom agrometeorologicznym w Polsce, kontynuowanym – w niektórych ośrodkach – do chwili obecnej, między

innymi w Puławach i Lublinie. Wyniki badań - swoim zwyczajem - publikował etapami, a potem dokonywał ich podsumowania.

Dużym zainteresowaniem darzył badania potrzeb wodnych łąk i pastwisk. W pracy: Myśli przewodnie dotyczące nawodnienia łąk i pastwisk (1952 r.) sformułował hipotezę racjonalnej gospodarki wodnej na łąkach. Przy pomocy lizymetrów o stałych i wahających się poziomach wód gruntowych obliczył teoretyczne zapotrzebowanie wodne łąk.

W okresie pobytu we Wrocławiu zajął się kompleksem zagadnień, określonych jako relacja las - woda, obejmujących leśne melioracje wodne i hydrologię leśną. Zaczął od podstaw, od kształcenia studentów na Wydziale Melioracji, wprowadzając do programu nauczania na tym Wydziale przedmiot Melioracje leśne i opracowując podręcznik do nauczania tego przedmiotu. Działalność Profesora w tej dziedzinie zaowocowała wieloma publikacjami własnymi oraz dysertacjami doktorskimi i habilitacyjnymi Jego uczniów. Na uwagę zasługuje podręcznik pt. Leśne melioracje wodne (1962 r.) oraz artykuły o wpływie lesistości na opady i odpływy w różnych regionach hydrograficznych Polski (1964 r.)

W badaniach z zakresu hydrologii starał się powiązać tę dziedzinę nauki z rolnictwem. Na uwagę zasługuje praca Bilans wodny piasków i żwirów (1953 r.), oparta na 20-letnich badaniach, w której zastosował oryginalną metodę pozwalającą na ilościowe określenie zjawiska kondensacji pary wodnej w glebie. Duże uznanie zdobyła również praca interdyscyplinarna Metodyka badań polowego zużycia wodnego roślin uprawnych oraz zastosowanie uzyskiwanych norm do obliczeń bilansu wodnego małych dorzeczy (1956 r.).

Wielką pasją Profesora były badania dotyczące bilansu wodnego Polski na tle lesistości kraju. W pracy Pozycja przychodowa bilansu wodnego Polski wysuwa śmiałą hipotezę o istotnym wpływie wzrostu zalesień na powiększenie opadów atmosferycznych i odpływów.

Interesował się także fenologią roślin i miał w tej dziedzinie poważne osiągnięcia. Na uwagę zasługuje tu obszerna monografia nt. Pierwsze coroczne pojawy fenologiczne niektórych roślin, opracowana na podstawie pomiarów meteorologicznych i obserwacji fenologicznych czynionych w latach 1955 – 1959 w Brwinowie k. Warszawy oraz Białowieży (tylko w tych stacjach prowadzono wówczas pełne pomiary meteorologiczne łącznie z temperaturą gleby do 100 cm oraz obserwacje fenologiczne). Wykazał w niej w jakich warunkach termicznych i opadowych dochodzi do normalnego rozpoczęcia procesów życiowych roślin. Stwierdził ponadto, iż różne gatunki roślin kończą spoczynek zimowy w sobie właściwych warunkach cieplnych, dostosowanych do ich rytmu biologicznego. Już przy końcu życia przygotował referat na temat: Pierwsze pojawy fenologiczne niektórych roślin dziko rosnących na tle stosunków geograficznych w Polsce na Konferencję fenologiczną w Krakowie (15-16 czerwca 1970 r.), którego nie zdążył już wygłosić; podstawowe tezy referatu przedstawił Jego syn – prof. dr hab. Stanisław Bac - junior.

Działalność dydaktyczno-wychowawcza. Profesor był również wspaniałym dydaktykiem i wychowawcą młodzieży akademickiej. Kształceniem i wychowywaniem młodzieży zajmował się już w czasie pierwszej wojny światowej i w okresie międzywojennym. W okresie okupacji niemieckiej, wspólnie z kilkoma innymi kolegami z PINGW, usiłował utworzyć podziemny uniwersytet. W okresie powojennym wykształcił setki magistrantów. Wielu z nich uzyskało później stopnie i tytuły naukowe. Był wierny filareckiemu hałasowi, wypisanemu na dawnej lilijce harcerskiej, i na które często się powoływał: *Ojczyzna - Nauka - Cnota*. Tego uczył swoich wychowanków. Między innymi dlatego był bardzo lubiany przez studentów, którzy licznie i bardzo chętnie przychodzili na Jego wykłady. Z relacji Jego uczniów wynika, iż wyładał niezwykle kompetentnie i bardzo ciekawie. Wszyscy Jego wychowankowie zgodnie podkreślają, że był mistrzem słowa, pisał z większą jeszcze lekkością. Był człowiekiem skromnym, dobrym, wyjątkowo zdolnym i nad wyraz pracowitym. Dla młodzieży był wzorem do naśladowania pod każdym względem.

Działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości. Życie Profesora zbiegło się z ważnymi wydarzeniami w naszej Ojczyźnie. Urodził się w czasach niewoli. Jak większość ówczesnej młodzieży od najmłodszych lat związany był z ruchem niepodległościowym. Dużą rolę w dziele uzyskania przez Polskę niepodległości odegrały Drużyny Bartoszewskie, które zawsze łączone są z nazwiskiem prof. dr. Stanisława Baka – seniora. Od momentu wstąpienia do Drużyn (9 lipca 1908 r.) aż do zaprzestania ich działalności (31 VII 1914 r.) Stanisław Bac był członkiem Rady Naczelnej. W imieniu Rady sprawował kilka ważnych funkcji, między innymi był zastępcą Naczelnika Głównego oraz Naczelnikiem Głównym, którą to funkcję sprawował przez dwa lata, aż do momentu połączenia się Drużyn z Legionem Wschodnim. Jako oficer, w randze kapitana, przez pewien czas walczył na froncie w formacjach II Brygady Legionów, do której wstępowali członkowie Drużyn.

W 1918 r. związał się z kierowaną przez kpt. Czesława Mączyńskiego tajną organizacją wojskową pod nazwą Polskie Kadry Wojskowe, których celem było werbowanie z armii zaborców Polaków – oficerów do przyszłej armii polskiej. Z nominacji kpt. Mączyńskiego inż. dypl. Stanisław Bac był głównym organizatorem Kadr w byłej Kongresówce.

Brał także udział w obronie Lwowa; wchodził w skład Naczelnej Komendy Obrony tego miasta kierowanej przez kpt. Mączyńskiego, pełniąc funkcję Szefa Sztabu oraz referenta uzbrojenia.

Po wybuchu wojny polsko-bolszewickiej 10 lipca 1920 r. zgłosił się ponownie – jako ochotnik – do Małopolskich Oddziałów Armii Ochotniczych, dowodzonych przez wymienionego poprzednio Mączyńskiego. Przy sztabie Armii do końca działań wojennych sprawował funkcję referenta uzbrojenia.

Po 1939 r. dr hab. inż. Stanisław Bac po raz kolejny przystąpił do walki w obronie Ojczyzny. Związał się wówczas z Armią Krajową i współpracował z Ba-

talionami Chłopskimi w powiecie puławskim. Wspólnie z kilku innymi kolegami z PINGW usiłował utworzyć podziemny uniwersytet. Na stanowisku pracy pozostawał nawet w czasie walk frontowych w okolicy Puław, ratując puławskie zbiory biblioteczne i naukowe przed ich wywiezieniem do Niemiec, organizując gaszenie i sam gasząc pożary w Instytucie, wykonując obserwacje meteorologiczne itp. Dzięki Jego trosce w Puławach nie ma przerw w obserwacjach meteorologicznych w okresie II wojny światowej, pomimo iż wokoło toczyły się ciężkie walki.

Bezpośrednio po zakończeniu działań wojennych na obszarze na wschód od Wisły przystąpił – jako dyrektor Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach – do uruchomienia Instytutu.

Wyróżnienia naukowe, nagrody, ordery i odznaczenia. Dowodem powszechnego uznania osiągnięć naukowych Profesora było powołanie Go na członka korespondenta (9 maja 1958 r.), a następnie – członka rzeczywistego (19 maja 1961 r.) Polskiej Akademii Nauk, w której przez szereg lat wchodził w skład Prezydium (1962 - 1965) oraz członka rad naukowych w wielu instytucjach, w tym Państwowego Instytutu Hydrologiczno-Meteorologicznego, Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych (przez wiele lat przewodniczył tej Radzie), Zakładu Ochrony Przyrody Karkonoskiego Parku Narodowego (przez wiele lat przewodniczył Radzie Naukowej tegoż Zakładu), Państwowej Rady Ochrony Przyrody, Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Rady Naukowo-Technicznej przy Ministrze Rolnictwa itp. Był także Honorowym Członkiem Polskiego Towarzystwa Geofizycznego, Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracji NOT, Polskiego Towarzystwa Leśnego oraz członkiem kolegów redakcyjnych różnych wydawnictw naukowych.

Za swoją działalność naukową, dydaktyczno-wychowawczą i organizatorską otrzymał wiele nagród, wyróżnień, orderów i odznaczeń, w tym m. in. Nagrodę Państwową III° w dziale nauki za dotychczasowy dorobek w dziedzinie hydrologii i torfoznawstwa (1951) oraz – oprócz poprzednio wymienionych – Order Sztandaru Pracy I klasy (1962), Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (1957), Odznaką XV - lecia Wyzwolenia Dolnego Śląska (1960) i wiele innych, a za czyny wojenne: Krzyżem Obrony Lwowa, którym wyróżniano Orleń, Krzyżem Walecznych i Medalem Niepodległości, wręczonym Mu osobiście przez Marszałka Piłsudskiego.

Uczelnia Wrocławska – Akademia Rolnicza – uhonorowała prof. Stanisława Baca – seniora najwyższą godnością jaką dysponowała, nadając Mu tytuł doktora honoris causa (1962). Jego imieniem nazwano główną aulę w gmachu Wydziału Melioracji Wodnych, a wewnątrz tej auli umieszczono popiersie Profesora.

Prof. dr hab. dr h. c. Stanisław Bac, członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk, zostawił trwałą ślad w różnych dziedzinach wiedzy o rolnictwie, którą poszerzał. Zawsze zajmował się problemami nadzwyczaj trudnymi, które umiejętnie rozwiązywał. Starsze pokolenie ceni Go za wybitną działalność w dziele

odzyskania przez Polskę niepodległości. Z tego tytułu zostawił trwały ślad w sercach Polaków.

Pełniejsze informacje o działalności naukowej, dydaktyczno wychowawczej, organizacyjnej i niepodległościowej Profesora przedstawiłem w kilku artykułach: naukowych, popularno naukowych i paramilitarnych (między innymi w: ITP. Woda Środ. Obsz. Wiej. 2012, t. 12, z. 2/38, Folia Societatis Scientiarum Lublinensis, s. Geografia, vol. 31, nr 1-2, 1989 – 1990; Aktualnościach AR w Lublinie, Lipiec- wrzesień 2001, Rok V, nr 3/19; Na Postoju, nr 2, Lublin 2013 i w innych) oraz w wykonanej pod moim kierunkiem pracy magisterskiej o życiu i działalności Profesora (Waldemar Rycyk: *Sylwetki wybitnych polskich agrometeorologów – Prof. dr inż. Stanisław Bac*, Katedra Agrometeorologii Akademii Rolniczej w Lublinie 1987 r.).

Prof. dr hab. inż. dr h. c. Stanisław Bac dobrze zasłużył się w lubelskim środowisku naukowym, dlatego pomimo upływu lat zawsze mówi się o Nim dobrze i z wielkim szacunkiem. Po uroczystościach z okazji 100.letniej rocznicy urodzin, obchodzonych uroczyście we Wrocławiu, Wydział V Nauk o Ziemi i Nauk Górniczych Lubelskiego Towarzystwa Naukowego również zorganizował sesję naukową poświęconą Jego pamięci. W czasie sesji przedstawiono życiorys Profesora, a następnie referowano prace z obszaru Jego zainteresowań, wykonane przez uczniów i następców. Prace te, wraz z życiorysem Profesora, opublikowano w poświęconym Mu numerze *Folia Societatis Scientiarum Lublinensis*.

Prof. Józef Kołodziej

Prof. dr hab. Józef Kołodziej, uczeń prof. Stanisława Baca - seniora, jest obecnie przewodniczącym Komisji Agrometeorologii i Klimatologii Stosowanej PAN Oddział w Lublinie.

SPRAWOZDANIE**Sprawozdanie Oddziału PAN w Lublinie za rok 2013****I. WSTĘP**

Według stanu w dniu 31.12.2013 r. Oddział skupiał 13 członków, w tym 7 członków rzeczywistych PAN. W 2013 roku Oddział pozyskał nowego członka PAN - prof. Stanisława J. Czuczwarę z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. W osiemnastu Komisjach Oddziału działało 737 członków w tym 134 zagranicznych.

Na terenie objętym działalnością Oddziału znajdowały się 2 jednostki organizacyjne PAN, które zatrudniały łącznie 91 osób, w tym 52 pracowników naukowo-badawczych; tj.:

- Instytut Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego PAN w Lublinie (85 osób/ 48 prac. n-b),
- Pracownia Teorii Adsorpcji Instytutu Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN w Krakowie (4 prac. n-b).

II. DZIAŁALNOŚĆ KIEROWNICTWA I CZŁONKÓW ODDZIAŁU

W roku sprawozdawczym odbyły się dwie sesje zwyczajne Zgromadzenia Ogólnego Członków Oddziału oraz cztery posiedzenia Prezydium Oddziału.

1. Zgromadzenia Ogólne Członków Oddziału

25 maja 2013

32. sesja zwyczajna Z.O. w Oddziale PAN w Lublinie, z programem:

- Sprawozdanie z działalności Oddziału za 2012 r. - prof. T. Trojanowski.
- Informacja o działalności bieżącej Oddziału - prof. J. Gliński.
- Omówienie specyfiki działalności poszczególnych Komisji Oddziału PAN w Lublinie w ujęciu problemowym.
- Autoprezentacja członka Polskiej Akademii Nauk – prof. Stanisława Czuczwarę.
- Dyskusja.

27 listopada 2013

33. sesja zwyczajna Z.O. – połączona z Jubileuszem 15-lecia Oddziału PAN w Lublinie miała miejsce w Instytucie Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego PAN.

Program sesji:

- Informacja o 15-letniej działalności Oddziału – prof., prof. T. Trojanowski i J. Gliński.
- Informacja o realizacji zadań w bieżącym roku – prof., prof. T. Trojanowski i J. Gliński.
- Referat: „*Medycyna oparta na faktach*” - prof. Tomasz Trojanowski.
- Wolne wnioski.

2. Zebrania Prezydium

W roku sprawozdawczym odbyły się cztery posiedzenia Prezydium Oddziału:

8 stycznia 2013

W siedzibie Oddziału PAN. Porządek obrad:

- Informacja o zrealizowanych zadaniach w 2012 r. – sprawozdanie.
- Informacja dotycząca środków finansowych na realizację zadań (statutowych, konferencji i wydawniczych) w 2013 r.
- Uzgodnienie terminu spotkania przedstawiciela Komisji Ewaluacji Jednostek Naukowych - prof. Z. Pejsaka z rektorami i dziekanami uczelni lubelskich oraz dyrektorami instytutów naukowych, na temat oceny parametrycznej placówek naukowych.

7 maja 2013

W Państwowym Instytucie Weterynaryjnym - Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach, gdzie omawiano następujące zagadnienia:

- Informacja o bieżącej działalności Oddziału. Omówienie realizacji zadań w roku sprawozdawczym, w tym planowanych konferencji i wydawnictw.
- Wręczenie przez prof. I. Nikolenko przedstawiciela z Ukrainy prezesowi Oddziału prof. Tomaszowi Trojanowskiemu dyplomu powołania na członka zagranicznego Krymskiej Akademii Nauk.
- Referat prof. Ilja Nikolenko, nt. Rozwój nauki na Ukrainie na tle współpracy międzynarodowej, w szczególności z Polską.

14 sierpnia 2013

Odbyło się w siedzibie Oddziału PAN w Lublinie z przewodniczącymi Komisji. Porządek obrad:

- Sprawy realizowanych konferencji i zadań wydawniczych czasopism TEKA, MOTROL, ECONTECHMOD dofinansowanych z DUN PAN i przez rektorów UMCS i KUL w Lublinie.
- Zatwierdzenie wniosku przewodniczącego Komisji Prawniczej PAN Oddział w Lublinie i redaktora naczelnego TEKI Komisji Prawniczej o powołaniu Komitetu Redakcyjnego TEKI w nowym składzie osobowym, a także zatwierdzenie nowych członków Komisji Prawniczej PAN Oddział w Lublinie.
- Informacja o terminie składania wniosków o dofinansowanie zadań z DUN na nowych formularzach, na 2014 r.
- Informacja o przygotowanych materiałach do II części „Biuletynu Informacyjnego 18/2013 PAN Oddział w Lublinie” poświęconego jubileuszowi 15-lecia Oddziału.

22 października 2013

W siedzibie Oddziału PAN w Lublinie. Porządek obrad:

- Omówienie programu uczczenia jubileuszów 15-lecia działalności Oddziału PAN w Lublinie i 45-lecia Instytutu Agrofizyki PAN podczas Sesji Z.O. Oddziału w dniu 27 listopada 2013 roku, oraz ustalenie listy zaproszonych gości.
- Plany na 2014 r.:
 - preliminarz wydatków na działalność merytoryczną i administracyjną,
 - konferencje i wydawnictwa,
 - współpraca z LTN - Wszechnica.
- Zatwierdzenie wniosków o dofinansowanie w ramach DUN w 2014, zaplanowanych 14 konferencji i 10 pozycji wydawniczych.
- Zawierdzenie wniosków przewodniczących Komisji Nauk Medycznych i Agrometeorologii o przyjęcie nowych członków do Komisji.

3. Udział członków Oddziału PAN w Lublinie w realizacji zadań badawczych

Prof. S. J. Czuczwar

- DS. 475/13 – Wpływ karbenoksolonu na przeciwdrgawkowe działanie wybranych leków przeciwpadaczkowych u myszy.

Prof. J. Gliński

- Systematyzacja wiedzy w zakresie agrofizyki.

Prof. J. Kiszyński

- Warunek spektralny I.G. Pietrowskiego, znany w zakresie równań różniczkowych cząstkowych jako warunek wystarczający dla ewolucyjności. Osiągnięciem jest dostrzeżenie i udowodnienie, że warunek Pietrowskiego charakteryzuje dystrybucje generujące półgrup jednoparametrowych w algebrze spłotowej dystrybucji szybko malejących na $\mathbb{R}^n$.

Prof. L. Pawłowski

- W ramach działalności statutowej prowadzenie badań nad oceną efektywności energetycznej biopaliw.
- Kierowanie badaniami realizowanymi w ramach programu Blue Gas, dotyczącymi utylizacji odpadów powstających przy odwiertach.

Prof. Z. Pejsak

- Projekty badawcze NCN:
 - G/060 Badania epizootyczne i molekularne nad udziałem *Mycoplasma haemosuis* w etiologii zakaźnej niedokrwistości świń w stadach wolnych i dotkniętych PMWS.
 - G/062 Charakterystyka odpowiedzi immunologicznej i przebiegu infekcji atenuowanymi szczepami wirusa klasycznego pomoru świń (CSFV).
 - G/079 Badania nad przyczynami pojawiania się pojedynczych seroreagentów dla wirusa choroby Aujeszkiego w stadach uznawanych za wolne od tej choroby.
 - G/085 Analiza skali oraz przyczyn zachorowań i padnięć świń krajowej populacji na podstawie badań epizootycznych, bakteriologicznych, wirusologicznych i parazytologicznych.
 - G/086 Wpływ zakażenia loch szczepem H1N2 wirusa grypy świń na przebieg ciąży i ewentualne zaburzenia w rozrodzie.
 - G/097 Wpływ antybiotykoterapii na sprawność wybranych mechanizmów układu immunologicznego na modelu świni domowej (*Sus scrofa domestica*).
- Projekty badawcze rozwojowe (PBR):
 - Znaczenie zwierząt wolno żyjących jako rezerwuaru bakteryjnych, wirusowych i pasożytniczych czynników chorobotwórczych dla ludzi i zwierząt domowych.

Prof. T. Trojanowski

- Typ konstytucyjny chorego a wyniki operacyjnego leczenia choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa.
- Genetyczne podłoże nowotworów mózgu.
- Przerzuty nowotworowe do mózgu.

4. Zestawienie opracowań naukowych Członków Oddziału

1. **Cholaj H.** Kapitalizm konfucjański? Chińskie reformy ekonomiczne a globalizacja, Wydawnictwo Poltext sp zo.o., Warszawa 2013. ss. 416.
2. **Cholaj H.** Chiny a współczesny świat. Chiński model ekonomiczny. 2013.
3. **Cholaj H.** Prekursorzy (tło historyczne). Biuletyn Informacyjny Oddziału PAN w Lublinie, nr 18, 2013.
4. Łukawski K., Janowska A., Jakubus T., Raszewski G., **Czuczwar S. J.** Combined treatment with gabapentin and drugs affecting the renin-angiotensin system against electroconvulsions in mice. *Eur. J. Pharmacol.* 2013 vol. 706 nr 1/3, s. 92-97, bibliogr. poz. 42.
5. Łuszczki J., Wlaź A., Karwan S., Florek-Łuszczki M., **Czuczwar S. J.** Effects of WIN 55,212-2 mesylate on the anticonvulsant action of lamotrigine, oxcarbazepine, pregabalin and topiramate against maximal electroshock-induced seizures in mice. *Eur. J. Pharmacol.* [online] 2013, ss. 8, bibliogr. poz. 57.
6. Borowicz K. K., Banach M., Piskorska B., **Czuczwar S. J.** Effect of acute and chronic tianeptine on the action of classical antiepileptics in the mouse maximal electroshock model. *Pharmacol. Rep.* 2013 vol. 65 nr 2, s. 379-388, bibliogr. poz. 57.
7. Łukawski K., Świdarska G., **Czuczwar S. J.** Effect of combined treatment with diuretics and gabapentin on convulsive threshold in mice. *Acta Pol. Pharm.* 2013 vol. 70 nr 1, s. 147-152, bibliogr. poz. 35.
8. Łukawski K., Jakubus T., Janowska A., Raszewski G., **Czuczwar S. J.** Enalapril enhances the anticonvulsant activity of lamotrigine in the test of maximal electroshock. *Pharmacol. Rep.* 2013 vol. 65 nr 4, s. 1012-1017, bibliogr. poz. 29.
9. Łukawski K., Janowska A., Jakubus T., **Czuczwar S. J.** Interactions between angiotensin AT₁ receptor antagonists and second-generation antiepileptic drugs in the test of maximal electroshock. *Fundam. Clin. Pharmacol.* [online] 2013, ss. 7, bibliogr. poz. 40.
10. Miziak B., Chrościńska-Krawczyk M., Błaszczyk B., Radzik **Czuczwar S. J.** Novel approaches to anticonvulsant drug discovery. *Expert Opin. Drug Discov.* 2013, vol. 8 nr 11, s. 1415-1427, bibliogr. poz. 106.
11. Motta E., Golba A., Ostrowska Z., Steposz A., Huc M., Kotas-Rusnak J., Łuszczki J. J., **Czuczwar S. J.**, Lasoń W. Progesterone therapy in women with epilepsy. *Pharmacol. Rep.* 2013 vol. 65 nr 1, s. 89-98, bibliogr. poz. 43.
12. Piskorska B., Miziak B., **Czuczwar S. J.** Borowicz K. K. Safety issues around misuse of antiepileptics. *Expert Opin. Drug Saf.* 2013 vol. 12 nr 5, s. 647-657, bibliogr. poz. 89.
13. Błaszczyk B., Szpringer M., **Czuczwar S. J.**, Lasoń W. Single centre 20 year survey of antiepileptic drug-induced hypersensitivity reactions. *Pharmacol. Rep.* 2013 vol. 65 nr 2, s. 399-409, bibliogr. poz. 129.
14. Pluta R., Jabłoński M., Ułamek-Kozioł M., Kocki J., Brzozowska J., Januszewski S., Furmaga-Jabłońska W., Bogucka-Kocka A., Maciejewski R., **Czuczwar S. J.** Sporadic Alzheimer's disease begins as episodes of brain ischemia and ischemically dysregulated Alzheimer's disease genes. *Mol. Neurobiol.* [online] 2013, ss. 16, bibliogr. poz. 185.

15. Bieganski A., Witkowska-Walczak B., **Gliński J.**, Sokołowska Z., Sławiński C., Brzezińska M., Włodarczyk T. Database of Polish arable mineral soils: a review. *Int. Agrophysics*, 2013; 27, s. 335-350.
16. **Gliński J.**, Horabik J., Lipiec J. Agrophysics – physics in agriculture and environment. *Soil Science Annual*. 2013; 64, 2, s. 67-80.
17. **Gliński J.**, Włodarczyk T., Brzezińska M., Szarlip P. Biological activity of main types of Polish soils. *Acta Agrophysica Monographiae*. 2013, (4).
18. Krasowski E., Fedorkin S., Kusz A., **Gliński J.** Energy and energy efficiency. *MOTROL Monograph*. Lublin – Simferopol, 2013.
19. Krasowski E., Kowalyszyn S., **Gliński J.**, Horabik J. Modelling and mechanical engineering.. *MOTROL Monograph*. Lublin – Lwów, 2013.
20. **Kisiński J.** On the Cauchy problem for convolution equations, *Coll Math*. 133. 2013, s. 115-132.
21. Cieśla L., Kowalska I., **Oleszek W.**, Stochmal A. Free Radical Scavenging Activities of Polyphenolic Compounds Isolated from *Medicago sativa* and *Medicago truncatula* Assessed by Means of Thin-layer Chromatography DPPH Rapid Tests Phytochemical Analysis, 2013, 24 (1), s. 47-52.
22. Kolodziejczyk-Czepas J., Olas B., Malinowska J., Wachowicz B., Szajwaj B., Kowalska I., **Oleszek W.**, Stochmal A. Extracts from *Trifolium pallidum* and *Trifolium scabrum* aerial parts as modulators of blood platelet adhesion and aggregation. *Platelets*, 2013, 24 (2), s. 136-144.
23. Olas B., Morel A., Hamed A. I., **Oleszek W.**, Stochmal A. Evaluation of polyphenolic fraction isolated from aerial parts of *Tribulus pterocarpus* on biological properties of blood platelets in vitro. *Platelets*, 2013, 24 (2), s. 156-161.
24. Kolodziejczyk-Czepas J., Olas B., Malinowska J., Wachowicz B., Moniuszko-Szajwaj B., Kowalska I., **Oleszek W.**, Stochmal A. *Trifolium pallidum* and *Trifolium scabrum* extracts in the protection of human plasma components. *J. Thromb. Thrombolysis*, 2013, 35, s. 193-199.
25. Pérez A. J., Kowalczyk M., Simonet A.M., Macías F.A., **Oleszek W.**, Stochmal A. Isolation and structural Determination of Triterpenoid Glycosides from the Aerial Parts of Alsike Clover (*Trifolium hybridum* L.). *J. Agric. Food Chem.* 2013, 61, s. 2631-2637.
26. Tomczynska M., Malinowska J., Morel A., Hamed A.I., **Oleszek W.**, Stochmal A., Olas B. Comparative antiadhesive properties of crude extract and phenolic fraction isolated from aerial parts of *Tribulus pterocarpus* during severe hyperhomocysteinemia. *Food and Chemical Toxicology*, 2013, 56, s. 266-271.
27. Pawelec S., Jędrejek D., Kowalczyk M., Pecio Ł., Masullo M., Piacente S., Macías F.A., Simonet A.M., **Oleszek W.**, Stochmal A. Triterpene saponins from the aerial parts of *Trifolium medium* L. var *sarosiense*. *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 2013, 61(41), s. 9789-9796.
28. Kowalska I., Jędrejek D., Cieśla L., Pecio Ł., Masullo M., Piacente S., **Oleszek W.**, Stochmal A. Isolation, Chemical and Free Radical Scavenging Characterization of Phenolics from *Trifolium scabrum* L. Aerial Parts. *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 2013, 61, s. 4417-4423.

29. Kołodziejczyk-Czepas J., Wachowicz B., Moniuszko-Szajwaj B., Kowalska I., **Oleszek W.**, Stochmal A. Antioxidative effects of extracts from *Trifolium* species on blood platelets exposed to oxidative stress. *Journal of Physiology and Biochemistry*, 2013, 69(4), s. 879-887.
30. Kowalska I., Cieśla Ł., Oniszczuk T., Waksmundzka-Hajnos M., **Oleszek W.**, Stochmal A. Comparison of two TLC-DPPH-image processing procedures for studying free radical scavenging activity of compounds from selected varieties of *Medicago sativa*. *Journal of Liquid Chromatography & Related Technologies*, 2013, 36, s. 1-8.
31. Moniuszko-Szajwaj B., Pecio Ł., Kowalczyk M., Simonet A. M., Macias F. A., Szumacher-Strabel M., Cieślak A., **Oleszek W.**, Stochmal A. New triterpenoid saponins from the roots of *Saponaria officinalis*. *Natural Product Communications*, 2013, 8, s.1687-1690.
32. Nowak R., Olech M., Pecio Ł., **Oleszek W.**, Los R., Malm A., Rzymowska J. Cytotoxic, antioxidant, antimicrobial properties and chemical composition of rose petals, *Journal of the Science of Food and Agriculture*, 2013.
33. Pecio Ł., Wawrzyniak-Szolkowska A., **Oleszek W.**, Stochmal A. Rapid analysis of avenacosides in grain and husks of oats by UPLC-TQ-MS, *Food Chemistry*, 2013, 141, s. 2300-2304.
34. Henry M., Kowalczyk M., Maldini M., Piacente S., Stochmal A., **Oleszek W.** Saponin inventory from *Argania spinosa* kernel cakes by liquid chromatography and mass spectrometry. *Phytochemical Analysis*, 2013, 24, s. 616-622.
35. Czaban J., Mołdoch J., Wróblewska B., Szumacher-Strabel M., Cieślak A., **Oleszek W.**, Stochmal A. Effects of triterpenoid saponins of field scabious (*Knautia arvensis* L. Coult.), alfalfa, red clover and common soapwort on growth of *Gaeumannomyces graminis* var. *tritici* and *Fusarium culmorum*, *Allelopathy Journal*, 2013, 32(1), s. 79-90.
36. Pollier J., Moses T., Gonzales-Guzman M., De Geyter N., Lippens S., Bossche R. V., Marhavy P., Kremer A., Moreel K., Christopher J. Gue'rin, Tava A., **Oleszek W.**, Thevelein J. M., Campos N., Sofie Goormachtig & Alain Goossens, The protein quality control system manages plant defense compound synthesis. *Nature*, 2013, 504, s.148-152.
37. Krasowicz S., **Oleszek W.** Badania naukowe IUNG-PIB jako wsparcie doradztwa rolniczego, *Wiś Jutra*, 2013, 4(177), s. 37-39.
38. Krasowicz S., **Oleszek W.** Program wieloletni IUNG-PIB jako wsparcie zrównoważonego rozwoju rolnictwa. W: Wybrane aspekty zrównoważonego rozwoju i specjalizacji gospodarstw rolnych. *Studia i Raporty IUNG-PIB*, Puławy 2013, 32(6), s. 9-24.
39. Krasowicz S., **Oleszek W.** Idea zrównoważonego rozwoju rolnictwa jako płaszczyzna współpracy środowisk naukowych. W: Z badań nad rolnictwem społecznie zrównoważonym (20). Wybrane zagadnienia zrównoważonego rozwoju rolnictwa. *IERiGŻ-PIB Warszawa*, 2013, s. 13-27.
40. **Pawłowski L.**, Dudzińska M., Pawłowski A. Environmental Engineering, IV, Taylor and Francis, 2013.

41. Jian-hua Zhou, Zong-liang Gao, Jie Zhang, Yao-zhong Ding, Stipkovits L., Susan Szathmary, **Pejsak Z.**, Yong-sheng Liu: The analysis of codon bias of foot-and-mouth disease virus and the adaptation of this virus to the hosts. *Infection, Genetics and Evolution*, 2013, 14, s. 105-110.
42. Niemczuk K., **Truszczyński M.**, **Pejsak Z.** Chorobotwórczość Chlamydiaceae dla świń. *Medycyna Wet.* 2013, 69 (1), s. 5-9.
43. Niemczuk K., **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.**, Związek J. Sytuacja epizootiologiczna na świecie w 2012 r. i początku 2013 r. według danych 81. Sesji Generalnej OIE. *Medycyna Wet.* 2013, 69 (10), s. 637-639.
44. Niemczuk K., **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.**, Związek J. 81. Sesja Generalna – jej znaczenie w zwiększaniu efektywności służb weterynaryjnych. *Med. Weter.* 69 (11), 2013, s. 701-704.
45. Dors A., Czyżewska E., Pomorska-Mól M., Kołacz R., **Pejsak Z.** Effect of various husbandry conditions on the production parameters of swine herds in Poland. *Polish Journal of Veterinary Sciences*, 2013, 16 (4), s. 707-713.
46. Pomorska-Mól M., Markowska-Daniel I., Kwit K., Stępniewska K., **Pejsak Z.** C-reactive protein, haptoglobin, serum amyloid A and pig major acute phase protein response in pigs simultaneously infected with H1N1 swine influenza virus and *Pasteurella multocida*. *BMC Veterinary Research*, 2013, 9, s. 9-14.
47. Markowska-Daniel I., Wierchosławski K., Urbaniak K., Kowalczyk A., **Pejsak Z.** First case of the isolation of the H1N2 swine influenza virus in Polish pig farm *Bulletin of the Veterinary Institute*, 2013, 57, s. 9-14.
48. **Pejsak Z.** Redakcja monografii „Choroby świń” *Magazyn Weterynaryjny*, XVIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Zdrowe świnie = konkurencyjna produkcja”, 4-5.06.2013 r.
49. **Trojanowski T.** Certification in neurosurgery - worldwide perspective. [Komentarz do:] *Neurosurgery certification in member societies of WFNS: global overview*. [Aut.] Gasco et al. *World Neurosurg.* 2011 vol. 76, s. 231-238. Komentarz: Tomasz Trojanowski. *World Neurosurg.* 2013, s. E159-E160.
50. Rutkowski M., Trojanowski P., Zielińska U., Rola R., **Trojanowski T.** Diagnostowanie i metody leczenia płynotoku pourazowego. (Diagnosis and methods of treatment of traumatic cerebrospinal fluid rhinorrhea.). *Neurol. Prakt.* 2013, t. 13 nr 4, bibliogr. poz. 53, sum., s. 7-14.
51. Szczepanek D., Marchel A., Moskała M., Krupa M., Kunert P., **Trojanowski T.** Efficacy of concomitant and adjuvant temozolomide in glioblastoma treatment. A multicentre randomized study. (Skuteczność skojarzonego i wspomagającego leczenia temozolomidem u chorych z glejakiem wielopostaciowym. Wielośrodkowe badanie z randomizacją.). *Neurol. Neurochir. Pol.* 2013, vol. 47 nr 2, bibliogr. poz. 24, streszcz., s. 101-108.
52. Wojas-Krawczyk K., Skroński M., Krawczyk P., Jaguś P., Kucharczyk T., Jarosz B., Mlak R., Szumiło J., Sawicki M., **Trojanowski T.**, Milanowski J., Chorostowska-Wynimko J. EGFR activating mutations detected by different PCR techniques in Caucasian NSCLC patients with CNS metastases: short report. *Clin. Exp. Metastasis* 2013, vol. 30 nr 8, bibliogr. poz. 29, s. 1063-1071.
53. Szczepanek D., **Trojanowski T.** Guzy śródrzeniowe - diagnostyka i leczenie. *Neurol. Dypl.* 2013, t. 8 nr 5, bibliogr. poz. 22., s. 34-37.

54. Powrózek T., Krawczyk P., Jarosz B., Mlak R., Wojas-Krawczyk K., Sawicki M., **Trojanowski T.**, Homa I., Kucharczyk T., Nicoś M., Milanowski J. Możliwość wykorzystania techniki real-time PCR w wykrywaniu pierwotnej mutacji T790M w genie EGFR w przerzutach NDRP do centralnego układu nerwowego. Onkol. Prakt. Klin. 2013 t. 9 supl. D, s. D10.
55. Nicoś M., Krawczyk P., Jarosz B., Sawicki M., Szumiło J., Powrózek T., **Trojanowski T.**, Milanowski J. Ocena obecności substytucji E542K w genie PIK3CA u chorych z przerzutami niedrobnokomórkowego raka płuca do centralnego układu nerwowego - potencjalne zastosowanie w kwalifikacji do terapii. W: VII Konferencja Polskiej Grupy Raka Płuca. Warszawa, 6-7 grudnia 2013, [b. pag.]
56. Krawczyk P., Nicoś M., Powrózek T., Mlak R., Sawicki M., Jarosz B., Pająk B., Kucharczyk K., Stencel D., **Trojanowski T.**, Milanowski J. Sensitive methods for the detection of an insertion in exon 20 of the HER2 gene in the metastasis of non-small cell lung cancer to the central nervous system. Oncol. Lett. 2013, vol. 6 nr 4, bibliogr. poz. 21., s. 1063-1067.
57. Nicoś M., Krawczyk P., Mlak R., Sawicki M., Jarosz B., Powrózek T., Milanowski P., **Trojanowski T.**, Milanowski J. The presence of HER 2 exon 20 insertion in patients with central nervous system metastases from non-small lung cancer - a potential application in classification for therapy. (Obecność insercji w eksonie 20 genu HER 2 u chorych z przerzutami niedrobnokomórkowego raka płuca do centralnego układu nerwowego - potencjalne zastosowanie w kwalifikacji do terapii.) [Pneumon. Alergol. Pol. 2013 t. 81 nr 4, bibliogr. streszcz., s. 294-297.
58. Stoma F., Podkowiński A., **Trojanowski T.** Wyniki leczenia operacyjnego naczyń jamistych w materiale kliniki neurochirurgii i neurochirurgii dziecięcej w Lublinie. W: 41 Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów i Sekcji Pielęgniarstwa PTNCh. Bydgoszcz, 6-9 czerwca 2013. Streszcz., s. 39
59. Niemczuk K., **Truszczyński M.**, **Pejsak Z.** Chorobotwórczość *Chlamydiaceae* dla świń. Medycyna Weter. 69 (1), 2013, s.5-9..
60. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** XXII Kongres Międzynarodowego Towarzystwa Specjalistów Chorób Świń. Część II. Zagadnienia związane z rozrodem i zarządzaniem produkcją świń. Życie Wet. 88 (1), 2013, 17-20.
61. **Truszczyński M.**, **Pejsak Z.** Zarządzanie stadem, metafilaktyka i szczepionki przeciw *Mycoplasma hyopneumoniae* u świń. Życie Wet. 87 (8), 2012, s. 655-660.
62. **Truszczyński M.**, **Pejsak Z.** Ważne zakaźne choroby biegunkowe świń okresu tuczu z uwzględnieniem nowych danych. Medycyna Weter. 69 (2), 2013, s. 67-71.
63. **Truszczyński M.**, **Pejsak Z.** Antybiotyki zalecane w leczeniu chorób bakteryjnych zwierząt oraz zjawisko antybiotykooporności. Życie Wet. 88 (2), 2013, s. 101-104.
64. **Truszczyński M.**, Posyniak A., **Pejsak Z.** Mechanizmy powstawania oporności bakterii na działanie antybiotyków i środków dezynfekujących. Medycyna Weter. 69 (3), 2013, s.131-135.

65. **Truszczyński M., Pejsak Z.** Zalecenia Światowej Organizacji Zdrowia i Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt dotyczące stosowania antybiotyków u zwierząt. *Życie Wet.* 88 (3), 2013, s. 189-192.
66. **Truszczyński M., Pejsak Z.** Źródła i drogi szerzenia się antybiotykooporności bakterii. *Medycyna Weter.* 69 (4), 2013, s. 203-207.
67. **Truszczyński M., Pejsak Z.** Miejsce lekarza weterynarii w produkcji świń. *Życie Wet.* 88 (4), 2013, s. 269-273.
68. **Pejsak Z., Truszczyński M.** Racjonalna antybiotykoterapia u zwierząt. *Życie Wet.* 88 (5), 2013, s. 359-361.
69. **Truszczyński M., Pejsak Z.** Infekcje układu moczowego loch prośnych. *Medycyna Weter.* 69 (6), 2013, s. 328-332.
70. **Pejsak Z., Truszczyński M.** Zakażenia układu moczowego u loch – patogenеза, rozpoznawanie i zwalczanie. *Życie Wet.* 88 (6), 2013, s. 455-458.
71. **Truszczyński M., Pejsak Z.** Charakterystyka etiologii wieloczynnikowej i mechanizmów patogenезы zespołu chorobowego układu oddechowego świń. *Medycyna Weter.* 69 (7), 2013, s. 387-393.
72. **Truszczyński M., Pejsak Z.** Dynamika rozwoju antybiotykooporności bakterii odzwierzęcych. *Życie Wet.* 88 (7), 2013, s. 353-538.
73. **Truszczyński M., Pejsak Z.** Infekcje wirusowe jako przyczyna zaburzeń w rozrodzie świń. *Medycyna Weter.* 69 (8), 2013, s. 451-455.
74. **Pejsak Z., Truszczyński M.** Wirusy jako przyczyna zaburzeń w rozrodzie loch. *Życie Wet.* 88 (8), 2013, s. 615-619.
75. **Truszczyński M., Pejsak Z.:** Odporność wrodzona i preparaty ją pobudzające, ze szczególnym uwzględnieniem świń. *Medycyna Weter.* 69 (9), 2013, s. 521-525.
76. **Truszczyński M., Pejsak Z.** Świnie jako rezerwuuar pałeczek *Salmonella* chorobotwórczych dla ludzi – sposoby ograniczania nosicielstwa i siestwa z kałem w fermie. *Życie Wet.* 88 (9), 2013, 750-753.
77. Kuta A., Larska M., Polak M.P., **Żmudziński J.F.** Atypical pestiviruses: Risk for cattle breeding and importance for the control of bovine viral diarrhea virus (BVDV). *MEDYCYNА WET.* 2012, 68, s. 84-87.
78. Niemczuk K., **Pejsak Z., Truszczyński M.,** Związek J. Sytuacja epizootologiczna na świecie w 2012 r. i początku 2013 r. wg danych 81. Sesji Generalnej OIE. *Med. Weter.* 69 (10), 2013, s. 637-639.
79. **Truszczyński M., Pejsak Z.** Leptospiroza świń, z podkreśleniem aspektów praktycznych. *Życie Wet.* 88 (10), 2013, s. 831-834.
80. Niemczuk K., **Pejsak Z., Truszczyński M.,** Związek J. 81. Sesja Generalna – jej znaczenie w zwiększaniu efektywności służb weterynaryjnych. *Med. Weter.* 69 (11), 2013, 701-704.
81. **Truszczyński M., Pejsak Z.** Stanowisko Unii Europejskiej w sprawie zwalczania chorób zaraźliwych zwierząt – szczepić czy zwalczać metodami administracyjnymi? *Życie Wet.* 88 (11), 2013, 927-929.
82. **Truszczyński M., Pejsak Z.** Praktyczne dane o szczepionkach i szczepieniach przeciw chorobom zakaźnym świń. I. Choroby bakteryjne. *Życie Wet.* 88 (12), 2013, s. 1014-1018.

83. **Pejsak Z., Truszczyński M.** Sympozjum ECPHM Edynburg 2013. Monografia „Echa Kongresu Europejskich Specjalistów Chorób Świń (ESPHM) Edynburg 2013”. Lecznica Dużych Zwierząt. ISBN 978-83-937817-1-3, 2013, s. 24-29.
84. **Truszczyński M., Pejsak Z.** Nowsze dane na temat leptospirozy, ze szczególnym uwzględnieniem leptospirozy świń. Monografia „Echa Kongresu Europejskich Specjalistów Chorób Świń (ESPHM) Edynburg 2013”. Lecznica Dużych Zwierząt. ISBN 978-83-937817-1-3, 2013, s. 50-55.
85. **Truszczyński M., Pejsak Z.** Racjonalne stosowanie antybiotyków u świń. Monografia „Racjonalne stosowanie antybiotyków w weterynarii”. Wyd. PIWet-PIB Puławy, ISBN 978-83-89946-61-4, 2013, s. 113-125.
86. **Truszczyński M., Pejsak Z.** Przyczyny i skutki ograniczania stosowania antybiotyków u zwierząt oraz alternatywne sposoby ich zastąpienia. Monografia „Racjonalne stosowanie antybiotyków w weterynarii”. Wyd. PIWet-PIB Puławy, ISBN 978-83-89946-61-4, 2013, s. 127-146.
87. **Truszczyński M., Gliński J., Trojanowski T.** Oddział PAN w Lublinie w latach 1998-2013. Biuletyn Informacyjny PAN Oddział w Lublinie, ISSN1505-7445, 2013, 18, s. 17-34.

5. Ekspertyzy, opinie, recenzje Członków Oddziału i Komisji Oddziału:

Prof. S. J. Czuczwar :

- 20 recenzji dla Narodowego Centrum Nauki (NCN)
- 32 recenzje dla międzynarodowych czasopism naukowych

Prof. J. Gliński:

- recenzja wydawnicza

Prof. L. Pawłowski :

- recenzje 2 wniosków na tytuł profesora i 3 przewody habilitacyjne, kilkanaście wniosków o stypendia doktoranckie z programu operacyjnego i kilkanaście grantów dla NCN i NCBiR.

Prof. Z. Pejsak :

- Opracowanie ekspertyzy dla Prokuratury Rejonowej w Golubiu-Dobrzyniu dot. prowadzonego śledztwa w sprawie znęcania się nad zwierzętami i ustalenia przyczyn padnięcia stada świń.

Prof. T. Trojanowski :

- recenzje 2 wniosków na tytuł profesora i 4 przewody habilitacyjne
- Ekspertyzy i opinie dla:
 - UEMS - 2,

- Prezydenta Republiki Cypru -2,
- Program Ramowy VII UE - 2,
- Ministerstwo Zdrowia -12,
- Opracowanie nowego programu specjalizacji z neurochirurgii.

Prof. M. Truszczyński:

- Recenzja pracy pt. Occurrence of extended spectrum and AmpC beta-lactamases in *Escherichia coli* isolated from meat, dla Bulletin of the Veterinary Institute in Puławy.

Prof. J. F. Żmudziński:

- Ekspertyza nt. interpretacji wyniku badania w kierunku SBV dla GIW.
- Opinia- uwagi do propozycji strategii szczepień lisów wolno żyjących przeciwko wściekliznie w roku 2013, dla Głównego Inspektoratu Weterynarii.
- Opinia do sprawy I C 353/11 z powództwa Marioli i Arkadiusza Ciwoniuk przeciwko PH Konrad Krzysztof Przeździecki dla Sądu Rejonowy w Łomży, I Wydział Cywilny.
- Uzupełnienie opinii dotyczącej zestawu diagnostycznego „ID Screen Blue-tongue Early Detection One – Step ELISA”, dla Animal Trade Sp. z o.o.
- Opinia dotycząca zestawu diagnostycznego: BioPro RABIES ELISA Ab Kit – Blocking ELISA kit for detection of Rabies virus antibodies r serum r plasma firmy O.K. Servis BioPro, Republika Czeska, dla Głównego Inspektoratu Weterynarii.
- Opinia dotycząca zestawu diagnostycznego: „ID Screen BVD p80 Antibody Competition” dla Animal Trade Sp. z o.o.
- Opinia dotycząca zestawu diagnostycznego: „IDEXX SCHMALLENBERG Virus Antibody Test kit”, dla PPH ESKULAP Spółka Jawna.
- Opinia dotycząca zestawu do pobierania prób z pnia mózgu BSE i TSE, dla HEWIPLAST Produkcja Artykułów Medycznych i Weterynaryjnych.
- Opinia dotycząca zestawu do pobierania i transportu próbek do badań w kierunku BSE dla MEDPOL Sp. z o.o.
- Opinia dotycząca zestawu diagnostycznego BioPro Rabies ELISA Ab Kit – Blocking ELISA Kit, dla O.K. SERVIS BIOPRO, S.R.O.
- Opinia dotycząca zestawu diagnostycznego: IDEXX HerdChek BSE-Scrapie Antigen, dla PPH ESKULAP Spółka Jawna.
- Opinia dotycząca zestawu diagnostycznego: Civtest Bovis IBR gE, dla HI-PRA, S.A.
- Opinia dotycząca zestawu diagnostycznego: Equine Infectious Anemia Virus Antibody Kit (Idexx AGID EIA Ab Test), dla PPH ESKULAP Spółka Jawna.
- Opinia dotycząca zestawu diagnostycznego: IDvet EIA AGID, dla Animal Trade Sp. z o.o.

- Opinia o przedłużeniu ważności wpisu dla wyrobu: „Zestaw do trzęsawki owiec”, dla Przetwórstwo Tworzyw Sztucznych : „JUT” s.c.
- Opinia na temat skuteczności i bezpieczeństwa stosowania szczepionki Lysvulpen, dla Głównego Inspektoratu Weterynarii.
- Ocena swoistości testu RFFIT, dla Głównego Inspektoratu Weterynarii.
- Uwagi do projektu Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania ochronnych szczepień lisów wolno żyjących przeciwko wściekliznie, dla Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii.
- Opinia dotycząca interpelacji Pana posła Tomasza Kuleszy w sprawie corocznego ochronnego szczepienia psów przeciwko wściekliznie, dla Departament Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii.
- Opinia na temat częstotliwości szczepienia psów przeciwko wściekliznie, dla Głównego Inspektoratu Weterynarii.
- Opinie dotyczące:
 - badania lisów monitoringowych w kierunku wścieklizny (badanie FAT),
 - rozszerzenia obowiązku izolacji i określenia szczepu wirusa wścieklizny (różnicowanie szczepów) u lisów, u których w badaniu laboratoryjnym potwierdzono wściekliznę, na pozostałe gatunki zwierząt,
 - objęcia obowiązkowymi doustnymi szczepieniami ochronnymi przeciwko wściekliznie oraz monitoringiem tych szczepień jenotów, dla Głównego Inspektoratu Weterynarii.
- Propozycja zmian wraz z uzasadnieniem zapisów § 10 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt, dla Głównego Inspektoratu Weterynarii.
- Recenzja pracy pt.: „ Epizootic and epidemiological situation of rabies in Poland in 2002-2011 on a background of the undomesticated fox number”, dla Medycyny Weterynaryjnej.
- Rekomendacja do wniosku o przyznanie indywidualnej nagrody naukowej Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dr hab. Felixa Ngosa Toka za wyróżnioną rozprawę habilitacyjną zatytułowaną „Wybrane aspekty nieswoistej odpowiedzi immunologicznej podczas zakażenia wirusem pryszczycy: rola komórek NK i komórek dendrytycznych oraz limfocytów T gamma/delta u bydła”, dla Dziekanatu Wydziału Weterynaryjnego SGGW.
- Recenzja pracy nr VETMIC-D-13-8095 pt. „ Identification of a conserved B-cell epitope in the equine *arteritis virus* (EAV) N protein using the pepscan technique”, dla Veterinary Microbiology.
- Raport z wizytacji Pracowni Diagnostyki Chorób Zwierząt, Działu Badań Serologicznych i Wirusologicznych Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Poznaniu, dot. oceny laboratorium pod kątem wykonywania badań serologicz-

nych w kierunku IBR/IBV oraz BVD –MD, dla Głównego Inspektoratu Weterynarii.

- Uwagi do projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wprowadzenia programu wieloletniego wykrywania występowania zakażeń choroby niebieskiego języka na lata 2014-2016, dla Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii.
- Opinia na temat przyczyn wystąpienia pozytywnych wyników BSE u bydła urodzonego po wzmocnieniu kontroli pasz, a więc po wprowadzeniu zakazu karmienia zwierząt gospodarskich mączkami mięsno-kostnymi, dla Głównego Inspektoratu Weterynarii.
- Opinia w sprawie utrzymania obecnego systemu badania bydła w kierunku BSE w roku 2013 i ewentualnego wprowadzenia zmian do systemu z początkiem 2014, dla Głównego Inspektoratu Weterynarii.
- Stanowisko PIWet-PIB – odstępstwa dot. V Rozporządzenia 999/2001; badania BSE, dla Głównego Inspektoratu Weterynarii.
- Opinia PIWet-PIB dot. koniugatu do wścieklizny, dla WIW Olsztyn.
- Uwagi do projektu programu monitoringu entomologicznego (BTV), dla Głównego Inspektoratu Weterynarii.

Komisja Rolnictwa i Weterynarii:

- W ramach Komisji członkowie opracowali opinie i ekspertyzy, w tym:
 - Doroszeńska T.: „Główne choroby tytoniu oraz możliwości zapobiegania i ograniczania negatywnych skutków”, dla Związku Plantatorów Tytoniu.
 - Doroszeńska T.: „Metodyka integrowanej ochrony roślin dla uprawy tytoniu”. Wersja dla doradców rolnych, ss. 49, dla MRiRW.
 - Doroszeńska T.: „Metodyka integrowanej ochrony roślin dla uprawy tytoniu”. Wersja dla plantatorów tytoniu, ss. 22, dla MRiRW.
 - Doroszeńska T., Berbeć A., Czarnecka D., Kawka M.: „Choroby i szkodniki tytoniu Diseases and Pests of Tobacco”, pod red. Teresy Doroszeńskiej. Wyd. IUNG-PIB. ISBN 978-83-7562-154-9: ss.232. Wersja dla plantatorów tytoniu, ss.22, dla MRiRW.
 - Jończyk K., Kuś J., Tyburski J., Stalenga J.: Ekspertyza nt. „Przyszłość rolnictwa ekologicznego w oparciu o dotychczasowe doświadczenia z realizacji pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne, w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego PROW 2007-2013, a w szczególności wpływu płatności ekologicznych na produktywność w ekologicznym systemie gospodarowania w Polsce oraz podejście do wsparcia finansowego w ramach działania Rolnictwo ekologiczne w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020., dla MRiRW.
 - K., Kuś J., Tyburski J., Stalenga J.: Ekspertyza nt. „Przyszłość rolnictwa ekologicznego w oparciu o dotychczasowe doświadczenia z realizacji pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne, w ramach działania „Program rolno-

środowiskowy” objętego PROW 2007-2013, a w szczególności wpływu płatności ekologicznych na produktywność w ekologicznym systemie gospodarowania w Polsce oraz podejście do wsparcia finansowego w ramach działania Rolnictwo ekologiczne w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020., dla MRiRW.

- Kuś J., Matyka M.: Ekspertyza nt. „Zróżnicowanie warunków przyrodniczych i organizacyjnych produkcji rolniczej w Polsce”, dla IERiGŻ-PIB.
- Litwińczuk Z.: Opinia na temat Pakietu 5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie, PROW 2014-2020, dla MRiRW.
- Litwińczuk Z.: Udział w opracowaniu Regulaminu Oceny Bydła na Regionalnej Wystawie w Sitnie 7.07.2013 r., dla Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka - oddział w Lublinie.
- Litwińczuk Z.: Redakcja „Księgi Pamiątkowej 60-lecia Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie”. Wydawnictwo UP Lublin 2013. (ISBN 978-83-7259-213-2).
- Matyka M.: Opinia na temat propozycji pakietu programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego: „gospodarowanie na pożytkach pszczelich”, dla MRiRW.
- Matyka M.: Opinia na temat propozycji Prezydencji Cypryjskiej dotyczącej modyfikacji propozycji Komisji Europejskiej w zakresie wymogu obszary proekologiczne (ang. ecological focused area, EFA) w ramach zazielenienia, dla MRiRW.
- Matyka M.: Opinia na temat przygotowania wniosków i rekomendacji dla PROW 2014-2020 – ukierunkowanie wsparcia, dla MRiRW.
- Matyka M.: Opinia na temat projektu aktu delegowanego dotyczącego praktyk równoważnych i obszarów proekologicznych EFA, dla MRiRW.
- Zespołowa, w tym Matyka M.: Opinia na temat wprowadzenia nowego komponentu płatności bezpośrednich – płatności za praktyki rolnicze korzystne dla klimatu i środowiska (zazielenienie), dla MRiRW.
- Zespołowa, w tym Matyka M.: Kalkulacja regionalnych współczynników „SGM 2010” i „SO 2010” (za okres 2008-2012) dla produkcji roślinnej. Zleceńodawca: Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

6. Wyróżnienia, odznaczenia i medale członków O.L. PAN

Prof. S. Czuczwar

- Medal Komisji Edukacji Narodowej.

Prof. Z. Pejsak

- Nagroda I stopnia w kategorii prac oryginalnych za pracę opublikowaną w *Veterinary Microbiology*; Dyrektor PIWet-PIB.

- Nagroda II stopnia za pracę opublikowaną w *Veterinary Microbiology*; PTNW.
- Nagroda II stopnia za pracę opublikowaną w *Veterinary Journal*; PTNW
- Wyróżnienie przez Władze Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu Statuetką „*Sapere auso*”

Prof. T. Trojanowski

- Wybór na członka rzeczywistego PAN.
- Wybór na członka zagranicznego Krymskiej Akademii Nauk.
- Indywidualna nagroda Rektora Akademii Medycznej za osiągnięcia naukowe.
- Prezydent Sekcji Specjalności Zabiegowych Europejskiej Unii Specjalistów Medycznych.
- Członek Prezydenckiej Rady ds. Utworzenia Uniwersytetu Medycznego Cypru.
- Członek Senatu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie.
- Vice-przewodniczący Kapituły Orderu Lubelskiej Izby Lekarskiej.
- Członek Kapituły medalu *Gloria Medicinae*.
- Przewodniczenie Komitetowi Nauk Neurologicznych PAN.
- Członek Komisji Bioetyki PAN.
- Członek Komitetu Etyki w Nauce PAN.

7. Współdziałanie ze szkolnictwem wyższym, władzami miasta i województwa

realizowano poprzez:

- Inspirowanie i organizowanie współpracy przedstawicieli środowiska naukowego w ramach prac 18. Komisji Oddziału PAN w Lublinie, skupiających 737 naukowców głównie z uczelni lubelskich.
- Wspólne organizowanie konferencji i posiedzeń naukowych.
- Działalność Fundacji Oddziału PAN w Lublinie – „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny”, polegająca na organizowaniu i przeprowadzeniu projektów szkoleniowych oraz badawczych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
- Udział prezesa i wiceprezesów Oddziału w posiedzeniach Środowiskowego Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Lublina, uroczystościach nadania tytułu doktora honoris causa lubelskich uczelni wybitnym postaciom związanym z Lubelszczyzną, obchodach rocznicowych, inauguracjach roku akademickiego i innych.
- Pismo prezesa PAN Oddział w Lublinie skierowane do rektorów trzech największych uczelni w Lublinie dotyczące wspólnego wydawania (zgodnych z profilem uczelni) roczników TEKA Komisji Oddziału PAN w Lublinie.

- Prezentację poszczególnych uczelni lubelskich i instytutów naukowych oraz wybitnych naukowców Lubelszczyzny podczas sesji Zgromadzeń Ogólnych Członków Oddziału, jak również na łamach „Biuletynu Informacyjnego Oddziału PAN w Lublinie”.
- Interdyscyplinarne posiedzenia naukowców z ośrodka lubelskiego, z reprezentantami świata nauki i biznesu oraz przedstawicielami władz lokalnych i samorządowych.
- Kontynuację wraz z Lubelskim Towarzystwem Naukowym wykładów popularno-naukowych (5) w ramach WSZECHNICY.
- Uczestnictwo prezesa Oddziału w Regionalnych Komitetach Honorowych obchodów Świąt Narodowych (3.V. i 11.XI).

8. Współpraca z zagranicą

- Oddział poprzez Komisję utrzymywał kontakty z placówkami zagranicznymi Białorusi, Francji, Holandii, Japonii, Litwy, Łotwy, Niemiec, Rosji, Rumunii, Ukrainy, USA, Włoch. Ze względu na specyfikę usytuowania na pograniczu wschodnim, Oddział współpracował w szerokim zakresie z placówkami naukowymi na Ukrainie, organizował wspólne cykliczne konferencje i wydawnictwa.
- Prof. dr hab. n. med. Tomasz Trojanowski - prezes Polskiej Akademii Nauk Oddział w Lublinie został powołany 3.04.2013 r. na członka zagranicznego Krymskiej Akademii Nauk, jako wyraz uznania owocnej współpracy Lubelskiego Oddziału PAN z placówkami naukowymi na Ukrainie. Uroczystego wręczenia prof. T. Trojanowskiemu dyplomu dokonał w dniu 7.05.2013 r. przedstawiciel Krymskiej Akademii Nauk (Ukraina) -prof. Ilia Nikolenko podczas posiedzenia Prezydium Oddziału. Przy tej okazji gość z Ukrainy wygłosił referat nt. Rozwój nauki na Ukrainie na tle współpracy międzynarodowej, w szczególności z Polską. Przedstawił również ciekawy rys historyczny Autonomicznej Republiki Krymu.

9. Działalność wydawnicza i promocyjna

w 2013 roku wydano:

- „Biuletyn Informacyjny 18/2013 Oddziału PAN w Lublinie”, (2 numery) dotyczący działalności, wydarzeń naukowych, prezentacji sylwetek oraz biogramów naukowców związanych z Lubelszczyzną, drugi numer poświęcony Jubileuszowi 15-lecia Oddziału PAN w Lublinie.
- TEKI Komisji Oddziału PAN w Lublinie:
 - Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa, t. XIII - 4 numery (numer 1, 2 wydano w Lublinie, numer 3, 4 wydano na Ukrainie) .
 - Politologii i Stosunków Międzynarodowych, t. VIII.
 - Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych, t. VIII.
 - Historycznej, t. X.

- Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego, t. X.
- Architektury, Urbanistki i Studiów Krajobrazowych, t. VIII (4 numery).
- Prawnicza, t. VI.
- „MOTROL Motoryzacja i Energetyka Rolnictwa” t. XV- 7 numerów (jeden wydano w Polsce, 6 na Ukrainie);.
- ECONTECHMOD (kwartalnik) t. II (numery 1-4/2013), Wydawca: PAN Oddział w Lublinie, WSI-E w Rzeszowie, Politechnika Lwowska
- Pod patronatem Oddziału ukazały się cztery kolejne numery kwartalnika „Eksploracja i Niezawodność”.
- MONOGRAFIE:
 - Plant- the source of research material, Wydawca: Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie, Lubelskie Towarzystwo Wspierania Nauk Farmaceutycznych. Lublin 2013
 - Modelling and mechanical engineering, Eugeniusz Krasowski, Stepan Kovalyshyn, Jan Gliński, Józef Horabik. MOTROL – Wydanie specjalne. Lublin-Lviv, 2013, ss. 219.
 - Energy and energy efficiency. Eugeniusz Krasowski. Sergiey Fedorkin, Andrzej Kusz, Jan Gliński. MOTROL – Wydanie specjalne. Lublin – Symferopol, 2013, ss. 156.
 - Bezpieczeństwo ekologiczne regionu: teoria i praktyka. Natalia Wietrowa, Sergiey Fedorkin, Andrzej Kusz, Eugeniusz Krasowski. MOTROL – Wydanie specjalne. Lublin – Symferopol, 2013, ss. 247.
 - Ignacy Walicki – powstaniec 1863 r. i pionier sadownictwa. Listy z Wielikina. Pod red. Eugeniusza Niebelskiego. PAN Oddział w Lublinie, 2013, ss. 98.
 - Eneida (dwujęzyczna). Przekład Piotr Kupryś. Pod red. Eugeniusza Krasowskiego. Lublin- Kijów. 2013. ss. 379.

Na bieżąco aktualizowano i rozbudowywano własną polsko-angielską stronę internetową **www.pan-ol.lublin.pl**, jako najtańszą i najbardziej skuteczną formę prezentacji i promocji dokonań Oddziału. Do końca 2013 roku stronę odwiedziło 74 tys. osób.

III. DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁOWYCH KOMISJI NAUKOWYCH

W roku sprawozdawczym działało 18 komisji, skupiających 737 członków w tym 134 zagranicznych:

Komisja Chemii Plazmy Niskotemperaturowej, pod przewodnictwem prof. dr hab. inż. Henryki Danuty Stryczewskiej, komisja liczyła 51 członków, w tym 30 krajowych i 21 zagranicznych.

Głównym obszarem działalności Komisji były podstawowe i stosowane badania w zakresie chemii, fizyki i technologii plazmy nietermicznej. Wyniki badań są upowszechniane poprzez organizację i uczestnictwo w konferencjach krajowych i międzynarodowych, zapraszanie naukowców z kraju i z zagranicy, wyjazdy członków Komisji z wykładami do innych ośrodków naukowo-badawczych. Komisja współpracuje z organizacjami, towarzystwami naukowymi i sekcjami Komitetu Elektrotechniki PAN, w tym z : Sekcją Teorii Elektrotechniki, Lubelskim Towarzystwem Naukowym (LTN), Polskim Towarzystwem Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej (PTETiS), Towarzystwem Zastosowań Elektromagnetyzmu (PTZE).

W ramach działalności Komisji odnotowano:

- 31 stycznia 2013 w siedzibie PAN Oddział w Lublinie odbyło się spotkanie inauguracyjne (kickoff meeting) projektu badawczego w ramach programu UE KORANET o akronimie ENV-BIO-GA – Environmental and Biomedical Applications of Nonthermal Plasma Produced by Gliding Arc Discharges z partnerami z Korei, Turcji, Japonii i Polski. Przewodnicząca KChPN prof. H. D. Stryczewska jest koordynatorem europejskim projektu, współwykonawcami projektu ze strony Polski są pracownicy Instytutu Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii Politechniki Lubelskiej - członkowie KChPN – dr inż. Joanna Pawłat i dr inż. Jarosław Diatczyk.
- W czerwcu 2013 r. na miesięcznym stażu w ramach programu KORANET oraz COST w IPEiE gościło 5 młodych naukowców z Turcji i Korei. Pobyt miał na celu sporządzenie charakterystyk pracy oraz optymalizację nowo zaprojektowanego przez pracowników i doktorantów Instytutu reaktora typu „miniglidar”. Reaktor jest wykorzystywany w dalszych badaniach w ramach projektu KORANET. Goście, doktoranci IPEiE oraz dr J. Pawłat i dr J. Diatczyk wspólnie uczestniczyli w warsztatach naukowych, które odbyły się w Poroninie w dniach 22-27 czerwca.
- W okresie od 30.07 do 24.08.2013 r. dr J. Pawłat i dr J. Diatczyk odbyli w ramach programu KORANET staż naukowo-badawczy w Uniwersytecie INHA w Seulu. Celem stażu były badania przewidziane w harmonogramie projektu międzynarodowego, m.in. nad usuwaniem zanieczyszczeń gazowych w reaktorze typu „Glidar” oraz badanie przydatności tego urządzenia w modyfikacji struktury powierzchni nieodpornych na działanie wysokiej temperatury. Ponadto w trakcie stażu odbyły się dwa seminaria

- organizowane przez INHA University, w których reprezentanci PL wzięli udział w charakterze zaproszonych wykładowców (1 i 13.08.2013r.).
- W dniach 14-19.06.2013 r., prof. H. D. Stryczewska i dr J. Pawłat wzięły udział w konferencji XXXI ICPIG (International Conference on Phenomena in Ionised Gases) w Granadzie (Hiszpania), prezentując prace: „Non-Thermal Plasma Generation for Biological Applications - Power Systems” oraz „Atmospheric Pressure Plasma Jet for Surface Processing”.
 - W sierpniu 2013 r. członkowie KChPN: prof. Stryczewska, dr Pawłat i dr Diatczyk wzięli udział w międzynarodowej konferencji 9th Asian-European International Conference on Plasma Surface Engineering w Korei, Jeju Island. Przedstawiono 3 prace („Power Supply Systems in Non-thermal Plasma Generators for Surface Treatment”, „Temperature Measurements in APPJ System for Polymer Surface Treatment” oraz „Mini gliding arc plasma reactor and its power supply system”) i zapoznano się z dorobkiem naukowym w zakresie plazmy nietermicznej w Jeju University.
 - We wrześniu 2013 r. prof. Stryczewska i dr Pawłat odbyły wizytę w uniwersytecie Sojo w Kumamoto, Japonia, z którym Politechnika Lubelska ma podpisaną od 2007 r. umowę o współpracę. Gospodarzem wizyty był prof. Aoqui z Uniwersytetu Sojo – członek KChPN. Uczestniczono w spotkaniach z naukowcami z Uniwersytetu Sojo. Wygłoszono wykłady dotyczące wspólnych badań w zakresie technologicznych zastosowań nietermicznej plazmy. Przeprowadzono rozmowy na temat dalszej współpracy naukowo-badawczej oraz wymiany pracowników i studentów.
 - W dniach 14-15.11.2013 r. KChPN, wspólnie z IPEiE Politechniki Lubelskiej, Polskim Towarzystwem Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej PTETiS, Stowarzyszeniem Elektryków Polskich SEP współorganizowała obchody 45 lat pracy naukowo-dydaktycznej w Lublinie i 80 urodzin prof. dr. hab. inż. Tadeusza Janowskiego – członka założyciela KChPN. Uroczystości odbyły się w Politechnice Lubelskiej i obejmowały seminarium naukowe dotyczące badań w zakresie Technologii Nadprzewodnikowych i Plazmowych w Energetyce i Ekologii, które zapoczątkował i rozwinął w Politechnice Lubelskiej Profesor.

Komisja Podstaw i Zastosowań Fizyki i Chemii w Technice, Rolnictwie i Medycynie, przewodniczył jej prof. Andrzej Niewczas z Politechniki Lubelskiej. W składzie Komisji działało 36 osób, skupionych w trzech sekcjach: Fizyki (przew. - dr Artur Markowski), Chemii (przew. - dr hab. Jolanta Nariewicz-Michałek, prof. UMCS), Techniki (przew. - dr hab. Barbara Surowska). W ramach działalności:

- Komisja była współorganizatorem III Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Fizyka Uszkodzeń Eksploatacyjnych”, która odbyła się we wrześniu 2013 roku w Przemyśle pod patronatem Polskiej Akademii Nauk Oddział w Lublinie. Prof. A. Niewczas był przewodniczącym, a prof. H. Komsta,

prof. M. Orkisz i prof. B. Surowska byli członkami Komitetu Naukowego Konferencji. Dr inż. A. Krzyżak była przewodniczącą, a dr inż. G. Koszałka członkiem Komitetu Organizacyjnego Konferencji.

- Członkowie Komisji (prof., prof. Jan R. Dąbrowski, Andrzej Niewczas, Marek Orkisz) brali udział w pracach Rady Naukowej kwartalnika „Eksploracja i Niezawodność – Maintenance and Reliability”. Kwartalnik jest wydawany pod patronatem naukowym PAN Oddział w Lublinie. Jest indeksowany w Journal Citation Report (IF=0.293) i znajduje się na liście punktowanych wydawnictw Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (15 punktów). Redaktorem Naczelnym jest dr hab. D. Mazurkiewicz, prof. PL.
- Prof. A. Niewczas współpracując z Fundacją Polskiej Akademii Nauk – Oddział w Lublinie opracował Ekspertyzę Rozwoju Potencjału „Odnawialne Źródła Energii w Województwie Lubelskim – Energia Biogazowa”.
- Członek Komisji prof. M. Orkisz jest Redaktorem Naczelnym Rocznika „Journal of Aeronautika Integraf”.

Komisja Biotechnologii (18 członków), której przewodniczyła prof. Anna Skorupska z Zakładu Mikrobiologii Ogólnej UMCS w Lublinie.

W ramach działalności Komisji odbyło się jedenaście spotkań naukowych, na których zaproszeni wykładowcy prowadzili wykłady dotyczące problemów biotechnologii oraz jej zastosowań w naukach medycznych i biologicznych. Odbyło się również spotkanie warsztatowe prowadzone przez przedstawiciela firmy biotechnologicznej.

Wygłoszono wykłady:

- Dr n. med. Tomasz Jagielski z Zakładu Mikrobiologii Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego - *Prototekoza ludzka i bydłęca – etiologia i typowanie genetyczne* - 7.01.2013 r.
- Prof. dr hab. Anna Dmoszyńska z Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantacji Szpiku, Uniwersytetu Medycznego w Lublinie - *Leki immunomodulujące- przełom w terapii nowotworów hematologicznych* - 27.02.2013 r.
- Dr Agnieszka Bogut z Katedry i Zakładu Mikrobiologii Lekarskiej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie - *Strategie drobnoustrojów związanych z patogenezą obłuzowań endoprotez stawu biodrowego - biofilm, subpopulacje SCV* - 12.03.2013 r.
- Dr Dariusz Wasyl z Zakładu Mikrobiologii, Krajowego Laboratorium Referencyjnego Salmonellozy Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego (PIW-et - PIB) w Puławach - *Oporność na substancje antybakteryjne izolatów (Salmonella) pochodzących od zwierząt, żywności i z pasz* - 10.04.2013 r.
- Dr hab. Krzysztof Niemczuk Dyrektor PIW-et-PIB - *Gorączka Q - powracające zagrożenie* - 15.05.2013 r.

- Dr Piotr Wardęga z NanoTemper Technologies GmbH, Munich, Germany - *Biomolecular Interaction Analytics using Microscale Thermophoresis* - 27.06.2013 r.
- Dr Grażyna Szklarz z Associate Professor Department of Basic Pharmaceutical Sciences School of Pharmacy, West Virginia University Morgantown, - *Structure and Function of Human Cytochromes P450 1A1 and 1A2* - 21.10.2013 r.
- Dr hab. n.med. Bogumiła Litwińska, prof. nadzw. NIZP-PZH *Problemy związane z eliminacją odry, różyczki i poliomyelitis. Znaczenie badań molekularnych* - 28.10.2013 r.
- Prof. dr hab. Adam Łomnicki *Czy Darwinowska teoria ewolucji jest dogmatem współczesnej biologii, czy też znową elit?* - 27.11.2013: prof. A. Łomnicki - *Dlaczego starzejemy się i umieramy* - 28.11.2013 r.
- Dr hab. Krzysztof Pyrc, Zakład Mikrobiologii, Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie - *Nowe metody identyfikacji patogenów wirusowych* - 3.12. r.
- Dr hab. n. med. Agata Filip z Zakładu Genetyki Nowotworów z Pracownią Cytogenetyczną Uniwersytet Medyczny w Lublinie - *Badania macierzowe w onkologii* - 12.12.2013 r.

Komisja Filozoficzno-Przyrodnicza, pod przewodnictwem dr. hab. Zbysława Muszyńskiego, skupia 17 członków. Komisja zorganizowała:

- dwa zebrania:
 - pierwsze związane z technicznym przygotowaniem koncepcji planowanego seminarium z cyklu „Złożoność świata – złożoność wiedzy”. Ustalono termin, miejsce oraz środki finansowania zaproszonych gości. Współorganizatorami byli: Instytut Filozofii UMCS oraz Zakład Biochemii UMCS.
 - drugie spotkanie związane było z przygotowaniem tematyki spotkań w roku 2014 oraz organizacją III Seminarium „Umysł i wiedza” z cyklu „Złożoność świata – złożoność wiedzy”. Na posiedzeniu postulowano cykl spotkań poświęconych dyskusji środowiskowej nad książkami z pogranicza nauk przyrodniczych i filozofii. Pierwsze spotkanie zaplanowano w pierwszym kwartale 2014 r.
- naukowe posiedzenie - II Seminarium „Umysł i wiedza” z cyklu „Złożoność świata – złożoność wiedzy”, z wygłoszonymi referatami:
 - *Wolność woli, zasada antropiczna i definicja życia*, Kazimierz Jodkowski (Wydział Humanistyczny, UZ),
 - *Lamarkowski a Darwinowski model ewolucji: ewolucja mózgu wobec ewolucji umysłu* - Krzysztof Łastowski, Wydział Nauk Społecznych, UAM, w Toruniu.
 - *Epigenetyczna złożoność neuronów a umysł*, Grzegorz Nowak, Wydział Biologii i Biotechnologii, UMCS,
 - *Umysł rozszerzony – wiedza rozszerzona - nauka rozszerzona* - Zbysław

- Muszyński, Wydział Filozofii i Socjologii, UMCS,
- *Nauka rozszerzona: laboratoria, sieci, agory* - Aleksandra Kołtun, Wydział Filozofii i Socjologii, UMCS,
- *Język w mózgu* - Tomasz Woźniak, Wydział Humanistyczny, UMCS.

Komisja Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa, przewodniczący – prof. Eugeniusz Krasowski. Komisja w międzynarodowym składzie liczyła 69 członków.

W ramach działalności Komisja:

- Otrzymała dwa zebrania naukowe i trzy posiedzenia Komisji.
- Była współorganizatorem trzech naukowo-technicznych, międzynarodowych konferencji:
 - 25-29.06.2013 r. we Lwowie - „Ekobiotechnologia i Biopaliwa”.
 - 4-5.07.2013 r. w Lublinie - „MOTROL 2013 - Motoryzacja i Energetyka Rolnictwa”.
 - 15-18.09.2013 r. w Symferopolu (Krym) - „ENERGIA 2013 - nt. gospodarki energetycznej w przemyśle”.

Podczas konferencji omawiane były zagadnienia dotyczące racjonalnego wykorzystania energii. Przedstawiono analizy i oceny aktualnych problemów naukowych w różnych gałęziach gospodarki, jak: budowa maszyn, budownictwo, gospodarka komunalna, mechanizacja rolnictwa. Poruszano tematykę z zakresu techniki rolniczej, ekobiotechnologii i biopaliw w agropromysłowym kompleksie w aspekcie zwiększenia efektywności i jakości badań naukowych.

- Wydano 4 numery tomu XIII TEKI Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa PAN Oddział w Lublinie (numery 1, 2 w Polsce, zaś 3, 4 wydano na Ukrainie)
- Wydano 7 numerów tomu XIV czasopisma MOTROL: (1 numer w Polsce, 6 na Ukrainie).
- Wydano kwartalnik ECONTECHMOD tom II nr 1-4/2013, Wydawcy: Komisja Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa PAN Oddział w Lublinie, Wyższa Szkoła Inżynierijno-Ekonomiczna w Rzeszowie, Politechnika Lwowska.

Komisja Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych (22 członków, w tym 5 zagranicznych), pod przewodnictwem prof. dr hab. Mirosławy Ołdakowskiej - Kuflowej.

W ramach działalności Komisji można wyróżnić następujące wydarzenia:

- W dniach 24-25 października 2013 r. Komisja zorganizowała we współudziale z Zakładem Filologii Słowiańskiej UMCS międzynarodową konferencję naukową z udziałem referentów z Polski i Ukrainy „Język ukraiński poza granicami Ukrainy”. Zagadnienia poruszone na konferencji dotyczyły zarówno kondycji języka ukraińskiego poza granicami macierzystego kra-

ju, zmian zachodzących w tym zakresie, metod i zakresu nauczania, odmian gwarowych, wpływów języków i gwar krajów sąsiadujących oraz dominujących w miejscach osiedlenia się Ukraińców, w końcu udokumentowanych śladów zasięgu języka ukraińskiego. Referaty pobudzały do ożywionych dyskusji uczestników konferencji. Obrady i dyskusje prowadzone były zarówno w języku polskim jak i ukraińskim.

- 26 listopada miało miejsce otwarte zebranie naukowe na temat „Kobziarz” po polsku, poświęcone pełnej edycji poezji Tarasa Szewczenki KOBZIARZ (Lublin 2012) z polskim przekładem lubelskiego filologa i poety, Piotra Kuprysia. Referat na temat tłumaczenia wygłosił dr Andrij Saweneć, poparty dyskusją, w której głos zabrało wielu uczestników zebrania.
- Wydano ósmy tom TEKI Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych. Problemy poruszane w nim dotyczą przemian, jakie zaszły i zachodzą w ostatnich latach w przestrzeni kultury ukraińskiej, w świadomości jej twórców i uczestników wyrażonej w literaturze, badaniach literackich, filmie, religijności, w reakcji społecznej na decyzje rządowe, między innymi dotyczące języka ukraińskiego oraz języków mniejszości narodowych.

Komisja Rolnictwa i Weterynarii, pod przewodnictwem prof. Stanisława Krasowicza, z IUNG - PIB w Puławach, skupiała 25 członków.

W ramach działalności:

- Komisja była współorganizatorem konferencji naukowej nt. „Rola nauki i doradztwa we wspieraniu innowacyjności polskiego rolnictwa”, która odbyła się w IUNG-PIB w Puławach w czerwcu 2013 r.
- Komisja współpracowała z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz z władzami samorządowymi Lubelszczyzny. Współpraca polegała, między innymi, na opracowaniu opinii i ekspertyz, które dotyczyły istotnych problemów rozwoju rolnictwa w kraju i w województwie lubelskim.
- Członkowie Komisji:
 - a) uczestniczyli w konferencjach, zjazdach naukowych, sympozjach, podczas których zaprezentowali szereg referatów. Podczas konferencji w PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej w dniu 19.09.2013 zaprezentowano cykl referatów dotyczących przyrodniczych i ekonomiczno-organizacyjnych uwarunkowań konkurencyjności rolnictwa Lubelszczyzny oraz agroekologicznej oceny tego regionu na tle kraju;
 - b) opracowali szereg opinii, ekspertyz, analiz, które dotyczyły problemów:
 - produkcji zwierzęcej w Polsce i na Lubelszczyźnie. Analizowano kierunki zmian w produkcji zwierzęcej i ich skutki, zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt z uwzględnieniem uwarunkowań krajowych i globalnych. Wskazano cele i działania strategiczne oraz sposoby przezwyciężania występujących barier i ograniczeń, m.in. w zakresie jakości surowców pochodzenia rolniczego. Zwracano m. in. uwagę na drastyczny spadek pogłowia trzody

chlewniej i związane z tym problemy. Analizowano także stan aktualny i perspektywy produkcji ogrodniczej na Lubelszczyźnie;

- kształtowania środowiska, produkcji roślinnej i zwierzęcej, organizacji i ekonomiki produkcji, efektywności transferu wyników badań do produkcji. Członkowie Komisji aktywnie uczestniczyli też w dyskusjach nad kształtowaniem Wspólnej Polityki Rolnej po roku 2013, a także nad perspektywami wykorzystania odnawialnych źródeł energii w Polsce i w regionie.
- Działalność Komisji była prowadzona równolegle w Puławach i Lublinie. Jej cechą wspólną było podejmowanie problemów o dużym znaczeniu dla Polski i Lubelszczyzny. Czynnikiem sprzyjającym była możliwość systematycznego analizowania i wykorzystania wyników badań naukowych służących wspieraniu działań MRiRW.

Komisja Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego, przewodniczącym był dr hab. Jacek Łętowski, prof. UP z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Komisja liczyła 23 członków.

W ramach Komisji:

- Opublikowano X tom TEKI Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego.
- Członkowie uczestniczyli w organizacji i współorganizacji zjazdów i konferencji:
 - „Innowacyjne technologie w inżynierii i kształtowaniu środowiska”, 27-29.06.2013r., Lublin - Dolina Bugu;
 - „Ekologiczne i inżynierskie aspekty ochrony środowiska na terenach chronionych i cennych krajobrazowo”, 11-13.09.2013 r., Lublin - Roztocze;
 - „Funkcjonowanie zagrożenia i ochrona drobnych zbiorników wodnych: 26-27.09.2013 r., Janów Lubelski.

Komisja Ekonomii i Zarządzania, pod przewodnictwem dr hab. Agnieszki Sitko- Lutek, prof. UMCS. Komisja miała w składzie 24 członków.

Komisja Historyczna, pod przewodnictwem prof. Eugeniusza Niebelskiego z KUL, skupiała 42 członków.

- Opublikowano X tom TEKI Komisji Historycznej Oddziału PAN w Lublinie. Czasopismo tematycznie było poświęcone w całości problematyce uświetnienia 150. rocznicy Powstania Styczniowego. Do składu komitetu naukowego „TEKI” przyjęto nowego członka, pracownika naukowego Katolickiego Uniwersytetu w Leuven w Belgii, historyka, profesora Idesbalda Goddeerisa.
- Z inicjatywy prof. E. Niebelskiego odbyła się międzynarodowa konferencja na temat „Rok 1863. Walka - Kraj - Lubelszczyzna - Kościół”, która miała miejsce na Zamku Lubelskim i na KUL w dniach 10-11 stycznia 2013 r. Sesję zorganizowano w 150. rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego.

Organizatorami konferencji było: Muzeum Lubelskie, Gmina Lublin, Województwo Lubelskie, Oddział PAN w Lublinie. Konferencji towarzyszyła monografia autorstwa E. Niebelskiego pt. „Ignacy Walicki zesłaniec 1863 roku i pionier sadownictwa w Rosji. Listy z Wielikina”, wydana nakładem Oddziału.

Komisja Budowy i Eksploatacji Maszyn, Elektrotechniki, Budownictwa, pod przewodnictwem prof. Piotra Tarkowskiego z Politechniki Lubelskiej. Komisja liczyła 35 członków, skupionych w czterech sekcjach naukowych: Sekcji Budowy Maszyn (przewodniczący – prof. Robert Sikora), Sekcji Eksploatacji Maszyn (przew. – prof. Andrzej Niewczas), Sekcji Budownictwa (przew. – prof. Jerzy Grycz) oraz Sekcji Elektrotechniki (przew. - prof. Tadeusz Janowski).

W ramach działalności statutowej członkowie Komisji:

- Aktywizowali środowisko naukowe.
- Ułatwiali twórczą pracę naukową kolegom z Politechniki Lubelskiej, wnosząc wkład w rozwój kadry.
- Inicjowali, popierali i prowadzili prace naukowe w ramach projektów Narodowego Centrum Nauki, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, badań statutowych oraz prac zleconych dla potrzeb przemysłu.
- Świadczyli usługi eksperckie na rzecz gospodarki.
- Prowadzili projekty naukowo - badawcze (celowe, badawcze promotorskie i rozwojowe własne) dofinansowywane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, lub ze środków z funduszy europejskich, m.in.:
 - Elektroniczny system sterowania bezpośrednim wtryskiem gazu do silników diesla;
 - Opracowanie technologii autobusowych struktur fotowoltaicznych zmniejszających zużycie paliwa i emisję toksycznych składników spalin.
 - Techne - budowa nowoczesnych maszyn.
 - DELILAH „Diesel engine matching the ideal light platform of the helicopter” (Studium silnika wysokoprężnego do napędu lekkiego śmigłowca);
 - CEMCAST „Centre of Excellence for Modern Composites Applied in Aerospace and Surface Transport Infrastructure”;
 - Co-ExIn „Technological and design aspects of extrusion and injection moulding of thermoplastic polymer composites and nanocomposites”, (Technologiczne i konstrukcyjne aspekty wytłaczania i wtryskiwania kompozytów i nanokompozytów polimerowych).

Komisja Nauk Medycznych, pod przewodnictwem dr hab. n. med. Janusza Kockiego, prof. UM w Lublinie. W składzie komisji pracowało 111 członków, w tym 55 zagranicznych.

- Członkowie Komisji brali udział w organizacji konferencji naukowo - szkoleniowej nt. „Plant - the source of research material (Roślina – źródłem materiału badawczego)” (16-18 października 2013 r.). Konferencja zgromadziła grono wybitnych naukowców z Polski i Europy. Przedstawiano wyniki najnowszych badań interdyscyplinarnych prowadzonych z wykorzystaniem substancji pochodzenia roślinnego. Zwrócono uwagę na problemy ochrony środowiska naturalnego i możliwości wykorzystania różnych organizmów do walki z zanieczyszczeniem środowiska człowieka, m.in. specyficznych bakterii rozkładających pochodne ropy naftowej. Przedstawiono doniesienia dotyczące wykorzystania nowych substancji roślinnych w przemyśle, rolnictwie i medycynie – jako potencjalnie nowych leków. Zaprezentowano również możliwości wykorzystania wyników badań naukowych w poprawie składu diety współczesnego człowieka. Wiele prac dotyczyło również wykorzystania substancji roślinnych jako leków nowotworowych, szczególnie dotyczących przełamывania oporności na cytostatyki i łagodzenia objawów ubocznych chemioterapii w nowotworach.
- 5 kwietnia 2013 r. Komisja zorganizowała posiedzenie naukowe, w trakcie którego prof. Przemko Tylzanowski z Dept. Development and Regeneration, Skeletal Biol. Engin. Res. Center, Developmental and Stem Cell Biology Lab, KU Leuven, Belgium zaprezentował referaty:
 - *Biomedical sciences today - a quest for immortality;*
 - *Fishing for Arthritis - a new home for a G-protein coupled orphan receptor?*
- Komisja wydała pierwszy numer czasopisma: TEKA Komisji Nauk Medycznych PAN Oddział w Lublinie.

Komisja Prawnicza, pod przewodnictwem prof. Mieczysława Sawczuka z UMCS w Lublinie, skupiała 57 członków. W ramach prac Komisji:

- W siedzibie Oddziału PAN w Lublinie w Pałacu Czartoryskich odbyły się trzy posiedzenia, którym przewodniczył prof. zw. dr hab. Mieczysław Sawczuk:
 - 18 marca, z referatami:
 - prof. Anny Przyborowskiej-Klimczak, UMCS w Lublinie *Ochrona przyrody w świetle prawa międzynarodowego;*
 - prof. Andrzeja Wróbla (Trybunał Konstytucyjny w Warszawie) *Metafory w języku prawnym i prawniczym;*
 - 20 czerwca, z referatami:
 - dr. hab. Andrzeja Herbata, prof. KUL (Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji) *Prawo i postępowanie rejestrowe de lege lata i de lege ferenda;*
 - dr. hab. Krzysztofa Wiaka (prodziekan Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji) *Wymiar kary nieletniemu.*
 - 25 listopada, z referatami:

- prokurator Magdaleny Samodulskiej (Prokuratura Rejonowa w Opolu) *Przestępstwa popełniane za pośrednictwem internetu – wybrane zagadnienia*;
- dr. Marcina Konarskiego (Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie), *Opinia o Projekcie ustawy o zmianie ustawy - Prawo o Szkolnictwie Wyższym z dn. 16 lipca 2013 r.*
- Komisja pod przewodnictwem jej sekretarza współorganizowała II Ogólnopolską Konferencję Naukową, pt. „Kodeks Prawa Kanonicznego w badaniach młodych naukowców”.
- Wydano VI tom TEKNI Komisji Prawniczej, pod red. ks. prof. M. Sitarza.

Komisja Nauk Nieliniowych, pod przewodnictwem doc. dr. hab. n. med. Marcina Szymańskiego z UM w Lublinie, pracowała w składzie 32 członków, w tym 4 zagranicznych. W ramach działalności:

- Zorganizowano dwa posiedzenia naukowe:
 - 13 listopada z referatami prof. Yuri Mikhlina z National Technical University Kharkov, Ukraine: Principal concepts of the nonlinear normal modes; Applications of the NNMs by Kauderer and Rosenberg (pendulum dynamics, shell dynamics, absorption problems); Applications of the NNMs by Shaw and Pierre (suspension dynamics, rotor dynamics).
 - 27 listopada z referatem dr hab. n. med. Teresy Małeckiej-Massalskiej z Katedry i Zakładu Fizjologii Człowieka, Uniwersytet Medyczny w Lublinie *Wykorzystanie analizy impedancji bioelektrycznej w medycynie*.
- Członkowie Komisji wykonywali ekspertyzy naukowe.
- Członek Komisji prof. dr hab. inż. Andrzej Teter pracował jako recenzent w Narodowym Centrum Nauki w Krakowie. Oceniał wnioski w konkursach OPUS 5 oraz PRELUDIUM 5. Dodatkowo był członkiem korpusu ekspertów NCN.

Komisja Politologii i Stosunków Międzynarodowych, pod przewodnictwem prof. dr. hab. Marka Pietrasia z UMCS w Lublinie, skupiała 14 członków.

- 25 czerwca 2013 r. odbyło się spotkanie naukowe Komisji nt. „Latynoamerykańskie transformacje”, które miało charakter międzynarodowy. W dyskusji – tłumaczonej z języka hiszpańskiego na język polski – uczestniczyli:
 - Prof. dr Maria de Monserrat Llarío (Uniwersytet Buenos Aires, Argentyna), nt. *Suwerenność i bezpieczeństwo żywnościowe w Mercosur. Paradigmat demokracji w regionie w początkach nowego tysiąclecia*.
 - Prof. dr Klaus Bodemer (Instytut Studiów Latynoamerykańskich w Hamburgu, Niemcy), nt. *Demokracja i rozwój w Ameryce Łacińskiej. Aktualna debata na temat kryzysu kapitalizmu. Czy są punkty styczne?*

- Prof. dr Marcos Pablo Moloeznik (Uniwersytet w Guadalajarze, Meksyk), nt. *Paradygmat sił zbrojnych w Ameryce Łacińskiej*.
- 14-15 listopada 2013 r. Komisja przy współpracy z Zakładem Stosunków Międzynarodowych UMCS oraz Wydziałem Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu im. Iwana Franki we Lwowie, zorganizowała międzynarodową konferencję pt. „Stosunki polsko-ukraińskie 1991-2013. Próba bilansu”. Konferencja była pod patronatem Ambasadora Ukrainy w Polsce Markijana Malskiego oraz Ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie Henryka Litwina. Uczestniczyli w niej przedstawiciele licznych ośrodków akademickich w Polsce i na Ukrainie. W czasie obrad wygłoszono 59 referatów. Do druku przygotowywana jest publikacja książkowa.
- Wydano VII tom TEKI Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych.

Komisja Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych, działała pod przewodnictwem prof. Elżbiety Przesmyckiej z Politechniki Wrocławskiej. Skupiała 27 członków, w tym 5 zagranicznych.

W ramach prac Komisji odnotowano:

- Komisja współpracowała z Urzędem Miasta Lublin, Politechniką Lubelską, Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, Wydziałem Ochrony Środowiska UM w Lublinie, Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie, Ośrodkiem Brama Grodzka - Teatr NN w zakresie tworzenia dokumentacji stanu zachowania zasobów urbanistyki, architektury i środowiska kulturowego i przyrodniczego Lublina.
- Komisja kontynuowała współpracę z Muzeum Regionalnym w Stalowej Woli, przygotowała warsztaty projektowe i konferencję naukową w Stalowej Woli w 2014 r. Jednocześnie na zlecenie Muzeum przygotowywano monografię dotyczącą architektury modernistycznej Stalowej Woli, której wydanie planowane jest w 2014 roku.
- Członkowie Komisji wykonywali liczne ekspertyzy z zakresu dendrologii, i zagospodarowania historycznych parków podworskich na terenie Lubelszczyzny.
- Komisja utrzymywała współpracę z zagranicznymi placówkami naukowymi, między innymi z: Uniwersytetem w Lund (Szwecja), Równie i Lwów (Ukraina). Nawiązano współpracę z Technicznym Uniwersytetem Gazu i Nafty w Iwanofrankowsku (Ukraina) celem inwentaryzacji zabytków architektury uzdrowiskowej Worochty i Jaremcza, a także podjęto współpracę z ośrodkami naukowymi z Kiszyniowa (Mołdawia).
- Opublikowano VIII tom TEKI Komisji Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych (4 numery). Czasopismo zmieniło swą formę wydawania z rocznika na kwartalnik. Tom VIII poświęcony został przede wszystkim zagadnieniom architektury w kontekście kształtowania krajobrazu kulturowego, jak też badaniom związanym ze zrównoważonym projektowaniem.

Komisja Teologii, pod przewodnictwem ks. dr. hab. Krzysztofa Kauchy, prof. KUL z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Komisja liczyła 27 członków.

Komisja Agrometeorologii i Klimatologii Stosowanej pod przewodnictwem prof. dr. hab. Józefa Kołodzieja z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Skład komisji liczył 28 członków. W ramach działalności:

- Zorganizowano trzy spotkania z członkami Komisji w trzech ośrodkach akademickich w Polsce: we Wrocławiu, w Zamościu i Lublinie oraz jedno – w Dublinach na Ukrainie. Celem spotkań była wstępna ocena prac, przedstawianych w formie referatów lub posterów na VII Międzynarodowym Sympozjum Naukowym – Klimat Pola Uprawnego – Meteorologia i klimatologia w rolnictwie i turystyce, w dniach 27 - 29 września 2012 r. w Zamościu i Łucku.
- Członkowie Komisji opracowywali założenia do projektu kolejnej konferencji tj.: VIII Międzynarodowej Konferencji Naukowej nt. „Klimat pola uprawnego – Meteorologia i klimatologia w teorii i praktyce rolnictwa i turystyki”, (Lwów, 2014 r.). Organizatorami Konferencji będą: Komisja Agrometeorologii i Klimatologii Oddziału PAN w Lublinie i Lwowski Państwowy Uniwersytet Rolniczy w Dublinach, a współorganizatorami: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Szymona Szymonowica w Zamościu i Wydział V Nauk o Ziemi i Nauk Górniczych Lubelskiego Towarzystwa Naukowego.

Streszczenie działalności merytorycznej Oddziału w 2013 r.

Oddział zrzesza 13 członków PAN, w tym 7 rzeczywistych i 6 korespondentów. Dział obsługi Oddziału liczy 1 pełny i 2 x 1/2 etatu.

W okresie sprawozdawczym odbyły się dwie sesje zwyczajne (32. i 33. połączona z Jubileuszem 15-lecia Oddziału PAN w Lublinie) Zgromadzenia Ogólnego Członków Oddziału PAN w Lublinie i cztery posiedzenia Prezydium Oddziału.

Oddział pełnił funkcję integracyjną w stosunku do życia naukowego regionu lubelskiego, szczególnie poprzez aktywną działalność 18 komisji, skupiających 737 członków (w tym 134 zagranicznych). Organizował i współorganizował liczne sesje naukowe, dyskusje panelowe, a także 4 krajowe oraz 8 międzynarodowych konferencji dofinansowanych w ok. 50% ze środków DUN. Oddział poprzez Komisje utrzymuje kontakty z krajowymi i zagranicznymi placówkami naukowymi, szczególnie na Ukrainie.

W 2013 roku Oddział wydał 10, w tym 8 - punktowanych czasopism naukowych (8 roczników i 2 kwartalniki). Są to TEKI Komisji Oddziału PAN w Lublinie, w tym: Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego, t. X; Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa, t. XIII (4 numery); Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych, t. VIII (4 numery); Komisji Historycznej, t. X; Komisji Prawniczej, t.VI; Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych, t. VIII; Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych, t. VIII; Komisji Nauk Medycznych, t. I; „MOTROL Motoryzacja i Energetyka Rolnictwa”, t. XV (7 numerów); oraz kwartalnik ECONTECHMOD vol II (4 numery), a także „Biuletyn Informacyjny 18/2013 Oddziału PAN w Lublinie” (2 numery), 2 zeszyty streszczeń konferencyjnych i 5 monografii. Pod patronatem Oddziału wydano kolejne numery kwartalnika „Eksploracja i Niezawodność”.

Na podkreślenie zasługuje wspólne wydawanie i finansowanie wymienionych pozycji z uczelniami lubelskimi i ukraińskimi.

Ze statutową działalnością Oddziału związana jest Fundacja Oddziału PAN w Lublinie „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny”, której głównym zadaniem zrealizowanym w 2013 roku było zorganizowanie i przeprowadzenie projektów szkoleniowych oraz badawczych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Rozbudowano i na bieżąco aktualizowano dwujęzyczną polsko-angielską stronę internetową Oddziału - <http://www.pan-ol.lublin.pl>.

KONFERENCJE NAUKOWE

LP	TEMAT	ZASIĘG	TERMIN I MIEJSCE	ORGANIZATOR	LICZBA WY- STĄPIEŃ
1.	Rok 1863. Walka – Lubelszczyzna – Kościół (150-lecie wybuchu Powstania Styczniowe- go na ziemiach polskich)	Krajowa	10-11.01.2013, Lublin	Komisja Historyczna PAN Oddział w Lublinie , Gmina Lublin, Województwo Lubelskie, Muzeum Lubelskie	31 referatów
2.	II Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Kodeks Prawa Kanonicznego w badaniach młodych naukowców”	Krajowa	1.06.2013, Lublin	Katedra Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego KUL, Instytut Prawa Kanonicznego KUL, Wydział Prawa Kanonicznego UKSW w Warszawie, Komisja Prawnicza PAN Oddział w Lublinie , Wydział Nauk Prawnych TN KUL, Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa KUL.	32 referaty
3.	10 th International Conference on Agrophysics „70 th anniversary of Prof. Ryszard Walczak’s birthday”	Międzynarodowa	5-7.06.2013, Lublin	Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie ; Instytut Agrofizyki im. Bohda- na Dobrzańskiego PAN	40 referatów 50 posterów

4.	Rola nauki i doradztwa we wspieraniu innowacyjności polskiego rolnictwa	Międzynarodowa	18-19.06.2013, Puławy	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie – Komisja Rolnictwa i Weterynarii PAN Oddział w Lublinie	11 referatów
5.	VII Międzynarodowa konferencja Naukowo-Techniczną - „Energiotechnologia”	Międzynarodowa	25-29.06.2013, Lwów	Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie – Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa PAN Oddział w Lublinie , Lwowski Narodowy Uniwersytet Rolniczy w Dublanach	73 referaty
6.	X Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna MOTROL 2013	Międzynarodowa	4-5.07.2013, Lublin	Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie – Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa PAN Oddział w Lublinie ; Wyższa Szkoła Inżyniersko-Ekonomiczna w Rzeszowie	6 referatów plenarnych 57 ustnych prezentacji

7.	Ekologiczne i inżynierskie aspekty ochrony środowiska na terenach chronionych i cennych krajobrazowo	Krajowa	11-13.09.2013, Roztoczański Park Narodowy	Katedra Zoologii i Ekologii Bezkręgowców KUL, Katedra Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji UP w Lublinie, Katedra Energetyki i Pojazdów UP w Lublinie, Katedra Inżynierii Sanitarnej i Gospodarki Wodnej w Lublinie, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych – Zarząd Oddziału w Lublinie, Komisja Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego PAN Oddział w Lublinie , Komisja Technicznej Infrastruktury Wsi PAN Oddział w Krakowie, Komitet Melioracji i Inżynierii Środowiska Rolniczego PAN, Polskie Towarzystwo Hydrobiologiczne	11 referatów 10 posterów
8.	Fizyka Uszkodzeń Eksploatacyjnych	Międzynarodowa	1-5.09.2013, Przemysław	PAN Zespół Systemów Eksploatacji Sekcji Podstaw Eksploatacji KBM, Komisja Podstaw i Zastosowań Fizyki i Chemii w Technice i Rolnictwie PAN Oddział w Lublinie , Polskie Naukowo-Tekniczne Towarzystwo Eksploatacyjne, Politechnika Lubelska, Politechnika Rzeszowska, Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie	35 referatów

9.	VII Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna nt. gospodarki energetycznej w przemyśle ENERGIA 2013	Międzynarodowa	15-18.09.2013, Symferopol (Krym), Ukraina	Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie - Komisja Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Oddziału PAN w Lublinie , Narodowa Akademia Ochrony Przyrody i Budownictwa Obiektów Sanatoryjnych w Symferopolu	136 referatów
10.	Roślina – źródło materiału badawczego (Plant the source of research material)	Międzynarodowa	16-18.10.2013, Lublin	Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie - Komisja Nauk Medycznych PAN Oddział w Lublinie , Lubelskie Towarzystwo Wspierania Nauk Farmaceutycznych	27 referatów plenarnych 171 posterów
11	Język ukraiński poza granicami Ukrainy, IV	Krajowa	24-25.10.2013, Lublin	Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie- Komisja Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych PAN Oddział w Lublinie , Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie	28 referatów
12	Stosunki polsko-ukraińskie 1991-2013. Próba bilansu.	Międzynarodowa	14-15.11.2013, Lublin	Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie- Komisja Politologii i Stosunków Międzynarodowych PAN Oddział w Lublinie , Wydział Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wydział Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu im. Iwana Franki we Lwowie	52 referaty

LICZBOWE ZESTAWIENIE DZIAŁALNOŚCI ODDZIAŁU W ROKU 2013

RODZAJ DZIAŁALNOŚCI	LICZBA
Zgromadzenia Ogólne Oddziału PAN w Lublinie	2
Posiedzenia Prezydium Oddziału	4
Integracyjne posiedzenia naukowe (Wszechnica)	5
Konferencje naukowe • krajowe • międzynarodowe	4 8
Pozycje wydawnicze Oddziału lub pod patronatem Oddziału	18
Zadania realizowane przez Członków O.L. PAN: • prace badawcze • ekspertyzy, recenzje, opinie	15 128
Publikacje członków O.L. PAN	87

Tomasz Trojanowski

Jan Gliński

Marek Rozmus

Prof. dr hab. n. med. Tomasz Trojanowski jest prezesem Oddziału PAN w Lublinie.

Prof. dr hab. Jan Gliński jest wiceprezesem Oddziału PAN w Lublinie.

Mgr inż. Marek Rozmus jest naczelnikiem Działu Obsługi Oddziału PAN w Lublinie.

**DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁU
NA RZECZ REGIONU****„Innowacyjne Programy Integralne Wczesnej Interwencji Socjalnej przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu młodzieży w województwie lubelskim” – sprawozdanie z realizacji projektu**

Projekt pt. „Innowacyjne Programy Integralne Wczesnej Interwencji Socjalnej przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu młodzieży w województwie lubelskim” realizowany był przez Fundację Polskiej Akademii Nauk Oddział w Lublinie „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny” w okresie od 01.05.2011 r. do 31.12.2013 r. Partnerami projektu była Pracownia Rozwoju Osobistego SELF Viamed s.c. w Lublinie oraz Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Regionalny Ośrodek w Lublinie. Realizacja przedmiotowego projektu stanowiła kontynuację działań Fundacji w zakresie aktywnego pozyskiwania środków pochodzących z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Był to pierwszy projekt Fundacji PAN o charakterze innowacyjnym.

Punkt wyjścia do realizacji projektu stanowił ówczesny stan działań realizowanych w ramach regionalnej polityki społecznej, skierowanych do młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym. Nieefektywność i niska integralność funkcjonujących instrumentów oraz programów w odniesieniu do kumulujących się nowych problemów młodzieży, powodujących jej wykluczenie społeczne spowodowała konieczność zmiany podejścia do dotychczas prowadzonych oddziaływań. Potrzebą dla realizacji projektu był przede wszystkim brak kompleksowych programów dla młodzieży w trzech obszarach: trudności edukacyjne, w tym przedwczesne opuszczanie systemu edukacji, demoralizacja oraz uzależnienia od substancji psychoaktywnych, które jednocześnie stanowiły i stanowią najczęstszą przyczynę wykluczenia młodzieży na Lubelszczyźnie ¹. Zgodnie z analizą ówczesnej sytuacji działania podejmowane wobec dysfunkcjonalnej młodzieży były niewystarczająco skuteczne, a jednocześnie bardzo kosztowne. Ponadto wdrażane w ramach polityki społecznej programy charakteryzowały się wysokim stopniem specjalizacji w danej dziedzinie np. w dziedzinie zapobiegania problemom alkoholowym ². Wspomniana specjalizacja była widoczna na wszystkich poziomach od ustawodawczego do poziomu wdrażania programów przez profi-

1. G. Socha, Książka procedur. Wstępna operacjonalizacja założeń projektu „Innowacyjne Programy Integralne Wczesnej Interwencji Socjalnej przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu młodzieży w województwie lubelskim”, Fundacja PAN, Lublin, 2011, s. 24.

2. G. Świątkiewicz, Profilaktyka w środowisku lokalnym, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa, 2006, s.15.

laktyków. Tym samym często miały miejsce sytuacje, w których tej samej grupie odbiorców oferowano dwa, w dużej części dublujące się programy, np. z zakresu zapobiegania narkomanii oraz zapobiegania problemom alkoholowym. Z drugiej strony szereg oddziaływań skierowanych do młodzieży nie uwzględniał zupełnie problemu dyskryminacji wielokrotnej. W Strategii Krajowej Europejskiego Roku Równych Szans dla Wszystkich czytamy, iż dyskryminacja wielokrotna oznacza sytuację, w której ta sama osoba może być narażona na doświadczenie dyskryminacji w wielu obszarach jednocześnie³. Należy podkreślić, iż analizując przejawy i obszary wykluczenia społecznego młodzieży rozpatrywano je w odniesieniu do konkretnej grupy i przyczyny. Tym samym pomijano fakt, że grupy te mogą być lub są jednocześnie narażone na wykluczenie społeczne także w obszarach charakterystycznych dla innych grup.

W ramach projektu pn. „Innowacyjne Programy Integralne Wczesnej Interwencji Socjalnej przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu młodzieży w województwie lubelskim” podjęto stare problemy, w stosunku do których brak było efektywnych działań, obecnie w zupełnie nowym ujęciu. Przy czym ujęcie to zakładało przede wszystkim konieczność odejścia od realizacji programów profilaktycznych pod kątem instytucji.

Celem głównym projektu był wzrost efektywności zapobiegania i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu młodzieży trudnej w województwie lubelskim w oparciu o opracowany i wdrożony Model Innowacyjnych Programów Integralnych o charakterze wczesnej interwencji. Jako cele szczegółowe określono:

- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu młodzieży z trudnościami edukacyjnymi poprzez opracowanie efektywnego modelu wczesnej interwencji,
- aktywizację zawodową i społeczną młodzieży trudnej i niedostosowanej społecznie poprzez wdrożony adaptacyjny program uwzględniający jej specyficzne potrzeby,
- zminimalizowanie zagrożenia wykluczeniem społecznym młodzieży narażonej na uzależnienie od substancji psychoaktywnych.

Powyższe cele odpowiadały zdiagnozowanym, a następnie sformułowanym w projekcie problemom, które jednocześnie stanowiły założenia do programów tematycznych (produktów finalnych) opracowanych w jego ramach. Grupę docelową projektu stanowiły dwie kategorie osób, tj. użytkownicy oraz odbiorcy. Wśród użytkowników należy wymienić przede wszystkim pracowników i przedstawicieli szerokiego spektrum instytucji integracji społecznej, w tym również pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, Domów Dziecka, Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych, Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii, ale także szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz organizacji pozarządowych. Odbiorcami produktu finalnego w wymiarze docelowym była natomiast młodzież dysfunkcyjna w wieku od 15

3. Strategia Krajowa Europejskiego Roku Równych Szans dla Wszystkich, www.feminoteka.pl/downloads/strategiaapl.rtf

do 20 roku życia zagrożona wykluczeniem społecznym z uwagi na dyskryminację wielokrotną w trzech wskazanych wcześniej obszarach.

Do współpracy w ramach przedmiotowego projektu Fundacja Polskiej Akademii Nauk zaprosiła ekspertów z zakresu psychologii i pedagogiki oraz pokrewnych dziedzin naukowych. W gronie ekspertów kluczowych, odpowiedzialnych za opracowanie produktu finalnego znaleźli się:

- dr hab. Iwona Niewiadomska, prof. KUL JP II, dyrektor Instytutu Psychologii KUL JP II, kierownik Katedry Psychoprofilaktyki Społecznej – odpowiedzialna za opracowanie Modelu Wczesnej Interwencji AUCTORIZO LIBERTAS – Program profilaktyczny (interwencyjny) zapobiegający zachowaniom autodestrukcyjnym u młodzieży o podwyższonym ryzyku uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz opracowanie Podręcznika narzędzi diagnostycznych. Narzędzie i metodologia wielowymiarowej i wieloczynnikowej diagnozy przyczyn i obszarów zagrożenia jednostki (młodzieży) wykluczonej społecznie;
- dr Małgorzata Sitarczyk, adiunkt w Zakładzie Psychologii Wychowawczej i Psychologii Rodziny UMCS – odpowiedzialna za opracowanie Modelu Wczesnej Interwencji QUO VADIS IUVENIS? - Program aktywizacji i adaptacji zawodowo-społecznej młodzieży trudnej o zaburzonej osobowości, niedostosowanej społecznie w oparciu o nowoczesne formy i metody wsparcia indywidulanego i środowiskowego;
- prof. dr hab. Zbigniew Zaleski, kierownik Katedry Psychologii Emocji i Motywacji KUL JP II – odpowiedzialny za opracowanie Modelu Wczesnej Interwencji AZIMUTH VITA – Program life coachingu i doradztwa zawodowego oraz rozwoju kompetencji kluczowych dla młodzieży z trudnościami edukacyjnymi i przedwcześnie opuszczającej system edukacji.

Ponadto w bieżących pracach nad produktem finalnym brali udział tzw. metaeksperti, a w ich gronie m.in. dr hab. Grażyna Kwiatkowska, dr Tomasz Wach, dr Władysław Kamiński oraz członkowie specjalnie powołanych w ramach projektu organów doradczych, tj. Panelu Ekspertów i Seminarium Użytkowników. Wśród tych ostatnich znaleźli się przede wszystkim, praktycy, terapeuci i opiekunowie młodzieży dysfunkcyjnej, ale także ówczesny wicewojewoda lubelski, wicekurator Oświaty oraz nacelnik Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej w Lublinie.

Projekt „Innowacyjne Programy Integralne Wczesnej Interwencji Socjalnej przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu młodzieży w województwie lubelskim” miał charakter innowacyjny. Jego innowacyjność przejawiała się zarówno w proponowanej strategii postępowania względem młodzieży zagrożonej wykluczeniem, jak i dotyczyła różnych aspektów założeń teoretycznych oraz zastosowanej metodologii badań. Nowatorskim było, m.in. spojrzenie i traktowanie odbiorców projektu nie jako otrzymujących oferowaną opiekę czy pomoc społeczną, lecz jako podmioty aktywne, które mają za zadanie zmobilizować swoje zasoby osobiste i w ten sposób chronić się przed wykluczeniem. To przeniesienie akcentu z wiodącej roli i odpowiedzialności instytucji pomocowych

na zagrożonych wykluczeniem społecznym należy uznać za pewien przełom w dotychczasowych strategiach prewencyjnych. Drugim aspektem innowacyjności było zindywidualizowane podejście do zagrożonych wykluczeniem społecznym, które miało się przyczynić do odbudowania stłumionych i dotychczas niekształtowanych zasobów osobistych. Kolejny jej aspekt to z kolei zadaniowa forma pracy z odbiorcami przez nadawanie im określonej roli wykonawczej. Było to tzw. uczenie reguł przez działanie. Istotnym składnikiem innowacyjności wydaje się być również zastosowanie psychologicznej teorii zachowań celowych obejmującej konstruowanie osobistej przyszłościowej perspektywy czasowej. Najbardziej nowatorskie było jednak wykorzystanie w realizacji projektu rówieśniczych autorytetów, a więc osób w zbliżonym wieku, które pomimo podobnych lub takich samych przeciwności losu, dzięki własnej wytężonej pracy, odniosły w życiu sukces. W tym miejscu należy podkreślić, iż ten mechanizm modelowania społecznego (modelowanie konstruktywnych zachowań przez rówieśników) stanowił i stanowi gwarancję dużej skuteczności uczenia się zachowań będących alternatywą w stosunku do zachowań o charakterze destrukcyjnym. Innowacyjność projektu uwzględniała zatem wszystkie wymiary jego realizacji, tj. wymiar grupy docelowej poprzez uwzględnienie w programach młodzieży dysfunkcjonalnej oraz z tzw. „normalnych domów”, wymiar formy wsparcia poprzez uwzględnienie w programach dyskryminacji wielokrotnej, a tym samym wielu przyczyn wykluczenia, a także wymiar problemu poprzez interinstytucjonalne podejście do problemu, tj. uwzględnienie najważniejszych przyczyn wykluczenia społecznego i wielkowsymiarowości przyczyn i obszarów zagrożenia jednostki. Metodologicznie całość została oparta na niestosowanej dotychczas w praktyce wychowawczej, profilaktycznej i resocjalizacyjnej, koncepcji zachowania zasobów Stevana E. Hobfoll’a⁴.

Realizacja projektu składała się z dwóch ściśle zdefiniowanych etapów⁵. Pierwszy z nich stanowił etap przygotowania, w ramach którego przeprowadzona została pogłębiona diagnoza i analiza problemu, opracowano wstępną wersję produktu finalnego oraz strategię wdrażania projektu innowacyjnego testującego. Etap ten trwał osiem miesięcy, od maja do końca grudnia 2011, roku a w jego trakcie dokonano, m.in. ponownej analizy istniejących wyników badań i opracowań poprzez badanie *desk research* oraz badanie najlepszych praktyk programów wczesnej interwencji socjalnej. Zastaną wiedzę o istocie problemu i jego przyczynach pogłębiono również poprzez empiryczne badania własne, którymi objęto ponad 1000 uczniów szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i wychowanków różnych placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz ok. 400 nauczycieli, wychowawców i terapeutów. W jego ramach przeprowadzono zarówno badania ilościowe za pomo-

4. E. Bielawska-Batorowicz, B. Dudek, Teoria zachowania zasobów Stevana E. Hobfolla. Polskie doświadczenia, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 2012.

5. Etapy realizacji projektu innowacyjnego testującego – zalecenia Krajowej Instytucji Wspomagającej, Warszawa, 2011.

cą dwóch różnych kwestionariuszy ankiety, jak i jakościowe w postaci Indywidualnych Wywiadów Poglębionych (IDI) oraz spotkań fokusowych.

Drugi etap realizacji projektu, czyli tzw. etap wdrożenia dotyczył w pierwszej kolejności procesu testowania produktu finalnego wraz z analizą rzeczywistych efektów tego procesu, następnie opracowania końcowej wersji produktu finalnego, a także pod warunkiem pozytywnej walidacji ⁶ projektu, upowszechnienia i włączania tego produktu do głównego nurtu polityki.

W ramach przedmiotowego projektu procesem testowania zostało objętych 130 potencjalnych użytkowników z ponad 100 instytucji, 200 odbiorców rekrutujących się spośród młodzieży oraz 40 liderów młodzieżowych. W jego trakcie opracowano i wdrożono 20 autorskich programów skierowanych do młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, przy czym realizowane one były przez specjalnie stworzone do tego celu 20 zespołów profesjonalno-rówieśniczych. Ponadto trenerzy i specjaliści z zakresu diagnozy psychologicznej przeprowadzili dla użytkowników i liderów młodzieżowych ponad 180 godz. superwizji. Użytkownicy zostali objęci również doradztwem indywidualnym w wymiarze 150 godz. Z odbiorcami produktu finalnego przeprowadzono natomiast 600 godz. indywidualnej diagnozy ich potencjału rozwojowego, w tym diagnozy odroczonej, która odbyła się na sam koniec procesu testowania. Opracowano także 200 egz. dokumentów w postaci indywidualnych diagnoz psychologicznych. W wyniku realizacji tych działań eksperci kluczowi przygotowali ostateczne wersje produktów finalnych w postaci podręczników/modeli, które następnie zostały poddane surowej ocenie sześciu sędziów kompetentnych. Trwający cały 2012 rok proces testowania doprowadził nie tylko do stworzenia trzech integralnych i innowacyjnych modeli wczesnej interwencji oraz podręcznika diagnostycznego, ale również przyczynił się do wzrostu wiedzy 130 użytkowników w zakresie innowacyjnych form pracy z młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym i w zakresie diagnozy potencjału adaptacyjnego młodzieży oraz do wzrostu wiedzy i umiejętności 40 liderów młodzieżowych w zakresie realizacji profilaktyki rówieśniczej, coachingu, rówieśniczej interwencji kryzysowej oraz rówieśniczych inkubatorów przedsiębiorczości.

Ostatni etap realizacji projektu stanowił proces upowszechniania produktu finalnego. Była to faza realizacji projektu polegająca na rozpropagowaniu produktu finalnego wśród grup docelowych, w wymiarze przewidzianym w założeniach projektu, oraz wśród decydentów, a następnie przekazanie go do powszechnego stosowania w sposób zgodny z założeniami projektu i adekwatny do charakteru produktu. W ramach tego etapu, w 2013 r. Fundacja Polskiej Akademii Nauk zorganizowała 300 godz. szkoleń dla ponad 250 pracowników z 50 instytucji inte-

6. Przez walidację projektu należy rozumieć ocenę zgodności projektu z jego założeniami, a także ocenę jego trafności i użyteczności. Walidacja jest dokonywana przez Regionalną Sieć Tematyczną.

gracji społecznej województwa lubelskiego. Ponadto instytucje te zostały objęte kompleksowym doradztwem w wymiarze 1000 godz. Zorganizowano również 25 spotkań powiatowych/miejskich promujących opracowane innowacyjne produkty, w których udział wzięło ponad 500 osób. Podczas spotkań informacyjnych eksperci zapoznali z rezultatami projektu przedstawicieli dodatkowych 50 instytucji, a opracowane podręczniki i cyfrowy e-Przewodnik przesłano do wszystkich gmin i powiatów województwa lubelskiego, jednostek Policji oraz władz regionu. Szczegółowe informacje o projekcie wraz z podręcznikami przekazano również decydentom w zakresie polityki społecznej na poziomie krajowym. Specjalnie opracowane na tę okazję pakiety składające się z czterech podręczników, cyfrowego e-Przewodnika, e-booków oraz listu rekomendacyjnego od kluczowych ekspertów projektu otrzymali, m.in. Minister Edukacji Narodowej, Minister Pracy i Polityki Społecznej, Minister Sprawiedliwości, Minister Rozwoju Regionalnego, Przewodniczący właściwych Komisji Sejmowych i Senackich oraz wszyscy Parlamentarzyści reprezentujący województwo lubelskie.

Reasumując należy podkreślić, iż realizacja projektu pn. „Innowacyjne Programy Integralne Wczesnej Interwencji Socjalnej przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu młodzieży w województwie lubelskim” była nie tylko dużym wyzwaniem i ciekawym doświadczeniem dla zespołu eksperckiego oraz pracowników Fundacji PAN, ale może niebawem przynieść wymierne korzyści dla działań prowadzonych w ramach regionalnej polityki społecznej. Umiarkowany stopień skomplikowania produktu finalnego sprawia, iż posiada on znaczny potencjał wdrożeniowy i jest możliwy do implementacji przez zdecydowaną większość podmiotów integracji społecznej oraz placówek szkolnych funkcjonujących w środowisku lokalnym. Pełne zastosowanie opracowanych modeli wczesnej interwencji nie tylko nie wymaga długotrwałych szkoleń, ale także nie powoduje konieczności dodatkowych inwestycji infrastrukturalnych czy zmian organizacyjno-prawnych. Ich wdrożenie jest również całkowicie bezkosztowe i może zostać przeprowadzone tylko i wyłącznie w oparciu o kwalifikacje i kompetencje pracowników zainteresowanych instytucji.

Projekt pn. „Innowacyjne Programy Integralne Wczesnej Interwencji Socjalnej przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu młodzieży w województwie lubelskim” był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII. Promocja Integracji społecznej, Działanie 7.4. Projekty innowacyjne.

Podręczniki (modele wczesnej interwencji) opracowane w ramach projektu są publikacjami dostępnymi bezpłatnie i można je odebrać w Biurze projektu przy ul. Turystycznej 44 oraz w siedzibie lubelskiego oddziału Polskiej Akademii Nauk przy Placu Litewskim 2 w Lublinie.

Piotr Majchrzak, dyrektor projektu

Piotr Majchrzak jest wiceprezesem Zarządu Fundacji Polskiej Akademi Nauk „Nuka i Rowój Lubelszczyzny”.

**KONTAKTY ODDZIAŁU
Z ZAGRANICĄ****Międzynarodowa konferencja „Stosunki polsko-ukraińskie 1991-2013. Próba bilansu”.**

W dniach 14-15 listopada 2013 roku na Wydziale Politologii UMCS w Lublinie odbyła się międzynarodowa konferencja „Stosunki polsko-ukraińskie 1991-2013. Próba bilansu”. Organizatorami konferencji byli: Zakład Stosunków Międzynarodowych Wydziału Politologii, Komisja Politologii i Stosunków Międzynarodowych Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Lublinie oraz Wydział Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu im. Iwana Franki we Lwowie. Patronat nad konferencją objęli Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie Henryk Litwin oraz Ambasador Ukrainy w Polsce Markijan Malskyj.

W konferencji wzięło udział ponad 60 naukowców z polskich i ukraińskich uniwersytetów i ośrodków badawczych, między innymi z uniwersytetów w Kijowie, Lwowie, Czerniowcach i Ivano-Frankowsku, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Uczelni Łazarskiego w Warszawie czy Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu. Swoją obecnością zaszczylicili ją również Ambasador Ukrainy w Polsce Markijan Malskyj i Paweł Zalewski, poseł do parlamentu Europejskiego oraz współprzewodniczący Polsko-Ukraińskiego Forum Partnerstwa. W czasie obrad ogłoszono ponad 50 referatów.

Celem konferencji było dokonanie oceny ewolucji i obecnego stanu stosunków polsko-ukraińskich z uwzględnieniem ich szerszego europejskiego kontekstu. Przyjęto bowiem założenie, że znaczenie stosunków polsko-ukraińskich istotnie wykracza poza relacje dwustronne i oddziałuje na szerszy europejski kontekst, a z drugiej strony stosunki te przez ten kontekst są warunkowane. Konferencja odbywała się dwa tygodnie przed planowanym szczytem Partnerstwa Wschodniego w Wilnie i w związku z tym stała się okazją do ważnej merytorycznej dyskusji na temat miejsca Polski i Ukrainy w Europie. Późniejsze wydarzenia na Majdanie, spowodowane odmową przez ówczesne władze Ukrainy podpisania umowy stowarzyszeniowej z Unią Europejską, potwierdziły trafność wyboru tematu konferencji oraz aktualność i doniosłość tematyki podjętej w czasie jej obrad. Konferencja potwierdziła także, że lubelski oddział Polskiej Akademii Nauk oraz Wydział Politologii UMCS poszerzają i pogłębiają współpracę z partnerami z Ukrainy i są strukturami otwartymi na dialog polsko-ukraiński i przygotowanymi do jego prowadzenia.

W trakcie dwóch dni obrad dyskusja koncentrowała się wokół: dziedzictwa historycznego stosunków polsko-ukraińskich; stosunków polsko-ukraińskich w myśli politycznej; uwarunkowań systemowych wzajemnych stosunków, stosunków polsko-ukraińskich w kontekście integracji europejskiej oraz bezpieczeństwa europejskiego; Partnerstwa Wschodniego; współpracy transgranicznej między Polską i Ukrainą; polsko-ukraińskich stosunków ekonomicznych i kulturalnych oraz odzwierciedlenia stosunków Polski i Ukrainy w szeroko pojętych mediach.

Intencją organizatorów konferencji było więc dokonanie wielopłaszczyznowej i wielopoziomowej analizy stosunków polsko-ukraińskich. Wielopłaszczyznowej, gdyż przedmiotem obrad i dyskusji była tematyka bezpieczeństwa, stosunki polityczne oraz stosunki gospodarcze i kulturalne. Wielopoziomowej, gdyż stosunki polsko – ukraińskie analizowano z uwzględnieniem poziomu ogólnoeuropejskiego, poziomu obu państw oraz poziomu transnarodowego bezpośrednich stosunków społeczeństw ze szczególnym uwzględnieniem współpracy euroregionów.

Ważnym założeniem konferencji było podejmowanie także „tematów trudnych” w stosunkach polsko-ukraińskich. Do takich niewątpliwie należą wspólne bolesne doświadczenia historyczne, pozostające w zbiorowej pamięci obu narodów. Tematyka ta była przedmiotem dyskusji w panelu pt. „Dziedzictwo historyczne stosunków polsko-ukraińskich”, ale także w panelu „Stosunki polsko-ukraińskie w mediach”.

Obok politycznych, gospodarczych, kulturalnych i społecznych stosunków dwustronnych Polski i Ukrainy oraz Polaków i Ukraińców, świadomie przyjętym przez organizatorów konferencji założeniem było ujmowanie tych stosunków w szerszym, międzynarodowym kontekście. Stąd też ważnym przedmiotem dyskusji było analizowanie stosunków polsko-ukraińskich z uwzględnieniem procesów integracji europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy stowarzyszenia Ukrainy z Unią Europejską i znaczenia Partnerstwa Wschodniego dla procesów transformacji na Ukrainie i jej euroatlantyckiej perspektywy. Prowadzona dyskusja wykazała postępującą złożoność budowania więzi Ukrainy z Unią Europejską w warunkach pogłębiania społeczno-ekonomicznego podziału Europy, przebiegającego wzdłuż wschodniej granicy UE.

M. Pietraś, B. Surmacz

Prof. dr hab. Marek Pietraś jest przewodniczącym Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych PAN Oddział w Lublinie.

Dr hab. Beata Surmacz jest pracownikiem naukowym Wydziału Politologii UMCS w Lublinie.

Jubileusz 15- lecia Polskiej Akademii Nauk Oddział w Lublinie

W 2013 roku przypadła jubileuszowa uroczystość 15-lecia Polskiej Akademii Nauk Oddział w Lublinie połączona z 33 Sesją Zgromadzenia Ogólnego Członków Oddziału oraz z jubileuszem 45-lecia Instytutu Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego Polskiej Akademii Nauk. Uroczystości odbyły się 27 listopada 2013 roku w Instytucie Agrofizyki PAN. Spośród 150 zaproszonych gości, obecni byli przedstawiciele lokalnych władz miejskich, wojewódzkich i samorządowych oraz reprezentanci świata nauki i biznesu. Wśród uczestników byli tak znakomici goście, jak m.in. Prezes Polskiej Akademii Nauk - prof. Michał Kleiber, Dyrektor Gabinetu Prezesa PAN - Barbara Szoltyk, Wojewoda Lubelski - Jolanta Szolno-Koguc. W trakcie Sesji zaistniała niepowtarzalna możliwość poznania w zarysie historii powstawania i działalności Oddziału Lubelskiego PAN, jak i Instytutu Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego Polskiej Akademii Nauk. Wzruszającym akcentem uroczystości był jubileusz 80-lecia urodzin prof. Jana Glišńskiego, wieloletniego dyrektora I.A. PAN i prezesa Oddziału PAN w Lublinie, a obecnie wiceprezesa Oddziału.

Oddział PAN w Lublinie jest siódmym, najmłodszym i jedynym po prawej stronie Wisły terenowym oddziałem Polskiej Akademii Nauk. Pozostałe Oddziały utworzono w: Krakowie (1957 r.), Wrocławiu (1970 r.), Poznaniu (1972 r.), Katowicach (1974 r.), Łodzi (1977 r.) i Gdańsku (1980 r.). Lubelski oddział PAN ma swoje korzenie historyczne i swoich protoplastów, jakimi są dawne ośrodki naukowe w Zamościu, Puławach i Lublinie, jest więc kontynuatorem bogatych tradycji. Prezesami Oddziału byli w kolejności profesorowie Zbigniew Lorkiewicz, Jan Glišński, a obecnie Tomasz Trojanowski. Oddział aktualnie liczy 13 członków PAN. Pełni funkcję integracyjną w stosunku do życia naukowego regionu lubelskiego poprzez aktywną działalność 18 komisji, skupiających ponad 700 członków, w tym 134 zagranicznych. Komisje reprezentują szeroki wachlarz dziedzin nauki, począwszy od rolnictwa, poprzez technikę, historię, prawo, politologię, meteorologię, biotechnologię, środowisko przyrodnicze, ekonomię, architekturę, kulturę, medycynę, aż po teologię. Oddział organizuje sesje, konferencje i seminaria naukowe, wydaje publikacje, utrzymuje kontakty z placówkami i naukowcami zagranicznymi: Francji, Holandii, Ukrainy, Białorusi, Włoch. Francji, Holandii, Niemiec, Rumunii, USA, Japonii, Rosji, Litwy, Łotwy. Przedstawiciele tych krajów są członkami Komisji Oddziału i zespołów redakcyjnych wydawnictw oraz uczestniczą w organizowanych konferencjach naukowych. Oddział utrzymuje kontakty z 42 placówkami naukowymi i uczelniami wyższymi, instytutami badawczymi, towarzystwami naukowymi oraz władzami

administracyjnymi regionu. Od początku działalności aktywnie współpracuje z Instytutem Agrofizyki PAN w Lublinie, uzyskując m. in. wsparcie w organizacji konferencji naukowych. Na podkreślenie zasługuje współpraca z placówkami i naukowcami zagranicznymi, a w szczególności - z racji sąsiedztwa - na Ukrainie. Przy Oddziale została ustanowiona 10 lat temu Fundacja pod nazwą :Fundacja Polskiej Akademii Nauk Oddział w Lublinie „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny”.

Redakcja

Zdjęcia z przebiegu uroczystości jubileuszowych:

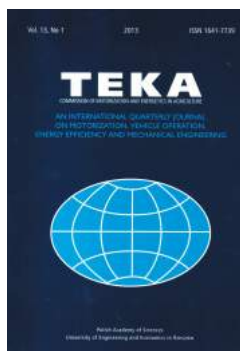

KSIAŻKI I CZASOPISMA

TEKI Komisji Oddziału PAN w Lublinie

Motoryzacja i energetyka rolnictwa

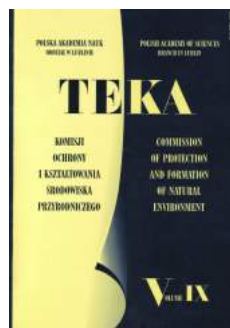

Ukazał się 13 tom (nr 1-4) anglojęzycznego kwartalnika *TEKA Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa PAN Oddział w Lublinie* w nowej wersji: formatu, okładki i szaty graficznej. Zawiera 152 artykuły 381 autorów z Polski i Ukrainy. Wszystkie artykuły zostały opracowane przez prof. Eugeniusza Krasowskiego, wydrukowane przez stronę polską (nr 1 i 2) i ukraińską (nr 3 i 4) w ramach współpracy naukowej. Tom obejmuje, m.in. zagadnienia dotyczące: silników i samojezdných maszyn rolniczych, monitorowania, modelowania i sterowania pracą agregatów rolniczych, symulacji procesów roboczych, gospodarowania energią i ocena aktualnego stanu wiedzy dotyczącej ich racjonalnego użytkowania, w różnych gałęziach działalności gospodarczej, takich jak: produkcja rolno-spożywcza, budownictwo, konstrukcja maszyn, mechanizacja rolnictwa.

TEKA Commission of Motorization and Energetics in Agriculture. An International Quarterly Journal on Vehicle Operation Energy and Mechanical Engineering, Vol. 13 Nos 1-4, pod red. Eugeniusza Krasowskiego. Wydawca: Polska Akademia Nauk (Komisja Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Oddziału PAN w Lublinie), Wyższa Szkoła Inżynierjno-Ekonomiczna w Rzeszowie, we współpracy ze Wschodnioukraińskim Narodowym Uniwersytetem im. Wołodymira Dała w Ługańsku. Lublin-Rzeszów 2013.

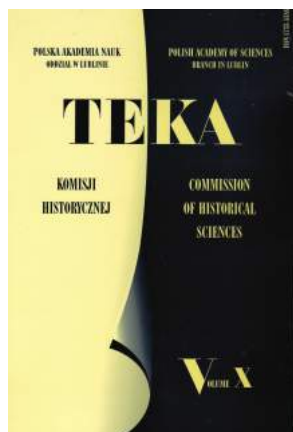
Ochrona i kształtowanie środowiska

Tom X *TEKI Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego PAN Oddział w Lublinie* zawiera 54 artykuły w języku angielskim, dotyczą m.in. fauny i flory stawów, rzek, jezior, ekosystemów leśnych, walorów florystycznych i fitosocjologicznych torfowisk, zmian stosunków wodnych w zlewni, zanieczyszczenia antropogenicznego wód, funkcji i zagrożeń niewielkich zbiorników wodnych, właściwości i wykorzystania odpadów przemysłowych i biomasy, zmian krajobrazu i systemu jego zarządzania, a także historii i waloryzacji roślinności parku dworskiego oraz wykorzystania geoinformacji i GIS w regionalnej skali krajobrazu.

TEKA Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego PAN Oddział w Lublinie, tom X, pod red. Jacka Łętowskiego. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Lublin 2013 ss. 519.

Historia

X tom *TEKI Komisji Historycznej PAN Oddział w Lublinie w Lublinie* nawiązuje do 150. rocznicy Powstania Styczniowego. Autorzy zamieszczonych 9 prac, zarówno z Lublina, jak i z Warszawy, a nawet z uniwersytetu w Leuven dzielą się wynikami swoich badań na temat Powstania. Omawiają kwestię uzbrojenia oddziałów powstańczych, zakupu broni dla powstańców w Belgii, zrywu duchowieństwa rzymskokatolickiego i unickiego oraz działalność komisji śledczych na Podolu. Historycy najnowszej historii omawiają kwestię obchodzonej w Polsce setnej rocznicy powstania (1863 r.).

TEKA Komisji Historycznej PAN Oddział w Lublinie, tom X, pod red. Eugeniusza Niebelskiego. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Lublin 2013, ss.164.

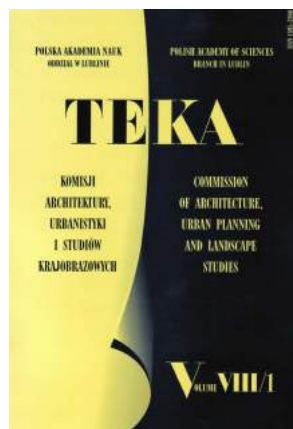
Związki polsko-ukraińskie

Ukazał się VIII tom *TEKI Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych PAN Oddział w Lublinie*. Tom ten, wydany w języku polskim i ukraińskim, w 11 artykułach przedstawia problemy nieekonomicznych przyczyn zmian zachodzących we współczesnej kulturze ukraińskiej. Zagadnienie to szeroko omówiła we Wstępie, prof. M. Ołdakowska-Kuflowa. Zamieszczone w tomie prace autorów polskich i ukraińskich dotyczą min. ukraińskiego kina, zagadnień artystycznych w życiu teatralnym, ukraińskiego słownictwa informatycznego, współczesnego literatury i rozprawstwa ukraińskiego, współczesnych zmian w prozie ukraińskiej, problemów religijnych, architektury sakralnej.

TEKA Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych PAN Oddział w Lublinie, tom VIII, pod red. Mirosławy Ołdakowskiej-Kuflowej. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Lublin 2013, ss. 119.

Architektura

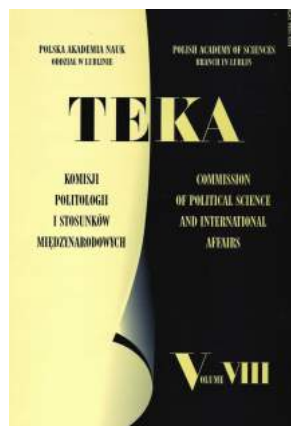

Ukazał się tom kwartalnika IX (nr 1-4) *TEKI Komisji Architektury, Urbanistyki i Stosunków Krajobrazowych PAN Oddział w Lublinie* zawierający 33 prace dotyczące m.in. zagospodarowania dolin rzecznych, parku wiatrowego w krajobrazie, ogrodów krajobrazowych, parku w założeniu pałacowym, zieleni miejskiej w przestrzeni publicznej, współczesnej adaptacji historycznych założeń pałacowo-parkowych, koncepcji ogrodu edukacyjnego, architektury uzdrowiskowej, rewitalizacji zdegradowanych terenów rekreacyjnych, parku „ciemnego nieba”, chińskich krajobrazów XXI wieku, przeobrażeń osiedli mieszkaniowych Lublina.

TEKA Komisji Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych PAN Oddział w Lublinie, tom IX (nr 1-4) pod red. Elżbiety Przesmyckiej. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Lublin 2013.

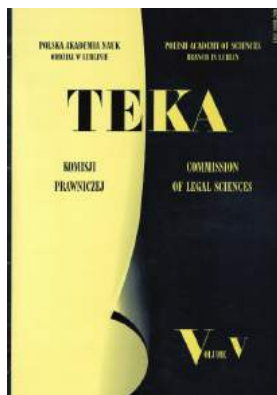
Politologia

Tom VIII/2013 *TEKI Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych PAN Oddział w Lublinie* zawiera 9 prac anglojęzycznych poświęconych m. in. globalnemu zarządzaniu, polityce etnicznej państwa polskiego po 1989 roku, przedstawicielstwom polskich województw w Brukseli, miastom (trans)granicznym, i nowym formom polsko-słowackiej współpracy trans-granicznej, nowożytnej filozofii liberalizmu, konserwatyzmu i marksizmu, społecznej konstrukcji niepodległości Kosowa, Arabskiej wiosnie w Syrii.

TEKA Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych PAN Oddział w Lublinie, tom VIII pod red. Marka Pietrasia. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Lublin 2013 ss. 159.

Prawo

Ukazał się tom VI *TEKI Komisji Prawniczej*. Autorzy w 14 artykułach omawiają, m.in. zagadnienia wzorów odpowiedzialności społecznej w polityce, prawa rodzinnego z punktu widzenia prawa naturalnego, prawa Unii Europejskiej i wartości chrześcijańskich, problematyki ochrony życia i badań naukowych, funkcji adwokata kościelnego w procesie karnym, obowiązku wiernych do zachowania posłuszeństwa Biskupom, przymusowego leczenia alkoholików, wymiaru kary dla nieletnich. Są też przedstawione dzieje najstarszego uniwersytetu Ameryki Północnej oraz wpływowi polskich rozwiązań ustrojowych z 1935 roku na regulacje konstytucyjne V Republiki we Francji.

TEKA Komisji Prawniczej PAN Oddział w Lublinie, tom VI, pod red. ks. Mirosława Sitarza. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Lublin 2013, ss. 193.

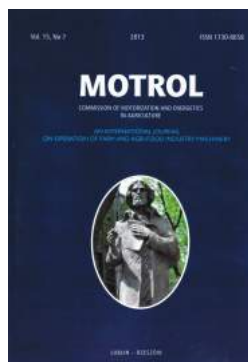
Medycyna

Ukazał się pierwszy tom *TEKI Komisji Nauk Medycznych PAN Oddział w Lublinie*. Głównym celem czasopisma jest wzajemna wymiana doświadczeń pomiędzy specjalistami z różnych dziedzin medycyny – w szczególności nowych kierunków nauk medycznych. Czasopismo będzie stanowiło forum interdyscyplinarnej wymiany doświadczeń naukowych w zakresie patogenezy, diagnostyki i terapii celowanej w choroby człowieka z dużym udziałem naukowców ukraińskich. Część artykułów będzie dotyczyła wspierania możliwości rozwojowych dzieci z wrodzonymi wadami i chorobami genetycznymi, będącymi główną przyczyną zachorowalności, umieralności i hospitalizacji – co określa rangę problemu nie tylko w wymiarze medycznym, lecz także w wymiarze społecznym i ekonomicznym. Czasopismo ma zwrócić uwagę na indywidualne podejście do każdego pacjenta w procesie diagnostycznym, a także na holistyczny aspekt medycyny. Wzajemna wymiana doświadczeń przyczyni się do lepszej diagnostyki rzadkich zespołów chorobowych. Obecnie brak jest na rynku czasopisma medycznego w tak interdyscyplinarnym zakresie.

TEKA Komisji Nauk Medycznych PAN Oddział w Lublinie, tom I, pod red. Janusza Kockiego. Towarzystwo Wydawnictw Naukowych LIBROPOLIS Sp. z o.o., Lublin 2013, ss. 87.

Motrol

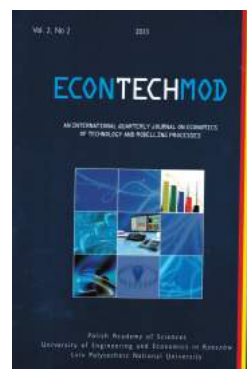

Kolejny 15 tom *MOTROL-u* (nr 1-7) ukazał się w nowej wersji: formatu, okładki i szaty graficznej. Zawiera 217 artykułów 501 autorów z Polski i Ukrainy, w większości w języku angielskim. Wszystkie artykuły zostały opracowane przez prof. Eugeniusza Krasowskiego i wydrukowane przez stronę polską (nr 1) i ukraińską (nr 2-7), w ramach współpracy naukowej. Tom obejmuje m.in. zagadnienia dotyczące wyników badań poznawczych i stosowanych w zakresie: pracy silników ciągnikowych i samojazdnych maszyn rolniczych w rolnictwie, emisji toksycznych składników spalin, paliw ekologicznych, a w szczególności wykorzystania biopaliw w rolnictwie, analizy pracy agregatów maszynowych, badań symulacyjnych oraz technologii napraw pojazdów, a także prac naukowych z zakresu zmniejszenia toksycznych składników spalin, oraz utylizacji odpadów przemysłowych i rolniczych, modelowania procesów w przemyśle rolno-spożywczym.

Motrol Commission of Motorization and Energetics in Agriculture. An International Journal on Operation of Farm and Agri-Food Industry Machinery Vol. 15 Nos 1-7 pod red. Eugeniusza Krasowskiego. Wydawca: Komisja Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Oddziału PAN w Lublinie, we współpracy z Wyższą Szkołą Inżynieryjno-Ekonomiczną w Rzeszowie, Wschodnioukraińskim Narodowym Uniwersytetem im. Wołodymyra Dała w Ługańsku, Narodową Akademią Nauk Rolniczych Ukrainy w Kijowie, Narodową Akademią Ochrony Przyrody i Budownictwa Obiektów Sanatoryjnego w Symferopolu, Lwowskim Narodowym Uniwersytetem Rolniczym w Dublanach, Państwowym Uniwersytetem Rolniczym w Mykołajewie, Charkowie. Lublin-Rzeszów, 2013, ss. 1548.

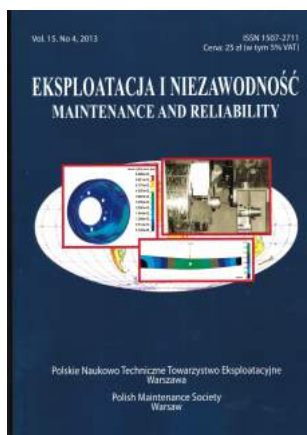
ECONTECHMOD

Ukazał się kolejny tom Vol. 2, Nos 1-4, zawierający 44 prace, międzynarodowego, anglojęzycznego kwartalnika *ECONTECHMOD*, wydawanego wspólnie przez Oddział PAN w Lublinie, Wyższą Szkołę Inżynieryjno-Ekonomiczną w Rzeszowie i Politechnikę Lwowską. Skład Rady Redakcyjnej jest międzynarodowy. Czasopismo jest poświęcone zagadnieniom ekonomiki w technologii, nowym technologiom i modelowaniu procesów. Jest ono otwarte dla autorów z Centralnej i Wschodniej Europy, a szczególnie z Polski i Ukrainy.

ECONTECHMOD An International Quarterly Journal on Economics in Technology, New Technologies and Modelling Processes Vol. 2, Nos 1-4., pod red. Eugeniusza Krasowskiego i Yuriy Bobalo. Wydawca: Polska Akademia Nauk (Komisja Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Oddziału PAN w Lublinie), Wyższa Szkoła Inżynieryjno-Ekonomiczna w Rzeszowie, Politechnika Lwowska. Lublin-Rzeszów, 2013, ss. 316.

Kwartalnik pod naszym patronatem

W roku bieżącym ukazał się kolejny 15 tom (umieszczonego na Liście Filadelfijskiej) dwujęzycznego polsko-angielskiego czasopisma *Eksploracja i Niezawodność* (*Maintenance and Reliability*), wydawanego od roku 2001 przez Polskie Naukowo-Techniczne Towarzystwo Eksploatacyjne (Warszawa), pod patronatem Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Lublinie. Zaprezentowano w nim recenzowane artykuły naukowe dotyczące problemów motoryzacji, eksploatacji urządzeń, transportu publicznego, techniki, mechaniki itp.

Eksploracja i Niezawodność – Maintenance and Reliability, 1-4/2013. Polskie Naukowo-Techniczne Towarzystwo Eksploatacyjne, Warszawa. 2013.

Czasopisma Polskiej Akademii Nauk

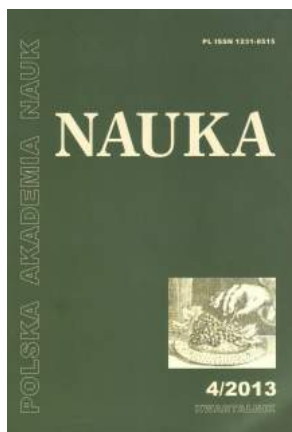
Magazyn

Polska Akademia Nauk, począwszy od roku 2004, wydaje magazyn (kwartalnik) w dwóch wersjach językowych (polskiej i angielskiej) pod nazwą *ACADEMIA*. W tym czasopiśmie są publikowane artykuły wybitnych polskich naukowców z różnych dziedzin, jak: archeologia, astronomia, botanika, ekologia, etnologia, geografia, historia, mikrobiologia, nauki o Ziemi, oceanologia, paleontologia, parazytologia. Artykuły promują osiągnięcia nauki zarówno polskiej, jak i światowej. Rocznik 2013 omawia w Nr 1 - GRANICE (m.in. badań naukowych, migracji ludzi.), Nr 2. – JĘZYK (internetu), Nr 3 – PASJA (angażowanie się do działań, tworzenia, dociekania prawdy itp.), Nr 4 - KOMUNIKACJA (m.in. kategoryzacja, prof. Czocharski, pszczoły, język ludzki).

Academia. Magazyn Polskiej Akademii Nauk. Nr 1-4, 2013. Wyd. Polska Akademia Nauk. Biuro Upowszechniania i Promocji Nauki. Warszawa, PKiN 2013.

Nauka

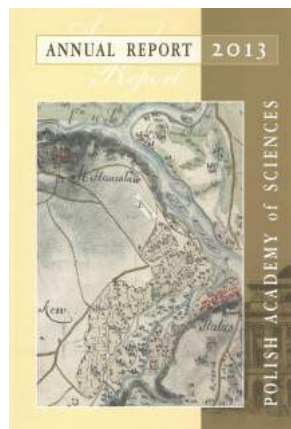

Nauka jest czasopismem Polskiej Akademii Nauk wydawanym kwartalnie w języku polskim lub angielskim. Publikuje recenzowane prace naukowe, artykuły przeglądowe, polemiczne, wspomnieniowe, recenzje oraz wspomnienia pośmiertne. Zeszyty Nr 1-4/2013 zawierają, m.in. artykuły poświęcone edukacji i ocenie czasopism naukowych, udziałowi kobiet w nauce, etyce w nauce, agresji seksualnej kobiet, Janowi Czocharlskiemu i jego tajemnicom, biologii syntetycznej, pozycji nauki polskiej w międzynarodowych rankingach, pracoholizmowi, Robertowi Kochowi.

Nauka 1-4/2013. Wyd. Polska Akademia Nauk. Biuro Upowszechniania i Promocji Nauki. Warszawa, PKiN 2013. ss. 180 (1), ss. 188 (2), ss. 179 (3), ss. 176 (4).

Rocznik PAN

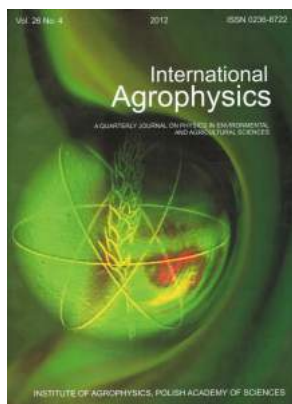
Ukazał się rocznik PAN w języku angielskim *Annual Report* 2013 podsumowujący działalność Akademii w roku 2013. Wstęp zawiera adres Prezesa PAN, a następnie podane są składy osobowe Prezydium PAN, Wydziałów, działalność i ważniejsze osiągnięcia Wydziałów i ich placówek naukowych, omówienie współpracy zagranicznej, działalności edukacyjnej i promocyjnej PAN, sylwetki laureatów FNP 2013 (Krzysztof Palczewski, Mieczysław Mąkosza, Maciej Wojtkowski, Ewa Wipszycka). W wydawnictwie tym jest również podana struktura finansowania Akademii, adresy stacji zagranicznych i Komitetów naukowych PAN. Ponadto jest załączona mapka rozmieszczenia na terenie Polski Oddziałów i placówek badawczych PAN. Na ostatniej stronie okładki została zamieszczona w skrócie historia Polskiej Akademii Nauk.

Annual Report 2013. Wydawca Biuro Promocji Nauki PAN, Warszawa 2013 ss. 133.

Wydawnictwa Instytutu Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego PAN w Lublinie

Międzynarodowa agrofizyka

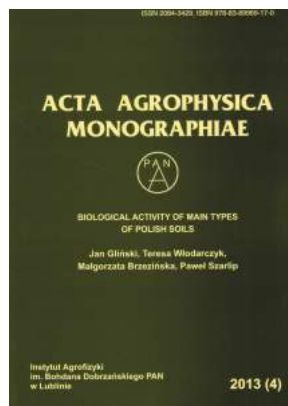
W roku 2013 ukazał się 27 tom kwartalnika *International Agrophysics* o zasięgu międzynarodowym. Czasopismo to, publikowane w języku angielskim, jest ukierunkowane na fizyczne właściwości i procesy wpływające na produkcję roślinną, a także na środowisko przyrodnicze. Czasopismo nie ma odpowiednika wśród światowych czasopism naukowych. Prezentuje wyniki podstawowych badań agrofizycznych, dotyczących transportu masy (wody, powietrza, składników mineralnych) i energii (ciepła i światła) w układzie gleba – roślina – atmosfera oraz sposobu ich regulacji w celu uzyskania wysokiej jakości biomasy. Wysoki poziom czasopisma gwarantuje międzynarodowy, 40-osobowy zespół redakcyjny z 19 krajów oraz umieszczenie na

Liście Filadelfijskiej.

International Agrophysics, vol.27/2013, red. nac. J. Gliński, Instytut Agrofizyki PAN w Lublinie, Lublin 2013.

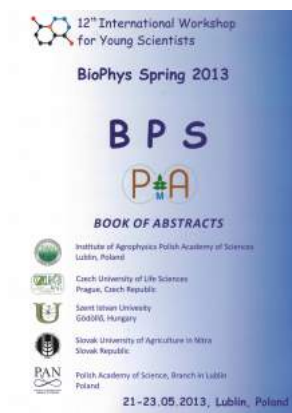
Krajowa agrofizyka

Z przeznaczeniem na kraj są wydawane *Acta Agrophysica* w języku polskim lub angielskim. Jest to czasopismo ciągłe, wydawane jako półrocznik, zawierający rozprawy naukowe i okazjonalnie monografie monotematyczne. *Acta* odgrywają dużą rolę w propagowaniu osiągnięć agrofizyki – zastosowań fizyki w badaniach rolniczych i w ochronie środowiska przyrodniczego. Oprócz autorów polskich, mają możliwości publikowania swoich prac autorzy z zagranicy. Szczególnie cenne są monografie, wydane w 2013 roku pod osobnym tytułem *Acta Agrophysica Monographiae* oparte o wyniki uzyskane w projektach badawczych (grantach), w przewodach doktorskich i habilitacyjnych. W roku 2013 ukazał się tom 20 (4 zeszyty) *Acta Agrophysica* i *Agrophysica Monographiae* (zeszyty 1 - 4).

Acta Agrophysica, t. 20 (zeszyty 1 - 4) i *Acta Agrofizyka Monografie* (zeszyt 1 - 4). Red. nac. J. Horabik, Instytut Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego PAN w Lublinie, Lublin 2013.

Biophys

Ukazały się streszczenia (w j. angielskim) materiałów z kolejnych 12. Międzynarodowych warsztatów *BioPhys Spring 2013*. Organizatorami warsztatów są: Instytut Agrofizyki PAN w Lublinie oraz uniwersytety rolnicze w: Nitrze (Słowacja), Pradze (Czechy), Godollo (Węgry), przy udziale Oddziału PAN w Lublinie. Celem warsztatów jest szkolenie i wymiana doświadczeń młodych naukowców w zakresie zastosowań fizyki w systemach biologicznych, rolniczych i żywnościowych. Niniejsza pozycja wydawnicza obejmuje streszczenia 7 wykładów i 51 prezentacji młodych naukowców z wymienionych ośrodków. Nowością 12. Warsztatów były zajęcia praktyczne z zakresu zastosowań fizyki w naukach przyrodniczych prowadzone w nowych laboratoriach Instytutu Agrofizyki PAN. Kolejny 13, BioPhys jest plano-

wany w Słowacji w 2014 roku.

BioPhys Spring 2013. 12th International Workshop for Young Scientists. 21-23.05. 2013 Lublin. Poland. Book of Abstracts. Int. Agrophysics PAN. Lublin, 2013.

Wydawnictwa Fundacji PAN Oddział w Lublinie

W ramach projektów, współfinansowanych przez U.E., ukazały się w roku 2013 następujące opracowania Fundacji PAN Oddziału w Lublinie „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny”:

Azimuth Vita

Zbigniew Zaleski *Azimuth Vita. Model wczesnej interwencji* – Program life coachingu i doradztwa zawodowego oraz rozwoju kompetencji kluczowych dla młodzieży z trudnościami edukacyjnymi i przedwcześnie opuszczającej system edukacji. Lublin 2013, ss. 240.

Quo Vadis Iuvenis

Małgorzata Sitarczyk. *Quo Vadis Iuvenis? Model wczesnej interwencji socjalnej*. Program aktywizacji i adaptacji zawodowo-społecznej młodzieży trudnej o zaburzonej osobowości, niedostosowanej społecznie w oparciu o nowoczesne formy i metody wsparcia indywidualnego i środowiskowego. Lublin, 2013, ss. 113.

Auctorizo Libertas

Iwona Niewiadomska. *Auctorizo Libertas. Model wczesnej interwencji socjalnej*. Program profilaktyczny (interwencyjny) zapobiegający zachowaniom autodestrukcyjnym u młodzieży o podwyższonym ryzyku uzależnienia od substancji psychoaktywnych. Lublin, 2013, ss. 239.

Komponent K.O.

Robert Zajkowski, Iwona Niewiadomska. *Komponent K.O. Narzędzie i metodologia wielowymiarowej i wieloczynnikowej diagnozy przyczyn i obszarów zagrożenia jednostki (młodzieży) wykluczonej społecznie*. Lublin, 2013, ss. 101.

Energia

Wzrost zainteresowania studiowaniem na kierunkach gospodarki opartej na wiedzy (GOW) uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z województwa lubelskiego. Raport opracowany w ramach projektu innowacyjnego „e-Odnawialne Źródła Energii Lubelszczyzny (e-OZEL) – system zwiększający zainteresowanie uczniów kontynuacją kształcenia na kierunkach GOW”. Lublin, Maj 2013, ss. 193.

Raport

Uwarunkowania współpracy zasadniczych szkół zawodowych i pracodawców w województwie Lubelskim. Raport z badania kluczowego. Lublin, 2013, ss. 130.

Wiedza i Biznes

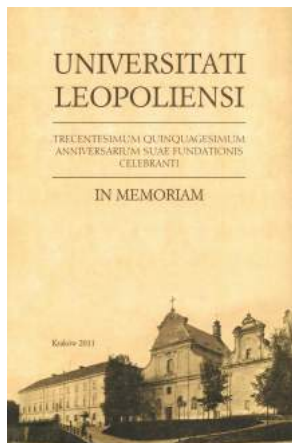

Publikacja *Transfer wiedzy szansą biznesu* została opracowana w ramach projektu o tej samej nazwie, realizowanego przez Lubelską Agencję Ochrony Środowiska, w partnerstwie z Fundacją PAN Oddziału w Lublinie „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny”.¹⁵ artykułów dotyczy m.in. wykorzystania źródeł energii z biogazu, elektrowni wiatrowych, odzysku w recyklingu tworzyw polimerowych, działalności jednostek medycznych na rzecz pacjentów, opracowania produktów reklamowych, innowacyjnej koncepcji marketingu, a także nowych technologii łączenia tworzyw sztucznych, podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw turystycznych i wyznaczania przyrodniczych ścieżek edukacyjnych.

Transfer wiedzy szansą biznesu. Lubelska Agencja Ochrony Środowiska S.A. Lublin, 2013, ss. 108.

Historia

Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie

Dla upamiętnienia 350. rocznicy utworzenia Uniwersytetu Lwowskiego im. Jana Kazimierza zostały wydane materiały z sesji zorganizowanej w Krakowie w dniach 14-15.01. 2011 roku przez Uniwersytet Jagielloński, Wyższą Szkołę Filozoficzno-Pedagogiczną „Ignatianum”, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II i PAU. W 16 artykułach książki autorzy pokazali najważniejsze etapy dziejów uczelni, trudne początki, przerwy w działalności, wzloty, upadki i okresy świetności. Książkę otwiera artykuł pt. „Szkoły akademickie w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII i XVIII wieku”, kończy artykuł pt. „Ostatnie lata z dziejów Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie (1939-1945)”, a zamykają noty biograficzne 17 znanych naukowców.

Universitati Leopoliensi. In Memoria. PAU Kraków, 2011, ss. 531.

Ochrona Środowiska

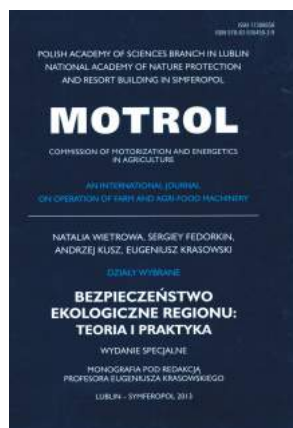
Wskaźniki zanieczyszczeń

Inspekcja Ochrony Środowiska wydała publikację pt. „Katalog wybranych fizycznych i chemicznych wskaźników zanieczyszczeń podziemnych i metod ich oznaczania”. Jest to uaktualniona i uzupełniona wersja katalogu wydanego w roku 1994. Katalog stanowi kompendium wiedzy związanej z oceną stanu chemicznego wód podziemnych, wymaganą w procesie implementacji Ramowej Dyrektywy Wodnej i Dyrektywy Wód Podziemnych. Ma on również istotne znaczenie dla procesu ujednolicenia metodyk związanych z realizacją badań hydrogeologicznych, dotyczących dokumentowania zasobów wód podziemnych oraz monitoringu migracji zanieczyszczeń w tych wodach.

Katalog wybranych fizycznych i chemicznych wskaźników zanieczyszczeń podziemnych i metod ich oznaczania. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Warszawa, 2013, ss. 716.

Bezpieczeństwo ekologiczne

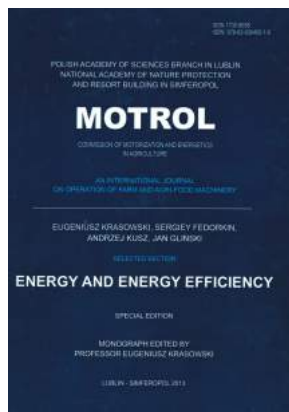
Monografia pt. *Bezpieczeństwo ekologiczne regionu: teoria i praktyka* pokazuje na przykładzie Autonomicznej Republiki Krymskiej, w jaki sposób wychodząc od teoretycznych założeń problemu bezpieczeństwa ekologicznego, można uzyskać rozwiązania mające istotne znaczenie praktyczne w zakresie bezpieczeństwa ekologicznego regionu z uwzględnieniem jego specyfiki wynikającej z rekreacyjnego charakteru. Poszczególne rozdziały przedstawiają aktualne problemy ekologiczne, teoretyczne podstawy zarządzania bezpieczeństwem ekologicznym, metody oceny bezpieczeństwa i kierunki udoskonalania zarządzania tym bezpieczeństwem. Opracowanie powstało w ramach współpracy naukowej Oddziału PAN w Lublinie z Narodową Akademią Ochrony Przyrody i Budownictwa Obiektów Sanatoryjnych

w Symferopolu.

Bezpieczeństwo ekologiczne regionu: teoria i praktyka. Natalia Wietrowa, Sergey Fedorkin, Andrzej Kusz, Eugeniusz Krasowski. MOTROL – Wydanie specjalne. Lublin – Symferopol, 2013, ss. 247.

Energia i jej wykorzystanie

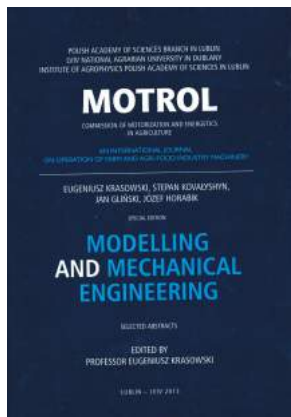
Monografia *Energy and energy efficiency* stanowi zbiór streszczeń w języku angielskim, wraz z literaturą, 90 wybranych prac zawartych w opracowaniu monograficznym oryginalnych publikacji z lat 2001-2010 pt. Motorization, power industry in agriculture and mechanical engineering (Lublin-Lugańsk, 2010). Wybrane prace dotyczą wykorzystania energii w maszynach rolniczych i urządzeniach przemysłu rolno-spożywczego (ekstruzja, homogenizacja, mielenie, magazynowanie), źródłom odnawialnej energii (słonecznej, wiatrowej, wodnej, z biomasy), oraz metod efektywnego wykorzystania energii w środkach transportu (traktory, samochody).

Energy and energy efficiency. Eugeniusz Krasowski, Sergey Fedorkin, Andrzej Kusz, Jan Gliński. MOTROL – Wydanie specjalne. Lublin – Symferopol, 2013, ss. 156.

Technika

Modelowanie w racjonalnym wykorzystaniu maszyn

Monografia *Modelling and mechanical engineering* stanowi zbiór wybranych 138 streszczeń w języku angielskim, wraz z literaturą, zawartych w opracowaniu monograficznym oryginalnych publikacji z lat 2001-2010 pt. Motorization, power industry in agriculture and mechanical engineering. Operation of farm and agri-food industry machinery, modelling and new technologies (Lublin-Ługańsk, 2010). Prace dotyczą różnych sposobów modelowania i symulacji komputerowych maszyn rolniczych i matematycznych opisów ich działania.

Modelling and mechanical engineering. Eugeniusz Krasowski, Stepan Kovalyshyn, Jan Gliński, Józef Horabik. Lublin-Lviv, 2013, ss. 219.

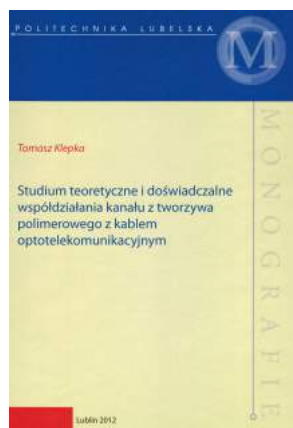
Roślina

193 streszczenia w języku angielskim z Międzynarodowej Konferencji i Warsztatów nt. *Plant – the source of research material* (Roślina – źródłem materiału badawczego) zawierają obszerny materiał z 3. Międzynarodowej Konferencji i warsztatów. Problematyka dotyczyła badań roślin i wykorzystania substancji roślinnych jako materiału badawczego w wielu dyscyplinach naukowych (przemysłe, rolnictwie i medycynie). Przedstawiono najnowsze wyniki badań interdyscyplinarnych prowadzonych z wykorzystaniem substancji pochodzenia roślinnego. Przedstawiono również wyniki badań substancji roślin egzotycznych. Zwrócono uwagę na problemy ochrony środowiska naturalnego i możliwości wykorzystania różnych organizmów do walki z zanieczyszczeniem środowiska.

Plant – the source of research material (Roślina – źródłem materiału badawczego). Red. Anna Bogucka-Kocka, Janusz Kocki, Ireneusz Sowa. Lublin. 16-18.10.2013. ss. 260.

Tworzywa polimerowe

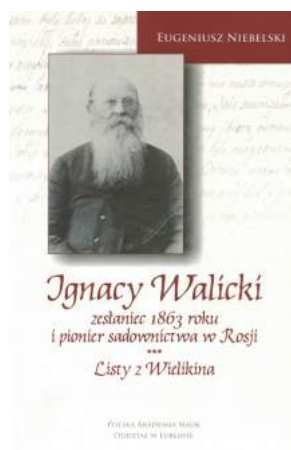
Opracowano monografię nt. współdziałania tworzywa polimerowego z kablem optotelekomunikacyjnym. Celem tej monografii jest „poznanie i ocena przebiegu zjawisk, zachodzących na powierzchni wewnętrznej kanału z tworzywa polimerowego, w aspektach współdziałania z kablem optotelekomunikacyjnym. Obecnie wytwory w postaci kanałów z tworzywa polimerowego są stosowane zarówno do osłony cienkich włókien światłowodowych przed oddziaływaniem środowiska naturalnego, jak i w celu uzyskania dużej efektywności umieszczania w ich wnętrzu kabli optotelekomunikacyjnych, teletechnicznych lub energetycznych „, (autor).

Studium teoretyczne i doświadczalne współdziałania kanału z tworzywa polimerowego z kablem optotelekomunikacyjnym. Tomasz Klepka. Politechnika Lubelska. Lublin 2012, ss. 164.

Literatura

Powstanie Styczniowe

Z okazji 150. Rocznicy Powstania Styczniowego ukazała się książka pt. *Ignacy Walicki – powstaniec 1863 r. i pionier sadownictwa w Rosji. Listy z Wielikina*, bogato ilustrowana, z indeksem wielu nazwisk i obszerną bibliografią. Książka, napisana przez prof. Eugeniusza Niebelskiego, przedstawia losy syberyjskie Walickiego, a szczególnie jego pionierszy wkład w rozwój sadownictwa na dalekiej Północy. Ciekawe jest omówienie jego listów do przyjaciela w Polsce o tematyce ogrodniczej, roślinach, sadach i uczonych ogrodnikach. Autor książki pisze „Postać Walickiego świadczy o tym, że Polacy mają wielorakie zasługi w rozwoju społecznym i gospodarczym dawnej Rosji, a Syberii w szczególności”.

Ignacy Walicki – powstaniec 1863 r. i pionier sadownictwa w Rosji. Listy z Wielikina. Eugeniusz Niebelski. PAN Oddział w Lublinie, 2013, ss.98.

Eneida

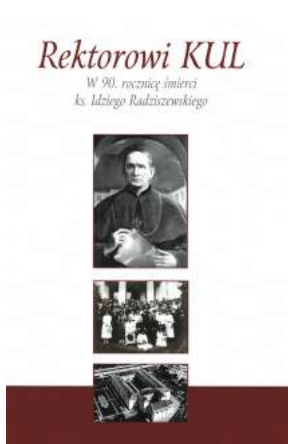
Wydane w 2008 roku, po raz pierwszy w języku polskim, dzieło Iwana Kotlarewskiego *Eneida* (patrz Biuletyn 14/2009), ukazało się obecnie w wersji dwujęzycznej ukraińsko-polskiej. *Eneida* to poemat wybitnego poety ukraińskiego, opublikowany w Petersburgu w 1798 roku z tłumaczenia z języka ukraińskiego na polski dokonał Piotr Kupryś, filolog związany z Lublinem, a publikacji podjął się zespół pod kierunkiem prof. Eugeniusza Krasowskiego, działający pod patronatem Oddziału PAN w Lublinie. Wydawcą był w 2008 roku KUL. Obecne dwujęzyczne wydanie jest

zaopatrzone w omówienie twórczości poetyckiej Kotlarewskiego, przykłady jego dokonań malarskich, a także wspomnienie o Piotrze Kuprysium.

Eneida. Przekład Piotra Kuprysia. Pod red. Eugeniusza Krasowskiego. Wersja ukraińsko-polska. Lublin- Kijów. 2013, ss. 379.

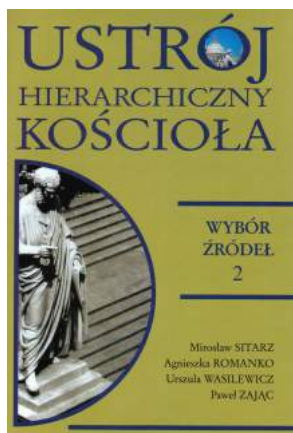
Biografie

Ukazała się książka poświęcona 90. rocznica śmierci ks. Idziego Radziszewskiego, twórcy Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i pierwszego jego rektora pt. *Rektorowi KUL w 90. Rocznicę śmierci ks. Idziego Radziszewskiego*. Książka ta pokazuje księdza Radziszewskiego „zarówno jako wizjonera, jak i realistę, uważnie analizującego uwarunkowania ówczesnego życia intelektualnego i społecznego, dostrzegającego płynące z nich szanse i zagrożenia”. Na te wartości i uwarunkowania wskazują zawarte w książce wypowiedzi Abp. St. Budzika, Abp. St. Wielgusa, ks. St. Wilka – rektora KUL oraz artykuły odnoszące się do ks. Radziszewskiego jako założyciela KUL, filozofa, badacza ewolucjonizmu kulturowego.

Rektorowi KUL. W 90. Rocznicę śmierci ks. Idziego Radziszewskiego. Pod red. Ks. Stanisława Janeczka i Marzeny Krupy. Wydawnictwo KUL, Lublin, 2012, ss. 222.

Prawo Ustrój Kościoła

Publikacja *Ustrój hierarchiczny Kościoła. Wybór źródeł, t. 2*. Jest drugim zbiorem źródeł prawa z zakresu ustroju hierarchicznego Kościoła. Zawiera akty normatywne promulgowane przez Stolicę Apostolską oraz prawodawców partykularnych po 2006 roku, jak również nieuwzględnione w pierwszym zbiorze (W. Kasprzyk, M. Sitarz, 2006). Publikacja składa się z dwóch części: I. Prawo powszechne, II. Polskie prawo partykularne. W części I znajdują się dokumenty papieskie i dokumenty Kurii Rzymskiej (w języku oryginalnym i polskim). Część II stanowią dokumenty wyłącznie w języku polskim. Układ źródeł uwzględnia kryterium merytoryczne i kryterium chronologiczne.

Ustrój hierarchiczny Kościoła. Wybór źródeł, t. 2. Red. M. Sitarz, A. Romanko, U. Wasilewicz, P. Zająć. Tow. Naukowe KUL. Lublin, 2013, ss. 792.

Kompetencje kolegialnych organów

Problematyka rozprawy dotyczy realizacji wysuniętego na Soborze Watykańskim II postulatu demokratyzacji w Kościele. Służą temu zawarte w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 r. normy dotyczące współudziału wiernych – zarówno duchownych, jak i świeckich – w sprawowaniu władzy przez biskupów za pośrednictwem organów kolegialnych. Praca w j. angielskim przedstawia wnikliwą analizę norm określających pozycję organów kolegialnych w Kościele partykularnym, których zadaniem jest świadczenie pomocy biskupowi diecezjalnemu w sprawowaniu władzy wykonawczej; omawia też formy działania tych organów. Monografia jest wartościową publikacją, przydatną dla pracowników nauki zajmujących się prawem kanonicznym, dla osób, które stosują to prawo w praktyce, a także dla studentów wydziałów prawa kanonicznego, wydziałów teologii oraz wyższych seminariów duchownych.

Mirosław Sitarz *Competences of collegial organs. In a particular church. In the Exercise Power According to the Code of Canon Law of 1983*. Wyd. KUL, Lublin 2013, ss. 274.

Kościół i Prawo

Ukazał się tom 2 reaktywowanego w 2012 roku czasopisma *Państwo i Prawo*. Tom, poprzedzony listem Kardynała Zenona Grocholewskiego, składa się z 12 prac polskich i zagranicznych autorów, pogrupowanych w kilku dziedzinach dotyczących prawa małżeńskiego, historii prawa, ustroju hierarchicznego Kościoła, kościelnego prawa publicznego i prawa karnego. Niektóre tytuły prac: Wiara a małżeństwo. Sytuacja prawna Kościoła Katolickiego w Polsce Ludowej. Symbol Krzyża w sferze publicznej w kontekście wybranych orzeczeń. Prawnokarna ochrona życia i zdrowia dziecka poczętego w ustawodawstwie polskim. Obok artykułów naukowych, dotyczących prawa kanonicznego oraz relacji między państwem a Kościołem, w periodyku publikowane są również recenzje opracowań oraz sprawozdania z konferencji naukowych.

Kościół i Prawo. 2 (15) 2013. Red. Naczelny ks. dr hab. Mirosław Sitarz, prof. KUL. Towarzystwo Naukowe KUL, KUL 2013, ss. 299.

Proces notarialny

Ukazał się na Ukrainie tom 2 zbioru prac naukowych w języku rosyjskim z serii *Civilised procedural thought* pod redakcją prof. S.Y. Fursy – członka Komisji Prawniczej Oddziału PAN w Lublinie. 50 prac naukowych autorów ukraińskich, polskich, rosyjskich i czeskich, poświęconych procesowi notarialnemu, zostało zebranych w 10 rozdziałach. Dotyczą one m.in.: filozofii metodologii i teorii procesu wykonawczego, procesu wykonawczego jako części nauki prawa i dyscypliny akademickiej, zasady procesu notarialnego (teorii i praktyki), metodologii kształcenia notariuszy, prawnego charakteru akt notarialnych, ewidencji w systemie notarialnym, procedury notarialnej, międzynarodowego procesu notarialnego.

Civilicheskaja processuabnaja masl. Wypusk 2 „Notarialnyj process” (Cywilna proceduralna myśl. Tom 2 „Proces notarialny”). Pod. red. S.Y. Fursy. Kijowski Narodowy Uniwersytet im. T. Szewczenki. Kijów 2013, ss. 479.

Architektura i Sztuka

Wiadomości konserwatorskie

Kolejny 15. tom *Wiadomości Konserwatorskich Województwa Lubelskiego* zawiera sprawozdania i artykuły dotyczące działań podejmowanych w roku 2012 przy zabytkach nieruchomych, ruchomych i architektonicznych Lubelszczyzny. W książce wyróżniono 4 rozdziały: I. Przegląd prac konserwatorskich w Województwie Lubelskim za rok 2012 (4 opracowania), II. Studia i materiały (11 opracowań), III. Realizacje (5 opracowań), IV. Kronika (kalendarium wydarzeń – rok 2012). Na uwagę zasługują zrealizowane prace przy katedrze zamojskiej i kościołach Powiśla Lubelskiego w Wąwolnicy, Baranowie, Klementowicach, Kazimierzu Dolnym i Gołębiu, a także remont „Mostu na Bystrzycy”.

Wiadomości konserwatorskie województwa Lubelskiego Rok 2012 Red. Halina Landecka, Dariusz Kopciowski, Barbara Stolarz. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie, 2013, ss. 37.

Skarby z przeszłości

Tom XIV *Skarbów z przeszłości* jest zatytułowany *Kościoły, cerkwie i klasztory Lublina w świetle badań archeologicznych*. Zawiera on 17 opracowań 55 obiektów Lubelszczyzny, w których udało się, dzięki pracom remontowym, przeprowadzić badania archeologiczne. Dotyczyły one wielu zabytków w Zamościu: katedry, klasztoru i kościoła Bazylianów, zespołu poklasztornego ss. klarysek i zamojskich reformatorów, klasztoru i kościoła o.o. franciszkanów. Ponadto badaniami objęto obiekty sakralne w Kraśniku, Końskowoli, Kocku, Wojsławicach, Chełmie, Krasnymstawie, Szczebrzeszynie i Korczminie. Książka jest bogato ilustrowana, uzupełniona mapką i katalogiem badanych obiektów.

Kościoły, cerkwie i klasztory Lublina w świetle badań archeologicznych. Praca zbiorowa pod redakcją Ewy Banasiewicz-Szykuły. „Skarby z przeszłości”. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków, Lublin 2013, ss. 242.

Kościoły, cerkwie i klasztory Lublina w świetle badań archeologicznych. Praca zbiorowa pod redakcją Ewy Banasiewicz-Szykuły. „Skarby z przeszłości”. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków, Lublin 2013, ss. 242.

Opieka zdrowotna

Zastosowania systemu informatycznego w służbie zdrowia jest poświęcona książka Marzeny Furtak-Niczyporuk przedstawiająca korzyści wynikające z zastosowania tego systemu w podmiotach leczniczych, a szczególnie dotyczy to samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Rozdziały: I. Określenie miejsca decyzji w zarządzaniu organizacji, warunki jej podejmowania oraz sformalizowany jej przykład. II. Charakterystyka systemu ochrony zdrowia – jego budowa i organizacja w nim aparatu administracyjnego. III. Uwarunkowania procesu podejmowania decyzji w systemie ochrony zdrowia. IV. Zastosowanie systemu

informatycznego w SPZOZ w oparciu o specyfikę organizacji i funkcjonowania Zakładu, a także podejmowania decyzji w oparciu o posiadane zasoby informacyjne.

Marzena Furtak-Niczyporuk *System informatyczny jako narzędzie wspomagające racjonalne podejmowanie decyzji zarządczych w samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej*. PAN Oddział w Lublinie. Lublin 2013, ss. 247.

Albumy

„Szkoła Orląt”

Dwujęzyczny polsko-angielski, bogato ilustrowany, Album Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie. Na wstępie znajduje się rys historyczny Szkoły autorstwa jej Rektora komendanta gen. bryg. pil. dr hab. Jana Rajchela. Album przedstawia także opis kadry i bazę naukowo-dydaktyczną, realizowane projekty, aktywność studencką oraz organizację studiów.

Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych. Polish Air Force Academy. Nowoczesna uczelnia z tradycjami. Wyd. Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie. Warszawa 2013, ss. 130.

Zbiory sztuki w KUL

Album *Ex Thesaurō Universitatis* (Ze skarbca Uniwersytetu) przedstawia najcenniejsze dzieła sztuki KUL. Zbiory sięgały początków muzealnictwa Uniwersytetu w 1932 roku, zabrowane przez Niemców w 1939 roku i po wojnie zgromadzone ponownie w liczbie ok. 1 700 obiektów. Zbiory te obejmują: malarstwo obce i polskie, rysunek, grafikę, rzeźbę średniowieczną i nowoczesną, metale, szkło i ceramikę z wielu krajów europejskich i pozaeuropejskich.

Ex Thesaurō Universitatis (Ze skarbca Uniwersytetu). Zbiory sztuki Katolickiego Uniwersytetu Jana Pawła II. Krzysztof Przylicki. Wyd. KUL, Lublin 2013, ss. 150.

Piotr Gliński

Dr Piotr Gliński jest pracownikiem Oddziału PAN w Lublinie.

www.pan-ol.lublin.pl

2013

Styczeń

- 7, *poniedziałek* W siedzibie Lubelskiego Towarzystwa Naukowego odbyło się spotkanie noworoczne przedstawicieli środowiska naukowego Lubelszczyzny z udziałem członków Oddziału PAN w Lublinie. Spotkanie połączone było z wręczeniem Lubelskiej Nagrody Naukowej „*Premium Scientiarum Lublinense 2012*”, którą otrzymał dr hab. inż. Marek Łagoda, prof. PL za książkę: Wzmacnianie konstrukcji mostowych kompozytami polimerowymi.
- 8, *czwartek* Posiedzenie Prezydium Lubelskiego Oddziału PAN w Pałacu Czartoryskich w Lublinie. W trakcie posiedzenia podsumowano dotychczasowe działania, a także uzgodniono termin spotkania prof. Z. Pejsaka, czł. rzecz. PAN - przedstawiciela Komisji Ewaluacji Jednostek Naukowych, z rektorami i dziekanami uczelni lubelskich oraz dyrektorami instytutów naukowych, na temat oceny parametrycznej placówek naukowych.
- 10-11, *czwartek-piątek* Z inicjatywy prof. E. Niebelskiego, przewodniczącego Komisji Historycznej PAN Oddział w Lublinie odbyła się międzynarodowa konferencja na temat „Rok 1863. Walka - Kraj - Lubelszczyzna - Kościół”. Sesję zorganizowano w 150. rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego, pod patronatem honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego. Organizatorami konferencji byli: Muzeum Lubelskie, Gmina Lublin, Województwo Lubelskie, Oddział PAN w Lublinie. Konferencji towarzyszyła monografia autorstwa E. Niebelskiego pt. „Ignacy Walicki zesłaniec 1863 roku i pionier sadownictwa w Rosji. Listy z Wielikina”, wydana nakładem Oddziału.
- 22, *wtorek* Posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk.
- 30, *środa* W Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym im. Jana III Sobieskiego w Lublinie miał miejsce wykład z cyklu WSZECHNICA nt. *Choroby cywilizacyjne - wyzwania XXI wieku*, wygłoszony przez prof. Janusza Kockiego, Przewodniczącego Komisji Nauk Medycznych PAN Oddział w Lublinie.
- 31, *czwartek* Posiedzenie Komisji Chemii Plazmy Niskotemperaturowej Oddziału PAN w Lublinie, podczas którego odbyła się inauguracja projektu badawczego (kickoff meeting), w ramach programu UE KORANET (Koreańska sieć współpracy naukowej z Europejską Przestrzenią Badawczą, która ma na celu wzmocnienie współpracy naukowo-technicznej między Koreą i Europą) o akronimie ENV-BIO-GA - Environmental and Biomedical Applications of Nonthermal Plasma Produced by Gliding Arc Discharges z partnerami z Korei, Turcji, Japonii i Polski.

31, czwartek Spotkanie u Konsula Generalnego Ukrainy przedstawicieli Oddziału PAN w Lublinie oraz dyrektora Stacji Naukowej PAN w Kijowie. Tematem spotkania była współpraca administratywistów polskich i ukraińskich.

Luty

8, środa W siedzibie Oddziału PAN w Lublinie miało miejsce spotkanie z członkiem Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych MNiSzW - prof. dr. hab. Zygmuntem Pejsakiem, czł. rzecz. PAN na temat „Zasady oceny parametrycznej jednostek naukowych”. W zebraniu uczestniczyli rektorzy i dziekani uczelni państwowych Lublina, a także dyrektorzy instytutów naukowych z Puław i Lublina.

Fot. archiwum PAN Oddział w Lublinie

Marzec

4, poniedziałek

W Szkole Podstawowej nr 6 im. Romualda Traugutta w Lublinie odbył się wykład z cyklu WSZECHNICA nt. *Syberia - miejsca pamięci zesłań 1863 roku*. Referat wygłosił prof. dr hab. Eugeniusz Niebelski, przewodniczący Komisji Historycznej PAN Oddział w Lublinie.

18, poniedziałek

Posiedzenie Komisji Prawniczej Oddziału PAN w Lublinie. Podczas spotkania przedstawiono dwa referaty:

- *Ochrona przyrody w świetle prawa międzynarodowego* - prof. Anna Przyborska-Klimczak, UMCS w Lublinie;
- *Metafory w języku prawnym i prawniczym* - prof. Andrzej Wróbel, Trybunał Konstytucyjny w Warszawie.

22, piątek

Posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk.

Kwiecień

5, piątek

Komisja Nauk Medycznych PAN Oddział w Lublinie była organizatorem zebrania w Auli Collegium Medicum Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, podczas którego prof. Przemko Tylzanowski z University of Leuven, Belgia wygłosił wykłady:

- *Biomedical sciences today - a quest for immortality.*
- *Fishing for Arthritis - a new home for a G-protein coupled orphan receptor?*

- 9, wtorek W Pałacu Czarotoryskich odbył się cykliczny wykład WSZECHNICY. Podczas spotkania referat nt. *Ekologia, odnawialne źródła energii, inteligentna energetyka - fakty i mity* - wygłosił Robert Szlęzak, wiceprezes Rozwoju Małych Elektrowni Wodnych (TRMEW).
- 16, wtorek W Auli Collegium Medicum UM w Lublinie miało miejsce rozstrzygnięcie etapu wojewódzkiego Konkursu Wiedzy Genetycznej dla Uczniów Szkół Ponadgimnazjalnych Województwa Lubelskiego w roku szkolnym 2012/2013, organizowanego przez Zakład Genetyki Klinicznej UM w Lublinie pod Honorowym Patronatem Jego Magnificencji prof. dr. hab. Andrzeja Dropa, Rektora UM w Lublinie, Lubelskiego Kuratora Oświaty mgr. Krzysztofa Babisza, z udziałem Komisji Nauk Medycznych PAN Oddział w Lublinie.
- 19, czwartek W siedzibie Oddziału w Pałacu Czarotoryskich w Lublinie miało miejsce posiedzenie Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego PAN Oddział w Lublinie. W trakcie posiedzenia wybrano nowego przewodniczącego Komisji - prof. Jacka Łętowskiego z UP w Lublinie.
- 22-26, poniedziałek-piątek Pod patronatem prezesa Oddziału PAN w Lublinie na Wydziale Humanistycznym UMCS w Lublinie miał miejsce XXI Ogólnopolski Zjazd Historyków Studentów. Tematem przewodnim spotkania było hasło „Historia - Tradycja - Nowoczesność”. Inaugurację uświetnił wykładem prof. Jacek Banaszkiewicz, wybitny mediewista. W obradach uczestniczyło ponad 300 prelegentów, w tym goście z Rosji i Ukrainy.
- 23, wtorek Posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk.

Maj

- 3, czwartek Odbyło się uroczyste spotkanie Prezydenta Miasta Lublin, Rady Miasta oraz Wojewody z okazji obchodów 222 rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja.
- 7, wtorek W Pałacu Czarotoryskich odbyło się posiedzenie Prezydium lubelskiego Oddziału PAN z udziałem przedstawiciela z Ukrainy prof. I. Nikolenko, który wręczył prezesowi Oddziału prof. Tomaszowi Trojanowskiemu dyplom powołania na członka zagranicznego Krymskiej Akademii Nauk. Prof. I. Nikolenko wygłosił też referat nt. *Rozwój nauki na Ukrainie na tle współpracy międzynarodowej, w szczególności z Polską*.
- 16, czwartek Na Wydziale Humanistycznym UMCS miało miejsce seminarium z cyklu „Złożoność świata i złożoność wiedzy - Umysł a wiedza”, współorganizowane przez Komisję Filozoficzno-Przyrodniczą PAN Oddział w Lublinie.
- 23, czwartek W Auli Instytutu Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej Macieja Nałęcz PAN w Warszawie miała miejsce 123. sesja Zgromadzenia Ogólnego Polskiej Akademii Nauk.

- 27, *środa* W siedzibie Oddziału miała miejsce XXXII sesja zwyczajna Zgromadzenia Ogólnego Członków PAN. W trakcie sesji prezes i wiceprezes przedstawili sprawozdanie z działalności Oddziału w 2012 r. i informację o działalności bieżącej Oddziału. Szefowie Komisji Oddziału PAN w Lublinie omówili aspekty działalności poszczególnych Komisji, a nowo wybrany Członek PAN - prof. S. J. Czuczwar dokonał autoprezentacji biografii naukowej.

Czerwiec

- 1, *sobota* W Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w Lublinie miała miejsce II Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Kodeks Prawa Kanonicznego w badaniach młodych naukowców”, organizowana przez Katedrę Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego KUL, Instytut Prawa Kanonicznego KUL, Wydział Prawa Kanonicznego UKSW w Warszawie, Komisję Prawniczą Oddziału PAN w Lublinie, Wydział Nauk Prawnych TN KUL, Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa KUL.
- 3, *poniedziałek* Obchody 60-lecia Politechniki Lubelskiej odbyły się w Auli Wydziału Inżynierii Środowiska PL. Jubileuszowa uroczystość była okazją do wręczenia prof. dr. hab. Markowi Cyprianowi Chmielewskiemu, wiceprezesowi PAN, tytułu doktora honoris causa Politechniki Lubelskiej za wybitne osiągnięcia naukowe w dziedzinie chemii organicznej.
- 5-7, *środa-piątek* W Instytucie Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego, Polskiej Akademii Nauk, odbyła się 10th International Conference on Agrophysics połączona z „70th anniversary of Prof. Ryszard Walczak's birthday”. Konferencja pozwoliła na prezentację najnowszych trendów badawczych w dziedzinach nauk związanych z badaniem środowiska i żywności. Dodatkowo w ramach konferencji odsłonięto tablicę upamiętniającą działalność naukową ś.p. Profesora Ryszarda Walczaka, członka Polskiej Akademii Nauk, wieloletniego dyrektora Instytutu Agrofizyki PAN, a także wiceprezesa Oddziału PAN w Lublinie w latach 2003-2006. Konferencja objęta była honorowym patronatem przez Krzysztofa Hetmana, Marszałka Województwa Lubelskiego, a organizatorami konferencji byli: Instytut Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego PAN i Oddział PAN w Lublinie.
- 11, *wtorek* Posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk.
- 14, *piątek* Komisja Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych PAN Oddział w Lublinie wspólnie z Instytutem Filologii Słowiańskiej UMCS zorganizowała spotkanie okolicznościowe z okazji Jubileuszu 85 urodzin Profesora Michała Łesiowa, zastępcy przewodniczącego Komisji, a wcześniej przewodniczącego tejże Komisji oraz wieloletniego członka Lubelskiego Towarzystwa Naukowego.

- 18, wtorek Wybitny uczony, specjalista w dziedzinie hodowli koni i badacz zachowań zwierząt - prof. dr hab. Marian J. Budzyński został doktorem honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Uroczystość wręczenia doktoratu była połączona z obchodami 60-lecia Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.
- 18-19, wtorek - środa W Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznastwa w Puławach odbyła się konferencja pt. „Rola nauki i doradztwa we wspieraniu innowacyjności polskiego rolnictwa”, zorganizowana w ramach projektu PROFICIENCY. Współorganizatorem była Komisja Rolnictwa i Weterynarii Oddziału PAN w Lublinie. Tematyka prezentacji przedstawionych w czasie konferencji dotyczyła, m.in. głównych uwarunkowań polskiego rolnictwa, możliwości wykorzystania biotechnologii w produkcji roślinnej, rolnictwa zrównoważonego, kierunków i form działalności IUNG-PIB w zakresie wspierania innowacyjności polskiego rolnictwa oraz roli jednostek doradztwa rolniczego w realizacji polityki rolnej.
- 20, czwartek Posiedzenie Komisji Prawniczej PAN Oddział w Lublinie. Podczas spotkania przedstawiono dwa referaty:
- *Prawo i postępowanie rejestrowe de lege lata i de lege ferenda* - dr hab. Andrzej Herbet, prof. KUL z Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji
- *Wymiar kary nieletniemu* - dr hab. Krzysztof Wiak, prodziekan Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji, KUL.
- 25-29, wtorek - sobota Na Uniwersytecie w Dublanach miała miejsce VII Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna „Energobiotechnologia” zorganizowana przez Komisję Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Oddziału PAN w Lublinie wspólnie z Lwowskim Narodowym Uniwersytetem Rolniczym w Dublanach i innymi placówkami naukowymi na Ukrainie. W trakcie konferencji odbyło się też nadzwyczajne posiedzenie Senatu Uczelni, na którym wręczono dyplom dr hc. prof. Józefowi Horabikowi - dyrektorowi Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie.
- 26, środa Na Wydziale Mechanicznym Politechniki Lubelskiej, odbyły się warsztaty „Innowacyjne rozwiązania urządzeń badawczo-pomiarowych”, przeznaczone dla dyrektorów technicznych, kierowników laboratoriów badawczych, pracowników R&D oraz pracowników naukowych. Patronat naukowy nad warsztatami objęła Komisja Budowy i Eksploatacji Maszyn, Elektrotechniki i Budownictwa Polskiej Akademii Nauk Oddział w Lublinie.

Lipiec

2-4, wtorek-
czwartek

W Pałacu Czartoryskich odbyła się XI Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna nt. „Motoryzacja i Energetyka Rolnictwa MO-TROL 2013”. Współorganizatorem konferencji była Komisja Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa PAN Oddział w Lublinie i Wyższa Szkoła Inżynierijsko - Ekonomiczna z siedzibą w Rzeszowie. Konferencja ma charakter cykliczny i poraz kolejny pozwoliła zebrać grono naukowców z Polski i Ukrainy - przedstawicieli nauk technicznych reprezentujących aktualne kierunki badań w zakresie motoryzacji, energetyki i ekonomiki rolnictwa oraz ochrony środowiska, ważne dla nauki i gospodarki Polski i Ukrainy.

Wrzesień

15-19,
niedziela-
czwartek

W Symferopolu (Krym) na Ukrainie miała miejsce VII Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna „ENERGIA 2013” organizowana cyklicznie przez Komisję Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Oddział PAN w Lublinie, Lwowski Narodowy Uniwersytet Rolniczy w Dublanach na Ukrainie, Wschodnioukraiński Narodowy Uniwersytet im. Dala w Ługańsku; Narodową Akademię Ochrony Przyrody i Budownictwa Obiektów Sanatoryjnych w Symferopolu; Wyższą Szkołę Inżynierijsko-Ekonomiczną w Rzeszowie. Tematem przewodnim konferencji były zagadnienia dotyczące energetyki. Przedstawiono wyniki badań naukowych z procesu wdrażania koncepcji rozwoju odnawialnych źródeł energii (słonecznej, wiatrowej, geotermalnej). Podczas konferencji Profesor Andrzej Kusz, członek Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Oddziału PAN w Lublinie otrzymał Dyplom Honorowego Profesora (dr h.c.) Narodowej Akademii Ochrony Przyrody i Budownictwa Obiektów Sanatoryjnych w Symferopolu (Autonomiczna Republika Krymu na Ukrainie).

14-20, sobota-
piątek

X Lubelski Festiwal Nauki odbył się pod tytułem „Człowiek - Nauka - Pasja”. „Człowiek jest w centrum naszych zainteresowań, więc chcieliśmy, żeby ten element znalazł się w haśle” - mówił dziennikarzom prof. Dariusz Matosiuk, prorektor Uniwersytetu Medycznego i szef komitetu organizacyjnego LFN. W ramach Festiwalu, dzięki zaangażowaniu lubelskich uczelni wyższych oraz instytucji naukowych, odbyły się prezentacje z różnych dziedzin nauk humanistycznych, artystycznych i ścisłych, przeznaczone dla szerokiego grona odbiorców (przedszkoli, szkół, uniwersytetów).

24, wtorek

Posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk.

30, poniedziałek

Uroczysta inauguracja roku akademickiego w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie, z udziałem prof. Jana Glińskiego.

30, *poniedziałek*

W siedzibie Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie odbył się panel dyskusyjny „Młodzi na rynku pracy”. Celem panelu było zaktywizowanie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia wśród młodych ludzi oraz znalezienie systemowych, długofalowych rozwiązań dla naszego regionu, które skutecznie zaktywizowałyby rynek pracy. Patronat Honorowy nad Panelem objął Krzysztof Hetman, Marszałek Województwa Lubelskiego.

Październik

1, *wtorek*

Inauguracja roku akademickiego w Uniwersytecie Medycznym w Lublinie. W uroczystości uczestniczył prezes Oddziału PAN w Lublinie.

1, *wtorek*

Spotkanie Komitetu Honorowego w sprawie obchodów Święta Narodowego - 11 Listopada. Członkiem Komitetu jest prezes Oddziału PAN w Lublinie.

3, *czwartek*

Inauguracja roku akademickiego w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie.

4, *piątek*

W trakcie inauguracji roku akademickiego Politechniki Lubelskiej członek lubelskiego Oddziału PAN prof. Jan Marian Kisiński został nagrodzony tytułem profesora honorowego tej uczelni. W uroczystości uczestniczyli prezes i wiceprezes Oddziału prof., prof. T. Trojanowski i J. Gliński.

7, *poniedziałek*

Inauguracja roku akademickiego w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Zamościu.

10, *czwartek*

Inauguracja roku akademickiego w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie.

18, *piątek*

Inauguracja roku akademickiego w Wyższej Szkole Społeczno - Przyrodniczej im. Wincentego Pola w Lublinie.

18, *piątek*

W Pałacu Czartoryskich odbyły się cykliczne wykłady WSZECHNICY, gdzie zaprezentowano dwa referaty nt.:
 - *Infertile and fertile human sperm; ion-transporting system properties* (wykład w języku angielskim), Professor Zinovy Vorobets, Head of Medical Biology Department, Danylo Halytsky Lviv National Medical University, Ukraine;
 - *Rośliny lecznicze w terapii paradontozy* (wykład w języku polskim), Profesor Natalia Vorobets, Kierownik Katedry Farmakognozji i Botaniki, Narodowy Uniwersytet Medyczny we Lwowie, Ukraina.

18-19, *czwartek - piątek*

W sali konferencyjnej Hotelu Victoria w Lublinie odbyła się konferencja pt. „Roślina - źródło materiału badawczego”. Współorganizatorem była Komisja Nauk Medycznych Oddziału PAN w Lublinie i Towarzystwo Wspierania Nauk Farmaceutycznych. Trzecia konferencja organizowana cyklicznie była unikalnym forum wymiany doświadczeń na temat badań roślin i wykorzystania substancji roślinnych jako materiału badawczego w wielu dyscyplinach naukowych. Podczas konferencji przedstawiano wyniki najnowszych badań interdyscyplinarnych

prowadzonych z wykorzystaniem substancji pochodzenia roślinnego. Zwrócono uwagę na problemy ochrony środowiska naturalnego i możliwości wykorzystania różnych organizmów do walki z zanieczyszczeniem środowiska człowieka m.in. specyficznych bakterii rozkładających pochodne ropy naftowej.

20, niedziela Podczas uroczystości inauguracji roku akademickiego w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II, JE Abp. Józef Michalik otrzymał honorowy tytuł *Deo et Patriae deditus*. Oddział reprezentował wiceprezes - prof. J. Gliński.

22, wtorek Posiedzenie Prezydium Oddziału w Pałacu Czartoryskich w Lublinie, z udziałem Przewodniczących Komisji Oddziału PAN w Lublinie. W trakcie posiedzenia przedmiotem dyskusji były sprawy związane z organizacją jesiennej sesji Zgromadzenia Ogólnego Członków O.L. PAN, oraz bieżące sprawy związane z wydawnictwami Oddziału i planowanymi konferencjami.

23, środa Wiceprezes Oddziału PAN w Lublinie prof. J. Gliński uczestniczył w inauguracji roku akademickiego w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

26, wtorek Posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk.

Listopad

4-5, niedziela-wtorek W Pałacu w Jabłonnej PAN odbyło się spotkanie instruktażowe naczelników Oddziałów PAN z Kierownictwem Kancelarii PAN.

11, poniedziałek Na zaproszenie Wojewody Lubelskiego i Marszałka Województwa Lubelskiego prezes Oddziału uczestniczył, jako członek Komitetu Honorowego, w obchodach Święta Niepodległości.

14-15, czwartek-piątek Na Wydziale Politologii UMCS, pod honorowym patronatem Ambasadora Ukrainy w Polsce Markijana Malskiego i Ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie Henryka Litwina odbyła się międzynarodowa konferencja „Stosunki Polsko-Ukraińskie 1991-2013. Próba bilansu”. Współorganizatorem konferencji był Oddział PAN w Lublinie. Więcej informacji na str. 68.

18-19, poniedziałek-wtorek W Centrum Kultury w Lublinie przy ulicy Peowiaków odbyła się dwudniowa konferencja naukowa „Lublin 2020. Cztery oblicza przyszłości miasta” organizowana przez Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin. Podczas konferencji naukowcy z: Finlandii, Stanów Zjednoczonych, Turcji, Tajlandii, Ukrainy, Białorusi wraz z lubelskim środowiskiem naukowym, debatowali nad przyszłością i rozwojem Lublina.

26, wtorek Komisja Polsko - Ukraińskich Związków Kulturowych zorganizowała zebranie otwarte nt. „Kobziarz” po polsku, które poświęcone było pełnej edycji poezji Tarasa Szewczenki z polskim przekładem lubelskiego filologa i poety, Piotra Kuprysia. Na temat tłumaczenia głos zabrali: prof. Michał Lesiów, prof. Lubow Frolak, dr Andij Saweneć.

- 27, *środa* Uroczystość 15-lecia Polskiej Akademii Nauk Oddział w Lublinie połączona z 33 Sesją Zgromadzenia Ogólnego Członków Oddziału oraz z jubileuszem 45-lecia Instytutu Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego Polskiej Akademii Nauk. Więcej informacji na str. 70.

Grudzień

- 3, *wtorek* Posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk.
- 4, *środa* Na zaproszenie rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, prezes Oddziału PAN uczestniczył w uroczystości wręczenia złotego dyplomu wielce błogosławionemu Nersesowi Bedrosowi XIX - podczas Międzynarodowej konferencji Naukowej w 75. rocznicę śmierci J.E. ks. abp. Józefa Teodorowicza, Metropolity Lwowskiego Obrządku Ormiańskiego.
- 11, *środa* W Sali Błękitnej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie miała miejsce konferencja podsumowująca projekt „Stypendia naukowe dla doktorantów II” realizowanego przez Samorząd Województwa Lubelskiego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
- 12, *czwartek* W Warszawie odbyło się Zgromadzenie Ogólne Polskiej Akademii Nauk. Program spotkania obejmował, m.in. sprawozdania z działalności Oddziałów PAN w latach 2011-2013. Oddział lubelski zaprezentował prezes T. Trojanowski.
- 13, *piątek* W Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim miała miejsce konferencja podsumowująca wyniki badań projektu „Regionalny System Zarządzania Zmianą Gospodarczą (RSZZG)”. Oddział PAN reprezentował prof. T. Trojanowski.
- 18, *środa* U rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II odbyło się spotkanie opłatkowe przedstawicieli nauki ośrodka lubelskiego, w którym uczestniczył prezes i wiceprezes Oddziału PAN w Lublinie.

Iwona Czopska-Gródek

Mgr Iwona Czopska-Gródek jest pracownikiem Oddziału PAN w Lublinie.